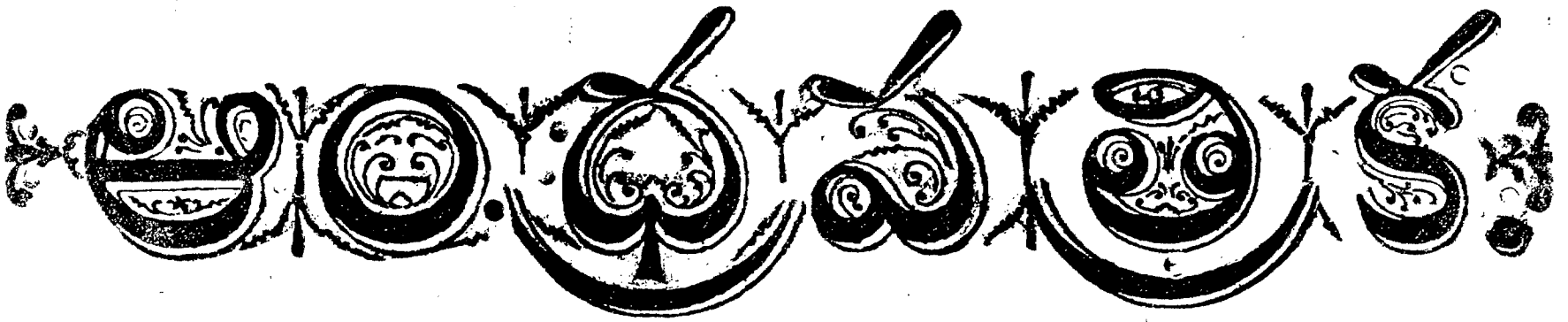

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడి వత్రిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

3-8-16

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 23-వ తేది సోమవారము } No. 71
సంపుటము 100 } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ సప్తమి 2. } సంచిక 20

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పిచ్చు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
శిగును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివృంటిది

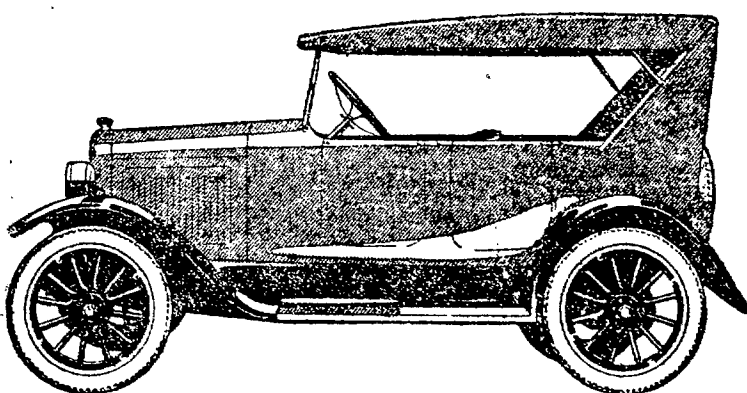
ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-విడిబ్బితో నవా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

కొత్తమాడలు 91 ఓవర్లాండు కారు

Overland

ప్రపంచమునందలి కారులలో తక్కువ కరీదు గలదిగ నుండుటకు కారణమేమి?

1. ఈ తరగతికి చేరిన కారులలో "ఓవర్లాండునకు" వెనుక యిరుసు మిగుల గట్టిగా నుండును.
2. ముందు యిరుసులకు నాలుగు పాయింట్లయందు "టిన్ కెన్" మార్కులు, మూడు పాయింట్లయందు "న్యూ డిపార్చర్" మార్కు లుండును.
3. ఈ తరగతికి చేరిన అమెరికా తేలిక కారులలో "ఓవర్లాండునకు" ప్రశస్తమైన బ్రేకు గలదు.
4. "ఓవర్లాండు" బాడి సెంపూర్ణముగ ఉక్కుతో చేయబడి యుండుట ప్రత్యేకవిషయము. ఇంజనువలన ఎట్టి లాభములు గలుగనో భారతదేశమున అనుభవము గలిగిన మోటారిస్టులకు తెలియును.
5. ఇంత వెలగలిగిన ఇతర కారులకన్న "ఓవర్లాండు" ఎనామెల్ ఫినిషింగు శ్రేష్ఠముగ నుండును. ఎనామెలు, ఉక్కుసంఘర్షణమువల్ల ఏర్పడు ఉష్ణమును సెంపూర్ణముగ ఉక్కుతో చేయబడిన బాడి మాత్రమే భరింపగలదు.

ప్రత్యేకవిషయములు సత్వములూ అను విషయమును పరిశీలింపును. ఇదేధరకు విక్రయించబడు ఇతరకారుల సైసిఫి కేషులను "ఓవర్లాండు" సైసిఫి కేషులతో తనిఖీచేసి చూడుడు. "పంచి" గుర్తుగలిగి చాలాకాలము ఉపయోగించుటకు వీలైన కారులను కొనుడు.

విడిభాగములు చౌకగను, భారతదేశమునందు అంతటను ఒకేధర చౌపున మావద్ద దొరకును.

2

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్.,

ADDISON & Co., Ltd., MADRAS.

మదరాసు.

Bangalore & Trichinopoly (Carter & Co.,)

వెన్నింటిన్ సినిమా

21.6.24 తేది శనివారమునుండి 27-6-24 తేది శుక్ర వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 9-30 గంటలకు కలిసి, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ థియేటరును సీమల్ థియేటరును బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా బిల్డింగ్లోని కలెక్టర్ ఆఫ్ రివెన్యూ కలెక్షన్లు 13, 14, 15 కడపటివాగుము-6 భాగములు, ఫ్రెడ్ థాన్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బ్యాంక్ సీమల్ థియేటరును 15 తేదికి వరకు కూడ చూడవచ్చును.

నోటీసు

ఇందువల్ల సకలమయినవారికి తెలియచేయడం యేమనగా:— కావలి డిస్ట్రిక్టు మన్యుఫ్యాక్చరీస్ వుండు కున్న నా తొలకు వ్యవహారముల విచారణ నిమిత్తం మా గ్రామకాపురస్థుడున్న, నానుస్టాయన్న అయిన అన్న వారు సుబ్బయ్య గారు నాతరపున 1.4.1924 తేదిన కావలికి వెళ్లి 1.2.3.4 తేదీలు కావలిలో వ్యవహారముల విచారించుకొని 4 తేది సాయంత్రం కావలినుండి విజయవాడకు వెళ్లి మోటారు బస్లో సవరు వ్యవహారములకు సంబంధించిన రికార్డులోటి విజయవాడకు ప్రయాణము అయినప్పుడులో సవరు రికార్డు నా విగోధులగు గోపాలచంద్రునిది. అట్లా గోపాలచంద్రుని రికార్డు లో టైపుబడిన వ్యవహారములకు సంబంధించిన కాకితములు, దస్తావేజులు వల్లెరాలలోపాటు నాచేవ్రాలు కాకితములు సహా కొన్ని వుండివున్నవి. నాకు యానుస్థ్య జేహుగృహం యే రృషి కావలికి పోవాలని కారణంవల్ల వ్యవహారములకు అవసర మునజేహునకు తలంపుతో కొన్ని చేవ్రాలుకాకితములు ప్రస్తావన నానుస్టాయన్న పంపివుండినాను. ఈవల నాకు తెలియటంలో యితరకాకితములలోపాటు నాచేవ్రాలు కాకితములు సహా నావిగోధులచేతిలో చిక్కినట్లున్నా వాటినిబట్టి వారు కొన్ని అక్రమరికార్డును సృష్టింప ప్రయత్నించుచున్నట్లున్నా నాకు తెలియవచ్చినది. ఒకవేళ అట్టివి జరిగివున్నను జరుగ నున్నను అవి చెల్లలేనవి కాని, నన్ను బద్దపరుపతనవి కాని కావు. ఈతేదినకు నేను విజయవాడ గ్రామకాపురస్థులగు మావల్లెరాల కొండయ్య, నీలం సుబ్బయ్య, అనువారలకు ధూమి విక్రయ అగ్రిమెంటుజాబులు రెండున్నా, వేమన పాపనాయకు, చిట్టెనూరు వెంకట్రెడ్డిగార్లు కు చెరియొక ప్రాసోయన్నా కావలి పోవాలి సుబ్బయ్యకంపెనివారికి అన్న లాగు సుబ్బయ్యగారు యివ్వవలసిన తాలూకు నేను అవాల్తా అయినయెడల రు 100 నూగురూపాయలకు వొకజాబున్నా దామెర బంగారయ్య సేకటకు ముక్కునాయుడి తోట సాగు బడి విషయమును గురించి వొకజాబున్నా నేను వ్రాశి యిచ్చి వున్నాను. ఇదివల్ల యొక యేలాటిలిఖితములున్నా యితరల కన్నరికిగాని నేను వ్రాశియిచ్చి వుండలేదు. ఒకవేళ నేను వ్రాశియిచ్చివున్నట్లు యెవరయినను చెప్పెయెడల అట్టి వారు ఆలాటి లిఖితములను 30.6.24 తేదిలోపల నావద్దకు తెచ్చి నా అంగీకారమును సవరు లిఖితములపైన వ్రాతమాలముగా పొందనిచే అట్టివి నన్ను బద్దపరుపజాలవు. ఇకముందు నాయా విశ్లేషణరంతం నావల్ల యేవిధమయిన లిఖితములనుకాని పొంద కోరువారు నాచేవ్రాలును, వ్రేలిముద్రను రెంటిని సవరు లిఖి తములలో పొందవలసినది. ఈరెండునూ లేనిచే అట్టి లిఖిత మునకు నేను యేలాటి బద్దపడు కాజాలను. పై రెండుపరట్తు లకు వివరముగా నాచేవ్రాలులోటి యేలాటి లిఖితములున్న ను అట్టివి నామనస్సుగ్రిగా వ్రాశియివ్వబడినవి కావనిన్ని, పైచెప్పబడిన విధముగా పొందబడిన నాచేవ్రాలకాకితములతో సృష్టింపబడినవి అనిన్ని నన్ను బద్దపరుపజాలనివనిన్ని భావింప బలపినవని యిందుమాలముగా యెల్లరకు తెల్పడమయినది.

గణపం రామలింగారెడ్డి

ల్యాండుహోల్డర్
విజయవాడగ్రామం.
పుడయగిరితాలూకా.
వెల్లూరు జిల్లా.

17.6.1924 తేది
విజయవాడ.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆహ్వానగ్రంథములో జరగిన గారడీ, యోగవృష్టి హస్తానివము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక తమా మలు విచిత్ర విశేషదృశ్యము గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన ఆత్మస్తులముగా మేజిక్ చేయగలరని గాఢాంటి యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4.0.0 లు (211-88.8 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగళా, గుంటూరుజిల్లా.

మహాత్మనందర్యము

వైద్యశాస్త్రములో, మహాత్మనందర్యము జేసి యాక్రిందివిధముగ సంభాషణము గావించినటుల ప్రకటింపబడినది:—

కడిలవర్ణము, శుష్కశరీరము, అంగవస్త్రముగల్గి ఆ గాంధీమహాత్ముడుండెను. శరీరము శుష్కించినను మోలలము మాత్ర మధికముగనుండెను. ఆయనకున్నది జ్ఞానసంపద, దృష్టివి శిఖ్యముతో నోట నాల్గుమాట లుచ్చరించిన మాత్రముచేత నే యీ అంగవస్త్రమాత్రధరుండై వ్యాధిగ్రస్తడైన భారతీయుడు యాయుగమునందు మహాత్మిత్వతేలిలో నోకరనున్నాడు. ప్రాచ్యదేశసిద్ధాంతములు విపరీతముగ నుండునను విశ్వాస మతో సందేహమునుకల్పై యాదేశమునకు మాడవచ్చినవారు ప్రశంసించుచు దేశ్యముతో నుండి యేమియును తెలియక క్లిప్త మాలాబడి నాముమాడ్చి జెందిపోవును.

నేను మాడబోవునప్పటికి గాంధీ భారతమహాసముద్ర మున కెదురుగాఢాఢాఢాఢి గృహంబయినందు పానుకుర్చి లో వ్రాలియుండిరి. ఆయనకున్న విశాలభవనమును యెవరో ఒకరు ఆయనయెడ భక్తిగల వారిచ్చిరి. అందు చాల శౌకర్య ముగ నుండెను. జెయిలులో రెండేండుండినపిదప అందులో శస్త్రచికిత్సగాంపిడినపిదప అచట ఆరోగ్యమును చక్కబరచు కొనుచుండిరి. నిజముగ శక్తువులని తలంచినను గాంధీ వారి నొక్కతూలమాట నాడరు. ఏదైనహానిజేసినపుడు యేవంగిపురు జాపుటలో మందమయ్యకు, ఉపకారముజేసినపుడు మాత్రము వెటనే ప్రశంసించితిరును. ఆయన జెయిలునుండి విడుదలయైన పిదప, మొదటిసారి బహిరంగముగ ఆయనభావముల జెల్పున పుడు, తననాజెయిలులో నుంచిన విధానమును ఖండించునని తలంచినందు అందలి ఉద్యోగులదయను కృతజ్ఞతను ప్రశంసించెను. ఒక ఇంగ్లీషు మిలిటరీసర్జను ఆయనప్రాణమును రక్షించెను. గాంధీ జెయిలులోనే చనిపోయియుండినయెడల చాల దురదృష్ట మే యనవలయును.

గాంధీగారిని అల్పాహారమును పుచ్చుకొనుచు యెవరిపో వణకింద గాని యుండుచుని నేను బ్రతిమాలితిని. మేము మాట్లాడునపుడు ఆయన నారింజపండుముక్కును తీసుచుండెను. అంతసేపును నిశ్శబ్దముగ నెడరెందరో వచ్చిపోవును నుండిరి.

ఎంతకష్టమైనను, వ్యయమైనను, అమృతాత్ముని దర్శన భాగ్యమునుమాత్రము బొందిపోవుటకై యెందరో దేశీయులు అంధోకి మూచుండిరి. దూరమున నున్నవారు ఆయన వాగమృత మును గ్రాలి, ఆయానందమును, చక్షుసేజములం దొలుకునట్లుం దురు. ఆయనకు మాడవచ్చినవారు 50 మందికి వైగానుండిన పృటికిని యెవరుగాని ఒక దగ్ధునియైనను మానంభాషణమున కు భంగము గలిగింపలేదు. అమృతాత్ము డున్నాడననే యెంత టి బాచూలైనను భయముతో శరీర మెదలంపక యుండురు.

నేనిట్లుంటిని, “గాంధీమహాశయా, నేను పదివర్ష లడి గెదను. మీయిష్టము ప్రకృతిత్తరమిచ్చినను సరే యాయకున్న నుసరే. ఇకముందు, మీరు భారతీయులందరును, యిండ్లలో నూలువడుకుమని అంతయెక్కువక చెప్పటయేలే! భారతదేశము ఆర్థికముగ నిస్సహాయముగ నుండిన యెడల రాజకీయముగ గూడ పరాధీనమై నుండునని తలంచినా?”

తప్పకుండా అందుకనియే అని గాంధీ నిస్సంకోచముగ బల్కెను. భారతీయులు వారి ప్రతిని వారు వడుకుకొనుచు నేసి కొనుచున్నపుడు నుఖముగను భాగ్యవంతులుగ నుండిరి. ఏకో జనవారు తమప్రతిని లాంకమైన కమ్మి అచటనుండి గడ్డను కొనుమోహములో బడికో అప్పటినుండియు సోమరులైరి. ఇప్పు డు భారతదేశములో నూటికి 85 మంది సంవత్సరములో 4 నెల లు పనిపాటలు లేక తిరుగుచుందురు. విదేశవస్త్రములవలన యీ దేశము సోమరులు చిక్కుకులదేశమయ్యెను. రాటము వలన గ్రామములలోనివారికి సంపదభిన్నుడియే గాక ఆత్మగౌరవమును ఆ శయు నతిశయిల్లును. ఇప్పటి కైరుసంకల్పరముల నుండియు భాతీయులు ఆశను గోల్పోవుచుండిరి. ఈరాటమునూత్తు జీవన విన్నాము, వారికి నిరాశలగుగ కుండ రక్షించును.”

“అట్లయిన జనసామాన్యమునకు ప్రాథమికవిద్యకన్న ఇంట్లో నూలువడుకుటయే యెక్కువ అవసరమని మీరుచెప్పెదరా?”

35 కోట్లమంది అన్నములేక మాడుచున్నార

“దేశము అన్నములేక మాడుచున్నపుడు రక్షింపకుం డ నాదేశము యూరోపియనులు స్థాపించిన విద్యబడయుట తల వేచి యుండవలెను! మన 35 కోట్ల మంది జనసంఖ్యలో మాడ ప వంతుమంది యెప్పుడును తక్కువ తీసుచుందురని మీకు డెలి యనా? విద్యకన్నముందు తిండికావలయును. పాశ్చాత్యవిద్య భారతీయులకేమైన లాభ క ర మ గ నుండు నా య ను విషయముగూడ అలోచింప వలసినదే. పూర్వ పు కోబలలో విద్యలేకుండనే వనము నుఖముగప్పుడిలో నుం టిమి. అంగనాకరకత ఆశీర్వాచనములమధ్య నున్నను యిప్పుడు దరిద్రులమై పతితులముగా నున్నాము. విద్యాభాసన లేకున్న

ను నారాటపు గండేశమును వ్యాపింపజేయుట కెట్టి కష్టమును లేదు. గ్రామములలో చదువుగానివారు యారాటకము వచ్చిన యెడల దివ్యమైన ఆకాశరణమువలె జూచెదరు. మంచి శిక్షణ ము బొందిన శిక్షకులు లేకపోవుటచేతనే ప్రచారమునకు భంగ ము గల్గుచున్నది.”

భారతీయులు స్వపరిపాలనమునకు విరుద్ధముగన్నారని తలంచెదరా యని నేను గాంధీగారి నడిగితిని.

“స్వరాజ్యముని నేను భావించు స్వపరిపాలనమునకు తప్ప కతియున్నారు. కాని యెవ్వరుగాని అంగ్లేయులుగాని మాకు స్వరాజ్యము నీయజాలరు. స్వరాజ్యముమేము మాకిచ్చుకొన్నాము. అట్టిలియా కనడా పాలనావిధానములవంటి స్వపరిపాలనము స్వరాజ్యముగాదు. అప్పటికిని అది మాపరాధీనస్థితికన్న మంచిదే. బ్రిటను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును మాకిచ్చుట కిష్టండుకన్న నేను హోంరూలుకైన నంగీకరించెదను. భారతదేశము ఆవిధ ముగ బ్రిటిషుదేశములతో సమానముగ నుండగలదని మాత్రము చెప్పగలను.”

“భారతదేశములో ఒకటితోనొకటి కలియని జాతియత విభేదములున్నపుడు భారతదేశము స్వపరిపాలనమును సాగింప జాలదని ప్రస్తుత కాజీ నుభావమును ప్రోద్బలముజేయువారల సిద్ధాంతమునకు మీరేమని ప్రస్ఫుత్తమిచ్చెదరు?”

గాంధీ చిరువత్సవ్వి యిట్లనెను. “అవును. భేదములున్న వి. అట్టివి లేనిదేశమేలేదు. బ్రిటిషు రాజ్యము స్కాట్లాండు జేన్సు యుద్ధములనుండియే యుద్భవించెను. మేముగూడ ఒకరితో నొకరము పోట్లాడుకొనవచ్చును. కాని ఒకరితల లింకొకరము పగుల కొట్టుకొని విసువురచ్చినపుడు జాతియత విభేదములెన్నియున్న ను స్కాట్లాండు జేన్సు ప్రజలవలెనే మేమును కలసియుండగల మని కనుగొందుము. ప్రజలు మోక్షమును బొందినపుడు ఆస్పృశ్యత మహాదోషము అంతరింపగలదు.

హోంరూలువచ్చినప్పటి భారతదేశము

“భారతదేశము హోంరూలు వచ్చినపుడు జనమందరకును నియోజకాధికారము నొసంగునా?”

“అచటలో అంతేయగును. వోటుగావలెనని కోరుపతి పారునకును వోటుండును. కంపల్లరీవోటింగు లేకుండ నిర్బంధము గ నియోజకపక్షిలో జేర్చుటవలన లాభములేదు. పోలుగ్లకు బలవంతముగ నెట్టిలే వచ్చి వోట్లనిచ్చువారివలన ప్రయోజన మే మియుండును. నాఉద్దేశ్యమేమనగా దేశమంతటను నియోజకుల జేర్చుకొనుడిపోలను లెట్టకలయును. వోటుజేయ నిష్టమన్న వారు అచటికివచ్చి కొద్దిగాయము చెల్లించి తమపేరను రిజిస్టరు చేసికొనవచ్చును. ఈ వచ్చినదబ్బుతో వోటింగుపనుల జంపు నిబ్బందికి పోవకముగా నుండును. ఈవిధముగ యితరదేశములం దువలెనే ప్రజలచింతములు జ్ఞానయుక్తములైన వానిని బొందుట కు పీలుగనండును.”

“బ్రిటిషు అధికారము పోయినపుడు జ్ఞానసంపన్నులనుకొ నులెంగాలిలు బ్రాహ్మణులు మున్నగువారు ప్రభుత్వమును చేతులలో చిక్కించుకొని స్వప్రయోజనముల కుపయోగించు గొనుచు మూఢులగు దేశీయులను అణచియుంచు భయము ఇం డియావంటి దేశములోనుండవా? అట్టివి భారతదేశ చారిత్రము నకు శ్రోతగాదని మీకు తెలియును.”

వలే యీ రోజులలో అట్టిజరుగునని భయపడుటకు కారణమేమి. అట్టిధికారమునకు వచ్చినవారు ప్రజలను అణచి యుండుటకు వారికిల యధికారము మాత్రమేమున్నది. వారి కేమియును నైస్యముగాని, ఇంగ్లీషువారి కీదేశములోనుండిన బలస న్నాహముగాని యేమియునుండదు. భారతీయులెవరయిన ప్రజ లను అణచియుంచ ప్రయత్నించునెడల వారు వారిని కుత్తు నియలుజేసెదరు.

నూలువడుకుట యొక మైనపిదప స్వరాజ్యమును బొందుట కు యొకను యేమి చేయవలెనని మీరుదేశీయులను కోరెదరు.

మాయెడల నెట్టిసాహభూతిని లేకుండ మాకున్న భాగ్య మును కుడిచిపెట్టుచున్న విదేశీయులను లేకుండ జేయవలెను. అంగ్లేయులపై ప్రత్యేకముగ నాకెట్టి ఆభగ్రహమునలేదు. వారు మరెవే విదేశమైనను సత్కరించినటులనే జూచెదరు. విదేశ ప్రభుత్వముండుటవలనచాలవరుసలన్నిక్రొధకారణములు తప్పక యువడును. ఇంగ్లీషువారు భారతదేశమునందుదరిదముడెన్నినెట్టి రని యొక్కటియొప్పుముగ నున్నది. భారతదేశములో నివసించు ఆంగ్లేయులు అట్టిలియా దక్షిణాఫ్రికా లలోవలె యీ దేశము యొక్క పూరులై భక్తితో సుపయక్తముగ నుండునెడల వారికి నేను సోదరులవలె నా గత మిచ్చెదను. కానివారికొడ్డికి నాదేశములోనున్న వాని నంత ను పిండుకొని కొల్లగొట్టుకొని పోవుటకు వచ్చుచున్నారు. ఒక

కౌట్యమునుండియు యిట్లు దోచుకొనిపోవుటచేత మాకు అంతయు వట్టిగా వచ్చుచున్నది. ఈజోషిడినాడైన ఆపవలయును లేనా యెప్పుడో అనుభవించిన గొప్పతనమును సాంప్రదాదుములు లేకుండా పోగొట్టుకొనుచున్నాము.

“అందుకనియే నేను ఇంగ్లీషు వారు పోవలెనని కోరుచున్నాను. దౌర్జన్యములేకుండా సహాయనిరాకరణముతో వారిని పోవునట్లు జేయవచ్చునని నాకు నమ్మకము గలదు. ఇంగ్లీషువారు శాసనముల జేయవచ్చును గాని వానికి విధేయులుగ నుండునట్లు నిర్బంధింపజాలరు. వారు పన్నులను విధింపవచ్చునుగాని చెల్లింపవలెననికొద్దియెడల మాత్రమే నిర్బంధింపగలరు. అపహాయమును, దౌర్జన్యకాహిత్యమును ఫిరంగుల కన్న పటుతరమగు ఆస్త్రములై యున్నవి.

“మనము, గాంధీగారు, ఫిరంగులకంటె ఉపయోగము గలదు. మీరు వాని నిషేధింపవచ్చును. మీ ఆధీనమున లేకపోవుటచేత, మీరు అస్త్రములై యున్నయెడల ఇంగ్లీషువారిని వెడలగొట్టుటకు వానినుపయోగించుట న్యాయమున తలంచెదరా?”

“పాపము కాంతియగుకాక, గతమహాసంగ్రామములో యూరోపునందలి చిన్న చిన్న దేశము లెంతటిదురస్థనా లయ్యెనో మనము జేసిపెడప 80 కోట్లనుండి భారతీయులను అస్త్రధారులైన యెడల యెంతటి భారతీయులు గల్గునో యోచింపుడు. ఇంతే గాక పశు బలమును ప్రయోగించుట వలన ఒక్కసమస్యయైనను పరిష్కారము గాదు. ఈవిధముగ నే పరిష్కారమైన యూరోపునందలి యెట్లున్నదో చూడుడు. కాని మనలనికను అణచివేయకుండా జేయుటకై వారికి సహాయమును నిరాకరించుట మనకర్హమగును. అందుకనియే ఆంగ్లేయులు మనతో సహకారము జేయవలెనను వారితో సహకారమును మనము జేయరాదని చెప్పితిని”

“గాంధీగారు, మీరు చాలచదివినది. చాల దూరము ప్రయాణముజేసితిరి. అట్టి మీరు భారతదేశము బ్రిటిషురాజ్యము క్రింద గాక మరియే రాజ్యముక్రిందనన్న న్యాయతన్న నీచముగ నుండెడిదనియు, ఇంకాండు యెంతటిద్రోహమును చచ్చినను సహనముతో ఓపికతో నుండెనని అంగీకరింపవలెను. ఇంగ్లీషువారు న్యాయతన్న యెక్కువ యేమిచేవలెనను కొందురు?”

“మేముకొరకు దంతయు - పోవలెను - అను ఒక్కమాటలో చెప్పవచ్చును. మీరు పూర్తిగా లేచిపో నిష్క్రమణ లేకున్నయెడల మీ అధినివేశదేశ స్వాతంత్ర్యమునే మాకొసంగుడు. అట్లు లేనిదానికన్న యేదో కొంతయైనను మంచిలేదునని మేము తలంచు వారము. మేము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యదేశములలో జేరుకొనడం మాన్పవలెనని మేము లలో నే గాక మా జనసంఖ్యకు తగినట్లు సామ్రాజ్యవ్యవహారము లన్నిటిలో గూడ మాచిత్తప్రాయమును వెలుపగోరెదము. అనగా సామ్రాజ్యములో భారతదేశ మెక్కువ జనసంఖ్యగలదిగాన యిప్పుడయే సామ్రాజ్యమునకంతమున కేంద్రస్థానముగ జేయవలెనని మేము కోరెదము. ఈమాటను వద్దనువా రెవరైనను సామ్రాజ్యములో నుండి విడిపోవలయుండును.

ఆంగ్లేయులు ఇండియావిడిచి పోవలెనా?

“ఆంగ్లేయులు యెంతయో కష్టపడి త్యాగములజేసి ఇండియాలో సంపాదించుకొనిన రాజకీయ శాతక ప్రయత్నలనవలది మీరు పొమ్మన్నమాత్రాన పోయెదరని మీరు తలంపజాలరు. మీ ఆద్యక్షులు సభలనుగనని మీరు యెట్లునొందురు; మీరు జేయు ప్రయత్నములవలనగాని టైటు ఒత్తిడివలనగాని మీమాటము వచ్చునని నమ్మకముగలదా?

“మాప్రయత్నములవల్లనే యేవిదేశీ ప్రభుత్వ మైనను అంతరింపగలదు. అంతరించును. మాదేశము లందరును అసహాయాద్యము అహింసల సమన్వితముడలలే సే స్వరాజ్యము వచ్చును. అది స్వర్ణమునుంచినలే ఊడిపడును. భారతీయులు మానకమాత్రులగుటచే లోపభూయిష్టలగుటవలన మేము వేదియుండవలెను. కాని మేము నేర్పుపాఠము గ్రామాంతరముల కన్నిటికిని బోవుచున్నది. కుటీరములందు బయలుదేరు ప్రతిరాటమును యెప్పటికైన రాక తప్పని నూమాటయును దగ్గకు దెచ్చుచుండును.”

“మరయొక ప్రశ్న. ఆస్ట్రేలియావారు ఆసియావారు లనై బ్రెజిల్నిషేధమునుగూర్చి మీ అభిప్రాయమేమి?”

“ఈదేశముయొక్క సంకుచిత దృష్టితో నూడుకొనినవిధానము నాకర్హమగుటలేదు. ఇట్టిది లేకున్న ఆదేశమునై నాకు గౌరవముండును. అయ్యది, అధిక, రాజకీయ ధర్మకారణముల బట్టిచూచిన తర్వాత గానించును. కాని ఆస్ట్రేలియా విషయములను గూర్చి నేనెక్కువక ఆలోచించలేదని అంగీకరించెదను. భారత వ్యవహారములో నేను ముఖ్య పోవుచున్నాను. కావున

నేను నాకు స్వయముగ వెలియనివిషయమునై నావ్యక్త్యభిప్రాయముకన్న యెక్కువయేమియును జెప్పజాలను.”

ఈవిధముగ ఆయన తప్పుకొనుటవలన వివాదాస్పదముగ ను విషయముల గూర్చి చర్చ నాపవలసి కచ్చెను. గాంధీ గూడ అలసియుండెను. ఆయనవల్లయు యెంతటిభేయుచుండెను. నేను నిజముగా ఆయన కున్న కొలహితము బలమును పోవునట్లు జేసితిని, ఈమాత్రము బలముగలాయన మీదనే 80 కోట్లనుండియు యెంతయో ఆశ పెట్టుకొనెదను.

నేనంతట నాకు దయతో అన్ని సంగతులను వెల్లెన మహాయుధు ఆంగ్లయును త్వరలో బొందుగాక యని కోరి కరస్పర్శము గావించి యీపురాతన నూత్నమగు అహింసా సంజ్ఞమును మనము జేయబోతిని.

మనము గాంధీ సిద్ధాంతములతోను వాదముతోను యేకీభవింపక పోవచ్చును. భారతజాతి పతితమగుటకు గారణము భారతీయుల సోమరితనమా లేకయింగ్లాండుకు కొల్లగొట్టుకొని పోవుటయాయన విషయములు సందేహస్పదము లయినవియే. గాంధీ హిందూస్థరాజ్ అనివాసిన పుస్తకములో రెయిల్వేలను ఆగుపరచుట న్యాయస్థానములను యితర విరోధి సునాగకతలను ఇండియనురెయిల్వేలలోనే భారతదేశమునందు మైత్రికి భంగము గల్గెనని వ్రాసినపుడు చాలయెక్కువకు బోయినని చెప్పవచ్చును.

అత్యుత్సాహములో యున్నవారెవరు విషయములలో నంతయెక్కువకు పోకతప్పదు. గాంధీనిమాచివినన యెడల అయనను తోటివాళ్లపూజించెదరాభారతోద్ధాతుడని యెలయునెదరా తెలియగలదు. భారతదేశమామనకు ‘మహాత్మా’ నామమొకగును. ఆపేరుతో యీవిశ్వమునాభూమియందు పూజించుచున్నారు. ఇదివరలో నింతటిపూజ నెవరైన బొందిలేనా చెప్పజాలము. ఆయన సిద్ధాంతముల విజయము మాటయెట్లున్నను, ఆయన యీయగములోని నాయక మహాత్ములలో నొకరుగ చాచిత్రమనందు ప్రథమమగ నేర్పడగలను.

బడికపోవు విల్ల తండ్రుల
కొక వరప్రసాదము
మా “ఎమట” పరిశ్రమ లైట్ హామనుండి
క్రింద పడవేసినను పలుకనే పగలవు.
ఈ దిగువ తెలిపినవారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.
Messrs T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras

శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేదకళాశాల, బెజవాడ
1924 సం॥ జూలై 4 వ తేది తెరవబడును. మాతన విద్యార్థులు జూన్ 25 తేదిలోపల దరఖాస్తులనంపి జూలై 4 తేదికి కళాశాలకు రావలయును. కొరవారికి దరఖాస్తుఫారములు కళాశాలానియములు పంపబడును. విద్య ఉచితము, భోజనాది సదుపాయములు విద్యార్థులే చూచుకొనవలయును. పాశ్చాత్యవైద్యనిపుణులచే అనాట మీ ఫిజియాలజీ మొదలగు శాస్త్రవిషయములుగూడ బోధింపబడును.
నోరిరామశాస్త్రి, కళాశాలాధ్యక్షులు, బెజవాడ
నీ సాహసములు
చూడదగినది! జయాపజయములు చదువతగినది!!
(30. పుష్పము—డిబ్బెల్ల నవల) వెల రు 1-8-0
ఆంధ్ర ప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.
30 సంవత్సరమునుండి జరుగజేరి!
నెర్వెటల్ ముక్కములు
వీర్యవృద్ధి, నపుంసకత్వమును పోగొట్టి భాతువునై సరములకు బలమును కలుగజేయును. శ్రీలకున్న, పురుషులకును సంసారమును నివృత్తును. ఎటువంటి వీర్యవృద్ధియునుగూడ 30 రోజులలో చూపును. వక్కు, విద్యార్థులు, వర్తకులు మొదలైన వారికి మిక్కిలి ఉపయోగము.
30 మాత్రల వెల రు 1-12-0. వి. పి. చార్జి వేరు.
రఘునాథఫార్మసీ., తిరువల్లికేణి, మద్రాసు.

కత్తెర రాఘవము
(కుశలవ నాటకము)
మహాకవి భవభూతి ఉత్తర రామచరితమునకు ననువాదము. బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవిగారిచే రచింపబడిన అత్యుత్తమ నాటకము కరుణారసము వెల్లివిరియించుననిది. గ్రంథాలయములకు నీ గుమ్రెలకు యివ్వబడును. వర్తకులకు మంచిమీషము యివ్వబడును. చదివి తీరవలెను. వెల 1-4-0.
చిరునామా:— బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవి, గుంటూరు.

వేపచెట్టుయొక్క పంచి
గుణములు గలిగిన టాయిలెట్
అండు బొంబధనబంధమైన
వస్తువులు
మర్కోనబ్బు:— కార్పాజిక్ ఇతరబొంబధనబంధమైన నబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయును. నిక్కలి నున్నిరచుగా వానచేర్చబడినది. 8 బిళ్లలగుల పెట్టె 1 కి ధర రు 0-12-0.
మర్కోఫ్రెయిను దంతిమార్గము:— శరీరపుల్లలో ను, తథానము చేయుట అందరిని తెలిసివినయ్యును. బ్రహ్మతో మర్కోఫ్రెయిను దంతిమార్గమును చేర్చి దంత తథాన న ము జేసి కొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క పంచిగణము లన్నియు నిమిషాగో గోవు.
బుడ్డి 1 0-5-0; చిన్న పొట్టులు 1 కి 0-2-0.
మర్కో సాటాయిలెట్ సిండి చుఖునకు, చర్మమునకు, జీవామునకు తగినది.
డబ్బా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-5-0.
హిందూదేశమునందు హిందూదేశపు పరిశ్రమ, ధనము చేత యెరుుచేయబడినది.
SRI KRISHNA BROTHER, 123 Thambu Chetty Street, MADRAS.
&
Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

గాంధీ మహాత్ముని తీర్మానములు

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభలలో చర్చ

బొంబాయి, ద్రవిడ రాష్ట్రీయ సంఘములు బలపరచెను.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు
బలపరిచిరి

ఈ నెల 19 వ తేదీ సాయంత్రము బొంబాయి నగర
మున ఖాల్సాయగారి అధ్యక్షత క్రింద రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
సంఘసభ జరిగినది.

“గాంధీ మహాత్మునియందును ఆయన సిద్ధాంత
ముగు జ్ఞాన్య విరహిత అసహాయోద్యమము నం
దును యీ సంఘవానికి సంపూర్ణ విశ్వాసము గల
దు. బహిష్కరణ త్రయము మున్నగువానిని గూర్చి
మహాత్ముడు తెలిపిన భావముల నీసంఘమువారు
నిరసించుచున్నారు. అహింసాదావాదులో జరుగ
నున్న భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో బొంబాయి
రాష్ట్రీయ సభికులగు సభ్యులు మహాత్ముని తీర్మాన
ములను మనఃపూర్వకముగా బలపరచవలెనని యీ
సంఘమువారు కోరుచున్నారు.”

అనుతీర్మానము ఆర్. జి. త్రిపాఠిగారు రుపపాదించిరి.
కీ. ఎస్. పటేలుగారు రనువదించిరి.

“ఈ తీర్మానము ఢిల్లీలోని కాకినాడలోని కాంగ్రెసు
సంఘసభలో వామోదంబడిన తీర్మానమునకు విరుద్ధము గాన
చెల్లలేదని నడిగాదు. ఆ తీర్మానమును రద్దు
పరుచుటకు రాష్ట్రీయ సంఘమున కధికారము
లేదు” అను ఆక్షేపణను హెచ్. పి. దేశాయిగారు తెచ్చిరి.
అధ్యక్షుడు యీ ఆక్షేపణను తిరస్కరించెను.

“దేశీయుల కందరికిని మహాత్మునియందు సంపూర్ణ విశ్వా
సము కలను. వెనుక స్వరాజ్యనిధికి ధనమును చేర్చుటకు మహా
త్ముడు పూనుకొనినపుడు రెండుమాడునెలలోనే కోటిరూపా
యలను మహాత్ముడు చేకూర్చగలిగెను. ప్రజల కాలనిపై సరిక
ముగ గౌరవము కలవనటు కీ ప్రజలనిదర్శన మొక్కజేచాలను.
నా తీర్మానము కాంగ్రెసు భావమునకు విరుద్ధము కాదని” త్రిపాఠి
గారు నడిచిరి.

“భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ కెన్నుకొనబడినవారు వారి
యిష్టానుసారము అభిప్రాయము నియ్యవచ్చునగాని మన అభి
ప్రాయములనే వారచట తెలుపవలెననియమము లేదు. మన
ముచేసిన తీర్మానము ప్రకారము వారు నడచుకొన నక్కరలేదు.
సభ్యులను అహింసను మహాత్ముడు కోరెను. ఈరెండునుగూడ
అనుష్ఠింపబడుటకు అసాధ్యములు” అని జి. బి. పటేలుగారు
నడిచిరి.

“అసహాయ సిద్ధాంతమునకు భంగము కలిగింపవలయు;
బహిష్కరణ శాసనసభా ప్రవేశపక్షములకు రెండికిని ఆమోద
కరమునవలయు; పరస్పరసామర్యోత్సాహము, సద్భావములతో
తమతమసంఘములద్వారా తమతమపద్ధతుల ప్రకారము శాసనోల్లం
ఘనమునకు దేశమును నిద్రపరచుటకు రెండుపక్షములను ప్రోత్సహి
పగుచున్నట్లు; కాంగ్రెసులో అన్నిపక్షములకు తావుండటకు
ఓటావట్టియు, కాంగ్రెసు భారతా శ్రేష్ఠ ప్రతినిధిసంఘము
గావున అట్టికొని మార్చనట్టియు, భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యు
లలో విక్రీణి హెచ్చుమంది ఆమోదించినచో దేశీయులకట్టి
తీర్మానములందు గౌరవమధికముగా నుండునగాన నట్లామో
దించబడునట్టియు, పరిస్థితుల కనుకూలించునట్టియు; విధానమునే
నిర్ణయించుటకు పనిచేయవలెనని భారత సంఘసభ్యుల
నిసంఘమువారు కోరుచున్నారు” అను సవరణ తీర్మానమును
సి. జి. సుబ్రహ్మణ్యగారు రుపపాదించిరి. దానిని ములగోంకరుగారు
రనువదించిరి.

మహాత్ముని విధానమునే తిప్పికొనిన సాగింపవలెనని
యమనాదాను అరుంజాగారు నొక్కి చెప్పిరి.

“గాంధీ మహాత్ముని యందును అసహాయోద్య
మమునందును యీ సంఘమువానికి సంపూర్ణ వి
శ్వాసము కలదు. కాంగ్రెసువారిచే ఆమోదించబడిన

విధానమును క్రితము పూర్తిగా విశ్వసించి స్వయం
ముగా నెరవేర్చువారినే కాంగ్రెసు కార్యనిర్వా
హక సంఘములకు ఎన్నుకొనినగాని పని శ్రేష్ఠముగా
జరుగదు గాన కాంగ్రెసు నియోజకు లందరు నట్టి
వారినే ఎన్నుకొనవలెనని యీ సంఘమువారు కోరు
చున్నారు”

అనుసరణను ఆర్. ఎస్. సద్విద్రీగా రుపపాదించిరి.
కాస్త్రీగా రనువదించిరి. బి. ఎల్. మోతీవాలాగారు బల
పరచిరి.

నేను దీనిని బలపరచుట కంగీకరించితిని గాని దీని
వలన భారత సంఘసభ్యుల స్వేచ్ఛకు భంగము కలుగునేమోయను
సంశయ మిపుడు కలుగుచున్నదని మోతీవాలాగారు నడిచిరి.

“పంచాయతులను, జాతీయ విద్యాలాలను ఏర్పరచుట,
ఖద్దరునిర్మాణవ్యాపకములను హెచ్చించుట, అహింసా సి
ద్ధాంతమునకు భంగము కలుగకుండ దేశమునందలి వివిధముతము
లలో సావరభావము నభివృద్ధి నొందించుటకు పనిచేయుట
మున్నగు మహాత్ముని ఆశయములం దీసంఘమువారికి సంపూర్ణ
విశ్వాసము కలదు గాన భారత సంఘములోని బొంబాయి ప్రతి
నిధులు నిర్మాణ విధానమునందలి అన్ని విషయములను గూర్చి
యు మహాత్ముని తీర్మానములను మనఃపూర్వకముగా బలపరచ
వలెనని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు” అను తీర్మాన
మును హెచ్. పి. దేశాయిగారు రనువదించిరి.

“శాసనసభా ప్రవేశ ప్రశ్న తలచుచున్నది మొదలు స్వరా
జ్యపక్షమువారు దేశభక్తులు కావలయునని వారెందులకును కొర
గానివారై నటులను వారిని చూచుపద్ధతి యైపోయినది. నిర్మా
ణ విధానము విఫలమగుటకు బహిష్కరణపక్షమువారే కార
కులు. వారు మాటలతో దానిని సమర్థించుచు క్రియాశూన్యము
గా మెలిగిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు బహిరంగముగా తిరుగ
బడిరి గాన బహిష్కరణ పక్షమువారే నిర్మాణ విధానమును
నెరవేర్చవలెను. కాన వారటుల నెరవేర్చుటకు దానిని గూ
ర్చి వారికి స్వరాజ్యపక్షమువారు సహాయము చేయుటకును
గూడా నవకాశము కలుగునటులనే నీసవరణ నుపపాదించితిని.
ఇదివరకు ఆరితేరిన కాంగ్రెసు నాయకులు చేసినవాగ్దానములకు
భిన్నముగా నిపుడు కాంగ్రెసు సంఘ
ముల నుండి స్వరాజ్యపక్షమువారిని
వెడలగొట్టుట కేవలము కృతఘ్నతయేయగును. వారు కార్య
నిర్వాహక సంఘములలో నుండగూడదను తీర్మానము మహా
సభలో నామోదించబడువరకును వారు కార్యనిర్వాహకులుగా
నుండుట కర్హులే” అని దేశాయిగారు నడిచిరి. ఈ సవరణను
పురుషోత్తం త్రికంవానుగారు రనువదించిరి.

“పక్షపాతమును ద్వేషమును లేకుండ మీరు చర్చింప
వలెను. మహాత్ముడు తన విధానమును కొనసాగింపుటకు చాలి
నంత వ్యవధియును అవకాశమునుగూడ లేకపోయెను. ఒక్క
వత్సరమైన పూర్తిగా పనిజరుగకముందే ఆయనను చెఱసాలకు
పంపిరి. చెఱసాలలో రెండేండ్లుగడపి ఆయన మరలవచ్చెను.
ఈలోగా ఏమిపని జరిగినదని ఆయన అడిగెను. ఏమియును
జరిగిన ట్లపడలేదు. కాననిపుడాయన కట్టి అవకాశము నొ
సంగవలెను” అని బి. ఎస్. బాచుచాగారు నడిచిరి. మరికొం
దరుగూడ మాటలాడినవిమ్ముట ఓట్లు పుచ్చుకొనిరి.

సద్విద్రీగారి సవరణ ఆమోదించబడెను. తక్కిన పన్ని
యును వీగిపోయెను. (బొంబే కానికలు)

హర్పూరు దేవాలయ బందిపోటు

13 మహమ్మదీయులు శిక్షింపబడిరి.

మీరటు జూన్ 21:— హర్పూరు దేవాలయ బంది
పోటునందు, బందిపోటు నొనర్చి దేవాలయమును అవనిత్ర
మొనర్చిరను నేరముక్రింద సెషన్సు జడ్జి 13 మహమ్మదీయులకు
ఈ 13 వత్సరములపాటు కఠినశిక్షను విధించెను. (అ.ప్రెస్)

ద్రవిడ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

తిరుచునావల్లిలో జరిగిన తీర్మానములు

ఈ నెల 20వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2½ గంటలకు తిరు
చునావల్లిలో శ్రీమన్ సి. రాజగోపాలాచారి గారి అధ్యక్షత
క్రింద రాష్ట్రీయ సంఘసభ జరిగినది 40 మంది సభ్యులు వచ్చిరి.
వారిలో శ్రీయు ముగ్గురుగూడ కలరు.

తీర్మానములు

(1) “బెల్గాములో జుగన్ము దేశీయమహాసభకు మహా
త్మునే అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనవలెనని యీ సంఘమువారు లేక
గ్రీవముగా తీర్మానించుచున్నారు.”

(2) “మదరాసు సెంట్రలు అర్బను బాంకింగ్ క్రి. శే||
కస్తూరిరంగయ్యంగారి పేరటను టి. వి. గోపాలస్వామి మొద
లగువారి పేరటనున్న మొత్తము 21,798-1-10 ను, మదరాసు
యండియను బాంకింగ్ వారిద్దరి పేరటనున్న మొత్తము
6952-6-5 రూపాయలను టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలగువారు, టి.
ఎస్. ఎస్. రాజను, హాజీ మహమ్మదు మాలానాగార్ల పేరట
మార్చవలెను. ఈ తీర్మానము నకలును బాంకులకును దీనికి సం
బంధించిన వ్యక్తులకును పంపవలెను.”

(3) “సెప్టెంబరు నెలలోగా ద్రవిడ రాష్ట్రమున సంచా
రముచేసి గాంధీ ఖద్దరునిధికి ధనమును చేర్చుటకు సి. రాజగో
పాలాచారి, ఇ. వి. రామస్వామినాయకరు, టి. ఎస్. ఎస్.
రాజను, ఆర్. చిన్నయ్యకేశవు, మాలానా యామాబు హుస్సేను
నేటు, మాలానానామెబు, వి. పి. వేంకటకృష్ణపిళ్ళగార్ల నీ
సంఘమువారు కోరుచున్నారు.”

(4) “ఈ నెల 27 వ తేదీని అహింసాదావాదు
లో జరుగనున్న భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో
మహాత్ముడు రుపపాదించ దలచిన తీర్మానముల నీ
సంఘమువారు ఆమోదించుచున్నారు.”

అను తీర్మానము లాసభలో నామోదించబడెను.

“ద్రవిడ రాష్ట్ర ప్రతినిధులు యావన్మందియు అహింసాదా
వాదు సభకు రావీలులేకపోవుచున్నందుల కీసంఘమువారు
చింతించుచున్నారు గాని ఓట్లసంఖ్యయొక్క ఆధిక్యమువలన
నిపుడు ఫలితములేదు. దీక్షా అవసరముగాన మహాత్ముని తీర్మాన
ముల నామోదించి దీక్షతో పనిచేయవలెను. లేనిచో యీ
విధానమును వదులకొని తమకు సాధ్యమగు మరయొక విధాన
మును భారత సంఘమువారు నిర్ణయింపవలెనని అహింసాసంఘము
వారు నూచించుచున్నారను” తీర్మానముగూడ నామోదించ
బడెను. (హిందూ).

ధిల్లీలో హిందూ మహమ్మదీయు

కొట్లాట

8 మందికి దెబ్బలు తగిలెను

కాంగ్రెసు చందాయితీ సంఘమువారు

విచారించుచుండిరి

ధిల్లీ, జూన్ 21:— ఈ యుదయమున జమ్మూ మసీదు
వెనుక ఆర్యసమాజస్థులు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును
కొట్లాట జరిగెను. తత్ఫలితముగా నిరుపక్షములగు గలసి 8
మందికి గాయములు తగిలెను. పోట్లాట కారణముల గురించి
రెండుపక్షములవారును ఒకరినొకరు నిందించుకొనుచు వేర్వేరు
కథలను జెప్పుచున్నారు. పోలీసువారును, స్థానిక కాంగ్రెసు
పంచాయితీ బోర్డువారును, ఈ విషయమును వేర్వేరుగా
విచారించుచున్నారు. (అ|| ప్రెస్||)

జాతీయోపసంఘ సమావేశము

అహమ్మదాబాదు పురపాలక సంఘభవనమున

జరుగును

అహమ్మదాబాదు, జూన్ 28:— రాబోవు అఖిల భారత
జాతీయోపసంఘసమావేశము సత్కారహక్రమును గాక, పుర
పాలక సంఘ భవనమున ఖదుపుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి.
(అ|| ప్రెస్||)

వైకంసత్యాగ్రహము

రాట్నము బ్రతిప్పినందులకు వలంటిగ్లను చితుకగొట్టిరి

ముగ్గురు సత్యాగ్రహులు దెబ్బల చేపడిపోయిరి

పోలీసులు రాట్నములను కదుల్లనులాగుకొనిపోయిరి

శ్రీకృష్ణ, జూను 21: నిన్నటిదినమున, వైకంసత్యాగ్రహమునందు పశ్చిమబాటలో చాలనుద్రేకము పోయెను. పోలీసు అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటు పిచ్చయ్యగారిని నిన్నటిదినమున వచ్చి, వలంటిగ్ల నూలువడకుచున్నయెడల రాట్నముల నూడలగుకొనెదనని చెబరించెను. వలంటిగ్ల యధారీతిగ నే, జాతీయగీతములను, భక్తికీర్తనలను, పాడుకొనుచు నూలువడకుచు కూర్చునియుండిరి. తరువాత ఆ. పో. సూపరింటెండెంటు కావలయుంచుచున్న వారి నందరిని పరీక్షించి చాల ప్రార్థనాపూరితమైన తరువాత బహుశానైన. కాని ఆతనియుత్తరవుల క్రింద, అచ్చటనున్న పోలీసులు, వలంటిగ్లనుండి కదుల్లను బలవంతముగా లాగుకొనిపోయిరి. అంతట వలంటిగ్ల మరొకరిని కదుల్లను దెచ్చి తిరిగి నూలువడకుటకు ప్రారంభించిరి. అంతట పోలీసువారువచ్చి రాట్నమును లాగుకొనినను ఇంకావారు దేశభక్తికీర్తనల పాడుచుండగా పోలీసువారికి కోపమువచ్చి వలంటిగ్లను మెడమీదను, ఎదురొమ్ములమీదను, పిడికల్తో కొట్టుటకు ప్రారంభించిరి. ముగ్గురు శాంతిపైనుట దెబ్బలచే స్పృహ లేకపడి పోయిరి. అంతట వారుతిరిగి లేచి, దేశభక్తికీర్తనల పాడుకొనుచు, మార్గమునకు కట్టుబడిన అడ్డంకులవద్దకుజరుచుండిరి. అంతట పోలీసు వారు చాలపర్యాయములవలంటిగ్లను పట్టుకొనికొట్టిరి. రాట్నము వద్దనున్న వలంటిగ్లకుమాత్రమే మెట్టిచిక్కులు కలిగింపకయే, డ్యూటీ మీదనున్న వలంటిగ్లనుమాత్రమే పోలీసువారు చాలమార్లు దిద్ది కొట్టిరి. తరువాత మరొక ట్రాన్స్పోజనపార్టీ మరొక రాట్నముతో వచ్చెను. పోలీసువారు దానినిగూడ లాగుకొనిరి. ఈలోపుగా వలంటిగ్లను కొట్టుచుండగా, మార్గమున వేలకొలది ప్రేక్షకులు గుంపుకూడిరి. ప్రజలు గుంపుకూడుటచే వారినందరిని పోలీసువారు చెదరగొట్టిరి. చాలమంది ప్రేక్షకులు కాళ్ళ క్రిందుడిత్రొక్కివేయబడిరి. దుకాణములనుండి సరకులనుగొని తెచ్చుకొనుచున్న వృద్ధస్త్రీలు వస్తువులన్నియు నానవద్దములలో నేలపాలుగాబింపబడి త్రొక్కివేయబడెను. ముగ్గురు వలంటిగ్లను ఎక్కువదెబ్బలు తగిలెను. వీరు వైద్యసహాయమునందుచున్నారు.

విరాళములు

సాధు ఎం. పి. బాయిగారు పొన్నన్నము, ముందకయలలో వసూలుచేసి రు.100 ల నంపిరి. తయికోస్వేరి సూనెమిల్లువారు రు. 78 లను పంపిరి. పాట్లాటలోని కబరి ఆశ్రమమువారు సత్యాగ్రహిణిలకొరకు 27 రాట్నములను పంపిరి.

(అ|| ప్రె||)

రాట్నములను లాగివేయుట

21 వ లేదని మామూలు ప్రకారము వలంటిగ్ల డిక్షిణ పశ్చిమద్వారములకుడకు రాట్నములను తీసికొనివెళ్లి అచ్చటవచ్చుని నూలువడుక నారంభించిరి. అంతట పోలీసు కానిస్టేబులు రాట్నములను లాగివేసి వలంటిగ్లను కొట్టిరిగూడ తెలిసినది. ఆనాడు మధ్యాహ్నము కొందరు వలంటిగ్లు జాతీయగీతములనుపాడుచు మేజిస్ట్రేటుకోర్టుచేతనుండి దేవాలయ మార్గముల కడకు వెళ్లుచుండగా మీరల్లుపాడగూడదని ఒకకనిస్టేబు వారినచ్చునిలిపి తెలిపెను. వీనివల్ల వారిని అరెస్టుచేసి కోర్టులోనికి తీసికొనిపోయిరి. వీలఅల్లరిచేసితిరిగి మేజిస్ట్రేటు వారినడిగెను. తామల్లరి చేయలేదనియు జాతీయగీతములను పాడితిమనియు ఆందువలన పనికి యిబ్బందిగలిగిన క్షమింపవలెననియు వారు తెలిపిరి. చెరియొక రూపాయి జుర్రానా లేనిచో కోర్టుచాలింపబడువరకు ఖయిదుచేసినని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. మరికొంతసేపటికే మేజిస్ట్రేటు వెడలిపోయెను. వలంటిగ్లనుగూడ నపుడే వదలవేసిరి.

21 వ లేదని రామస్వామి నాయకరుగారిని వదలిరి.

శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారి గారిచే పంపబడిన వధురమండల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి ఎన్. నారాయణగారు వైకంసత్యాగ్రహాంశంగారిస్థానమున వలంటిగ్ల దళనాయకత్వమును వహించెను.

అ|| ప్రె||

బాబరు అకాలీకేసు

అపూర్వరూప సాక్ష్యము

రాజగోరు జూను 21:—ఈదినమున బాబరు అకాలీకుట్రకేసునందు ముద్దాయిపక్షము వ్యాయవాది నెం 7వ ఆ ప్రభువును క్రాసుపరీక్ష చేయగా పోలీసువారు తనస్తేటుమెంటును మూడుదినములలో రికార్డుజేసిరిని నుడివెను. ఆతనికి చదువను వ్రాయను రాదుగాని గురుముఖి భవలో సంతకము మాత్రముజేయగలడు.

రివ అపూర్వరూ

తరువాత రివ అప్రభువును పక్షిప్రసిద్ధులగు విచారించగా నిట్లు దెలిసెను.

ఎనిమిదవేర్సరములకు పూర్వము కృష్ణసింగుగారు తనరెజిమెంటునుండి ఇంటికి వచ్చినపుడు, ఆతనితో నాకు పరిచయమయ్యెను. కొంతమంది అధికారుల హత్యసందర్భమున తనరెజిమెంటులకు వారంట్లు పంపబడిననియు, అరెస్టును తప్పించుకొనుటకు తననెచ్చటనైనను దావలసియుండునని, కృష్ణసింగు ఒకరాత్రి తనను తనతండ్రిని గోరెనని సాక్షియనెను. అందుమీద శాంతకర్తారసింగా రాతనిని మాల్వాలై పునకు దీసికొనిపోయెను. కృష్ణసింగు తిరిగి ఇంటికివచ్చినతరువాత, దౌర్జన్యమునుబోధించుదళము నొకదానిని తయారుజేయుచుంటిననియు అప్పుడు తాను గర్గాజు అనిపేరు పెట్టికొనెదననియును, దళములో ప్రతివానినిని చక్రవర్తియని పేరుపెట్టెదననియు సాక్షితండ్రితో నుడివెను. కొలది దినములైన తరువాత ఒకవతోపన్యాసము సంధర్భమున కృష్ణసింగు ఉత్తేజకరమును నుపన్యాస మొనర్చెను. శాంతసింగుచాల సంతసించి, కృష్ణసింగుగారు పిలిచినపుడు తనమైనికోర్కోగమును మానుకొనివచ్చెదననినడివెను. తరువాత శాంతసింగుగారు డిప్యూటీ జేయింపుకొనివచ్చి బాబరు అకాలీలలో గలిసెను. కొన్ని దినములైన తరువాత శాంతసింగుగారు సాక్షి ఇంటికివచ్చి, బిహానీవద్ద కృష్ణసింగును, మోతాసింగును నుపన్యాసము లాసగుట క్షేరరపుపడెనని దెలిపెను. ఆదినమునకివనుసింగుగారి నాయకత్వమున గ్రామమంతయు నూరేసింపు జరిగిన తరువాత కిమకొసింగుగారు ఒరనుండి తిరిగిసి, ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ నొక యుపన్యాస మొనగెను. మరునాడుదయమునగూడ కృష్ణసింగుగారు రిరి అంగళముల సాదుగుగల కత్తిని వరనుండిదీసి, తీవ్రముగ నుపన్యసింపుచు, ప్రజలను అకాలీలు గండనియు, ప్రభుత్వమువారికి పన్నులాసవద్దనియు జోలి చూక్కును చంపవలసినదనియు ప్రజల నుద్బోధించెను.

ఆ సమయమున మోతాసింగుగారు గూడ నుపన్యసింది తెలియరగు భీషను సింగుగారు, అకాలీలను జేయిలులో పెట్టుచున్న కష్టములగురించి శాంతసింగుగారు సాక్షికి దెలిపిరి. అంతట ఐదుగురు బాబరు అకాలీలు భీషనుసింగును చీవాట్లు పెట్టి హత్యకేసు యల్పించిరిగాని వారు రాకపూర్వమే అతడు తప్పించుకొని పారిపోయెను. అపూర్వసమయమున తనకును, శాంతసింగునకును మూడు చాపీల నొసగిన నారాయణసింగు అను ముద్దాయిని సాక్షి గుర్తింపజాలకపోయెను. అందుపైన శాంతసింగుగారు, మరికొలదిమందిసహాయుతో, అర్జునసింగు పట్టారినచంపుటకలాహారీనకు జనెను. పట్టారీగారాదినమున నొకకేసు కొరకు జిల్లాకోర్టునకు వెళ్లుటచే వారి యుద్దేశములు సాగలేదు. పట్టారీగారు తన వైసికిలును చాలా తొందరగా త్రొక్కుకొని వెళ్లెను. ఈ హత్యనుగురించి కనుగొనుటకు మరునాడు వచ్చిన కృష్ణసింగుగారు 5 గురు అకాలీలు ఒక్క హత్యకేసులేకపోయిననియు అట్టివారిని పెట్టుకొని ఏమిజేయగలమనియు నుడివెను. అంతట కోర్టు ముగిసెను. (అ|| ప్రె||)

సమకాలి కాభిప్రాయములు

యథార్థవాది లోకవిరోధి

యథార్థవాది లోకవిరోధి ఈ యుగోక్తి మహాత్ముని యందు నానాటికి సార్థకముగుచున్నది. వానినిమ్మి-పట వచనములకు ఆధికారవర్గము కలవరపడుటగా నాశ్వర్యము లేదు. కాని దేశీయులలోనే ఆగ్రహాద్రేకములకు గరిగించు చున్నది. మహాత్ముడు వెనుక రాజా రామమోహనరామయల యాధి కృతను గురించి కొంచెము నిరసనగ మాట్లాడుటచే బ్రహ్మసామాజికులు కోపాద్ధిగినుటైరి. ఇప్పుడు ఆశ్వర్యమాజ సంస్థాపకుడగు దయానందుని అన్యమతాసహిష్ణుతను గొంచెము వెల్లడించిన మాత్రమున ఆర్యసమాజికులు కోపబాహులను వెల్లగొక్కుచు సభలను గావించుచున్నారు. కార్యనిర్వాహకవర్గమునుండి స్వరాజ్యవాదులు రాజీనామా నిచ్చుట శ్రేయస్కరమని వాదింపుటవలన వారిలో నాగ్రహము మొదలైనది. అరాజకుడగు సాహాయొక్క యంతకరణము బ్రతేసింపుచు వంగరాష్ట్రీయ సభవారు గావించిన తీర్మానమును ఖండించుటవలన వంగదేశీయయువకులకు జాలకష్టముగ నున్నది. మహాత్ముని కార్యక్రమమే దేశకాలముల కెదురేతవలెనుండి అన్నివైపులనుండియు నసలతుష్టి యుద్వేషముచున్నది. అస్పృశ్యత మాడవనిన బూర్వాచారపరాయణులకు గోపము, కోర్టులను జహిష్కరింపవలెనని నలయర్థకు కంటకము, గవర్నమెంటు యూనివర్సిటీలను త్యజించవలెనని టీచర్లకు ప్లాడెంట్లకు, అయివ్వము. విదేశీవస్త్రములను విస్మరించవలెనని వర్తకులకు అసమ్మతము. రాటపు బట్టలను ధరించవలెనని సుకుమారులకును భోగపరాయణులకును అనుచితము. మతోద్రేకమును అసహనమును విడనాడమని బోధించిన మహాత్ముడియులకు క్షేత్రశరముమహాత్మునిసత్వవ్రతము నిజముగ అసిధారావ్రత మనిన అతిశయోక్తికాదు.

(కృష్ణాపత్రిక)

* * *

గోదావరి మండల శాసనసభ్యత్వము ఖాళీయగునా?

గోదావరి మండలమునుండి మదరాసు శాసనసభకెన్ను కొనబడిన సభ మాత్రా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారి కచిరకాలములో పెద్దయువ్యోగ మొకటి గానున్నదనియు అప్పుడు ఈజిల్లాపక్షమున మరొకరిని మదరాసు శాసనసభకు ఎన్నుకొనవలసి యుండుననియు దెలియుచున్నది. అభ్యర్థులుగా నెవ్వరెవ్వరుందురు? స్వరాజ్యపక్షమువాడు తిరిగి ప్రయత్నించెదరా? జస్టిసు పక్షమువారు యూరుకొందురా? ఇవిప్రశ్నలు. వీనికి మేము ప్రస్తుతము సరియైన జవాబుల నివ్వలేము.

(కాంగ్రెసు)

అమృతము

రెండు మురుగుడునీరు తోడుబండ్లు (కర్రవి) రెండు మలముతోలుబండ్లు (యిరువది) వినము కావలసివారు చైర్మన్ గారికి వ్రాయవలెను. చీరల మునిసిపల్ ఆఫీసు, రా. సుబ్బారావు 10.6.24 చైర్మన్.

ప్రకటన

దెజవాడ కాపురస్థులు లేలు సాదాగో మహాత్ముడు అబ్దుల్ కరీం బేగుగారి కొమారుడు సాదాగరు మహాత్ముడు అబ్దుల్ రహిం బేగుగారు వగయిరాలమున దెజవాడసమీపములో నానగయిరాలము 05 19, 68, 69, 70/1921 నెంబర్లన దావాలు తెచ్చియుండి కొన్ని దావాలో అబ్దుల్ రహిం బేగు ఆస్తికి పైలు జపు నిమిత్తము పీడిషనులు దాఖలుకాగా సదరు ప్రతివాది ఆ స్తినదావాలుపర్యచసానములోపల అన్యాయక్రమము చేయనని కోర్టువారికి unde t-king ఇచ్చియుండి అప్పుడు అందుకు భిన్నముగా తన ఆస్తిని లాలూచీగా అన్యాయక్రమము చేయు ప్రయత్నములో నున్నట్లు తెలియుచున్నందున నానగరాలు పొందగల డిక్రీలకు అయిజులేకుండా చేయుటకై సదరు క్రియపు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నందున సదరు అబ్దుల్ రహిం బేగుపై ఆస్తిని క్రియమునకు ఎచు తీసికొనమాడవని తీసికొన్నయెడల నష్టపడగలరని యిందుమూలకముగా ప్రయరపరచుచున్నాను.

దెజవాడ } ఎస్ ఎం అబ్దుల్ హక్కి బేగు. 18.6.1924 }

‘ఎంగుండియా’ సంపాదకీయ వ్యాఖ్యలు

“అధర్మము” యన నర్థము

శిష్టమండి ఒక స్వరాజ్యపక్షమిట్రుడు నేనీయధ్యవ్రాసిన వ్యాసములలో ‘దౌర్జన్య’ అధర్మము అను విశేషణముల వాడిన దానినిగూర్చి వ్రాయుచు, ఆ అధర్మము త్రివిధమని స్పష్టముగను విశ్వాసము బోయినవారేనా యని యడుగుదు న్నాడు. ఇంకను ఆయన యిట్లు వ్రాసెను:—

“వీరు సంకీర్తితవ్యాఖ్యలను వ్రాయునపు డొక సారి అవిశేషణముల యర్థములను విపులపరుపునని గోరుచు న్నాడు. ఇచ్చట కొందఱుప్రముఖులైన మిత్రు లధికష్టముగ నుండుటవలన యితరవోట్ల గూడ నట్లే యుండియుండవచ్చును. కనుక నేన నిర్వచించినవిధమునే గ్రహించితిని. మీవిషయమై ప్రపంచములో అపార్థముల బహువారెవరు నుండరు. అట్టిదాని కవికాశము మాత్రము లేకున్నను మీరు వ్యాఖ్యలు వ్రాయునపుడు ఒకచుక్క వ్రాసియెడల నిర్విమోక్షముగ నుండెద నని నమ్మెదను.”

అమిత్రుడు అపార్థముల మాటయే త్రేకుండినయెడల అట్టి దున్నదనియే నాకు తెలియకపోయెడిది. నే నీయధ్యుని వ్రాసిన దంతయును నున నావరించుచున్న సత్యమారమైన వాతావరణమునుగూర్చియే యుండెను. నావిమర్శనమునందువిశ్వమంతయును జేరియున్నది. ఖద్దరుతీర్మానమును స్వవిషయమున నిర్బంధము జేసికొనకుండ మార్పునద్దనుకొని నే నెరుగుదును. నాకుజేసినదని నిజముగా అధర్మమైనదనియే నాయభిప్రాయము. న్యా యస్థానబహిష్కారమునందు నమ్మకము లేకుండ, నమ్మకమున్నటుల నటించునెడల మనవైఖరి అధర్మమైనదనియే యనవలెను. మనలో చాలమందిమీ మనోవాక్యాయు కర్మలందు అహింసను నమ్మకుండ అహింసావిధానమున కంగీకరించెదము. మార్పునద్ద నవారైనను కద్దనువారైనను అట్టితరీ అధర్మమే యనవలయును.

కన్యాభారతీయులు

కన్యాభారతీయులు యెన్నికష్టములు గల్గినను యెదుకొని నిర్భయముగ పోరాడుచున్నారు. గులాం హుసేను ఆదివా, అహమ్మదుఖాయి కిరీం, బలీఖాయి ఇస్మాయి కాసేం నూర్ మహమ్మదు గారులను యింకను చాలమందియు జెయిలు లోబడిరి. ఇప్పుడు జేతాయి గారు నూడ ఆగొరగప్రాప్తిని బొంది నటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. కన్యాభారతీయులు అవిచ్ఛిన్నముగ పోరాటమును జరుపుచుండినందుల కభినందింప దగి యున్నారు. కాని కొందఱొల్లంఘనమునకు సంబంధించిన ఆశా సనమువలన కొలదియంది భారతీయులకు మాత్రమే నష్టము గల్గు ను. తక్షణము కొద్దియే కావున న్యాయము జరుగువరకును సంరంభముజేయు నుద్దేశమున్నయెడల అధర్మకాసనములను మరి గొన్నింటి నుల్లసించి యీగంధంభమునందు చాలమంది జేరి యెక్కువభాగముభవింతుటకు వీలుగనటుల కన్యాలోని మనజే కీయులకేజేయవలెను. ఇప్పుడు లండనులో విచారణజేయుచున్న కన్యాకమిటీ వలన తాత్కాలికముగ కొంత సౌకర్యము గలుగవచ్చును. ఇచ్చట ప్రజాందోళనమువలన వారలకు ప్రోత్సాహము గలుగవచ్చును. కాని నిజముగా నివాసోపాయము వారిలో నేగదు. న్యాయముగా క్రమమైన కష్టములన్ని యాను తొలగునటుల జేసికొనవలెను. ఈయద్యమమునకే దీర్ఘకాలమైనను కష్టపడుటకు వైర్యముగలదని మాత్రమే కాన నొల్లంఘనము గావించవలెను. అప్పుడు విజయము తప్పక జేయవచ్చును.

మహానముగనుండి వనిజేయుటవలని ఫలము

బోవానా (ద్వికేంద్రనాథగూరు) ఈక్రిందివిధముగ వ్రాయుచున్నాడు:—

“ఈక్రింద వ్రాయు నది నాకు మెరుపుతీగవలెను మన స్వస్థకు దక్కును.

నర్వద్రవ్యమును భగవంతునియెదుట మానముగ యథా శక్తి స్వల్పముగ మంచి కార్యమును జేయునెడల యెంతటి ఫలముండునో ఇప్పుడు మనసంతివారికి చాలమందికి తెలియ నటులనే నాకు గాన్పించుచున్నది. చాలమంది యితరంభముగ గొప్పవారైనవారు పెద్దపెద్ద పేర్లు విషయములను వానిసారము గ్రహింపకుండనే పెద్దజేతెదరు. భారతజేతములో పూర్వముండిన మహాబుఘల నామములు యిప్పటి ప్రగల్భచారిత్రికులకు దెలియకపోయిన తక్కువగా రగడరా?పేర్లమాత్రము వాచావాది డిపోత్ర మాటలరప్పు యేమియునులేదను సత్యమును ఆర్య

శ్రీప్రీతిగజేయువానిని మనవార తప్పుడు తెలిసికొనగలరు? పేర్లపేరులు వ్రాసినపు న్నకు మొకటియైన దెరువకుండ అంతటి వాడు లేడని యెందరందురు! వాతావరణవిభేదములేక ఏనుక్రిస్తు మానవలోక మంతటను తల్లియనటుల ప్రేమతో బల్కిన ప్రతిమాటను కుక్కలనక్కల పాలుజేయుచు మహాభక్తియున్నటుల ఏనుక్రిస్తు నామమని మొక్కువారెందరుగలరు?చరిత్రలో నుప్రసిద్ధులగు పేరుబొందు న ద్వీతముతోజేయు గొప్ప గొప్ప మాదావిధిపనులకున్న యెంతస్వల్పమైనను మంచికార్యము జేయు నెడల పదిరెట్లెక్కువఫలము జేయవలసిని నాకునమ్మకముగలదు. మన మడుగుకుండనే భగవంతు డహగ్రహించి మన చేతులలో బెట్టెన యీ మహాభక్త్యమునందు విజయము గాంచవలెనన్న యెడల మనము నిజముగా జేయవలసినపనిమై దృష్టిమంది అవిద్యలో బడియున్న మనమనస్సుల నావహించు వస్తువులతోను మనుష్యులతోను ఎట్టి సంబంధములేకుండ తెంచుకొనవలెను. అహింసాద్యమము అనుపేరు పాఠశాలలో నూత్ర ప్రామాముగ ధర్మములగూర్చి చదువుకొన్నవాని కిష్టములేక పోవచ్చునుగాని ననహింసాద్యమము అను వస్తువు మన యొగజేయుములకు అనగరమైన బోషధప్రాముమై యున్నది. మనము ధనవంతుడై తిండికి గుడ్డకు కొరతలేని గృహస్థుని యింటి గుమ్మముకడ దరిద్రముగ చిరుగుగుడ్డలతో అన్నములేక మాడుచు నుండి వెక్కిరింపబడుచు రాట్లజేయుచుండ మనము సమాన స్వభావులు గావలెననియు అన్యోన్య లాభమునకై తిండి గుడ్డ అందరకును సమముగ నుండవలెననియు కోరుచు జేయు కష్ట ప్రయత్నమునకు నిదియే మంచిరుండగుచున్నది.”

బోవానా వ్రాసినదానిలోని చక్కని భావమును ప్రతి కార్యకూరుడును గమనించి ఆయన చెప్పినటుల చేయు మాట మరచిపోయినపుడే పనిబాగుగా పాగునని నమ్మవలయునని కోరుచున్నాను.

1814-1914

ఖాసీ ప్రతిస్థానమునకు జేరిన బాలక్వీత చంద్రదాసు గుప్త గారు 1814 లో రెండుకొట్ల (యిప్పుడు 12 కొట్లకు సమానము) విలువగల ఖద్దరు కలకత్తానుండి మాత్రమే ఎగుమతి చేయబడెనని తెలుపుచున్నారు. 1914 లో భారతదేశము 64 కొట్ల విలువగలవట్లల గరుకును దిగుమతిజేసెను. మనదేశము దిగాలా దీసెనన్న ఆశ్చర్యములేదు. నూలుగడుకు నేతపరిశ్రమ పోయినను వానిస్థానే మరియొకటి వచ్చినయెడల చెడిపోవున జేమియునులేదు మనమీ చేస లేకపోతిమి. మన జేమిపరిశ్రమమును చేతులార చుంపిజేసిరి. ఆనాంతకులు మరియొకదాని ప్రవేశకొట్టకనూ పోయిరి.

తిరువంతపురం జెయిలులో రాటము

తిరువంతపురం నెలటలు జెయిలులో నున్న సత్యాగ్రహి థైదీ కే. మార్ గారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

“నన్ను అరెస్టుజేసి థైలలోబెట్టి నేటికి నెలయైనది. ఈకోజంతయు అనందముగనున్నది. మౌనము గ వడికిన దానివలన చేపొరిన దానిని పంపుచున్నాను. ఇచ్చట ప్రతిరోజును రాటము ఉదయం 6 నుండి సాయంత్రం 6 వరకును తిరుగుచునేయుండును. నేను రోజుకు 3 గంటలు తక్కువగాకుండ పడికెదను. మాలోకొందరు హింపిగాని ఉరుదుగాని నేర్పుకొనుచున్నారు. మేము గీతను పురాణములను చదివెదము. సాయంత్రము 6 గంటలకు ప్రార్థన జేసెదము, అందులకు జాతిమత భేదములేకుండ అందరును సమావేశమయ్యెదరు. అధికాయము మాకు అన్ని సౌకర్యములను జేయుచు దయతోనున్నారు.

మో||క||గాంధీ.

నోటిసు

బెడ నడలోనున్న మునిసిపల్ హాస్కూలుకు బి. ఏ., ఎల్. టి. పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణుడైనట్టియు, మంచి ఆనుభవము గలిగినట్టి ఒక ప్రధానోపాధ్యాయుడు కావలెను. ఈ ఉద్యోగము ఖాయమైనది. 30-6-24 తేదీలోగా వయస్సు. యోగ్యత మున్నగువి తెలుపుచు దరఖాస్తును పంపుకొనవలెను.

మునిసిపల్ ఆఫీసు } క పూర్ణానందం
బెడ నడ } టెన్ థేర్స్, ఎమ్. సి.
21-6-24 }

అర్జున - జము - మహాత్ముడు

రామదేవుగారి ఆశ్చర్యం

ఈవారపు ఎంగు ఇండియాలో గాంధీమహాత్ము డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

అర్జునమాజ సిద్ధాంతములను వాని ప్రాముఖ్యమును నాకు తెలియదని అభిప్రాయపడి దానినిగూర్చి అర్జునమాజము వారు వ్రాసిన దీర్ఘవ్యాసములు అంత లేకుండ వచ్చుటవలన వానిలో నొకదానిని ప్రకటించి నా విమర్శలపై అర్జునమాజమువా ర్జుభావముతో నున్నారో పాఠకునకు తెలియనటుల ప్రకటించ నాతురపడుచుంటిని. తుదకు ప్రకటింపుటకు నాకు సంతోషకరముగనుండు లేఖ యొకటి వచ్చెను. ఆయ్యది కంగ్రెసుగురువులను ప్రిన్సిపాలు రామదేవుగారివద్ద నుండి వచ్చెను. అందుండి ఒక్క వాక్యమును మాత్ర మెత్తిచెవితిని. ఆయన దానిని త్వరపడి వ్రాసియుండును అది యుండుట ఆయనకును మంచిగాదు. దానిని తీసివేసినందువలన ఆయన వాదమున కేమియును భంగము గలుగదు. సమాజ స్థాపకుని ప్రస్తుతించుచు ఆశేగములో వ్రాసినదానిలో పోవునదేమియు నుండదు. ఇదిగో ప్రిన్సిపాలు రామదేవుగారి లేఖ:—

“వీరు ఎంగు ఇండియాలో హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని గురించి వ్రాసిన వ్యాసమును జదివినపుడు నాకు చాలకష్టముగ నుండెను. అందటి గొప్పవాడు యీ విధముగ ఆశీషవాతము జేయునట్లు వ్రాయగా నాజీవితములో నెప్పుడునుజదివియుండలేదు. ఈవ్యాసమువలన పంజాబులోను సరి రాష్ట్రములలోను కడుపులోమంటయు దృఢమైన నన్యాయముగలైను. ఇందువలన పరిస్థితులు చక్కబడకుండ హిందువుని మానసము నుద్వేగపరచెను. మీరు పక్షపాతబుద్ధితోనుండి ఇస్లాముమతమునకు అనుకూలముగ నుండి తెలియకుండనైనను అర్జునమాజముపట్ల నన్యాయము జేసినటుల ఆస్థలలో విజ్ఞానులు తలంపవలసివచ్చెను. అర్జున మాజమువారి ఆధ్యాత్మికవిశ్వాసముల గూర్చి మీరు దెన్న భావము అప్రస్తుతములై హిందూమహమ్మదీయసమస్యతో సంబంధములేనివైయుండెను. అందుసరియైనవాద పేమియునులేదు. వివను మీరుఆధ్యాత్మిక విషయకవర్తకు తగినస్థితిలో లేరు. అర్జునమాజమువారికి వేదమునందు సంపూర్ణవిశ్వాసముండట కును హిందూమహమ్మదీయవైషమ్యములకును, మీరుతలంపనటుల మీ ఆధ్యాత్మికసిద్ధాంతములకును కాంగ్రెసునందలి చీలికకును సంబంధమున్నటుల యేమియునులేదు. వేదవాక్యమే ప్రమాణముగ నమ్ముటవలన దృష్టిసంకుచితమగునెడల ఇస్లాము గూడ వేదమతమంతేసంకుచితమే యనవలయును. విచారిత్రకత్వాసముతో దెల్పు మహమ్మదీయమతము మొదటిరోజు లో గూడ ఈవిశ్వాసమే మహమ్మదీయమతమున కుండెను వేముల లో జెప్పినదానికి తిరుగులేదను సిద్ధాంతమును మహమ్మదీయ నందయే మొదట నుష్ఠి పిం చిర ని చెప్పుట కు ఆధార పేమియు లేకపోగా నెంతగొప్పవాడైనను తెలియని విషయమునుగూర్చి చర్చించునపుడుండు ఉప్రదము తెలియుచున్నది. ఉపనిషత్తులు మనుస్మృతి వడ్డర్శనములు, పురాణములు, రామానుజ, మధ్వ, వైతన్యాచార్యులయొక్కరయ్యలు లేరమహాత్ములు పండితులయొక్కయు గ్రంథము లీసిద్ధాంతములే బోధించుననియు తెలుపుచున్నాను. వేదమునందు శరీరకాస్త్రమును గురించిగూడ అనేక విషయములగూర్చి సత్యములు దెలుపబడి పవనులలో త్రొత్తెమియును లేదు. పురాతనకాస్త్రజ్ఞులు ఆర్యభట్ట, భాస్కరాచార్యులున్నవారి భావమునేతెచ్చిరి. ఇప్పుడి వేదపండితులు ఆర్యసమాజములో జేరనివారు పాపుగే పరమశివయ్యరు, ద్విజదాసు దత్తగారుగూడ యిదేనిర్ణయమును గాంచిరి. వేదగర్భములను సరియైనవానిని దయానంద స్వామియే కనుగొనెనని ఆరవింద ఘోష బహిరంగముగ చాటిపవయము మీకు తెలియునాయని నాకాశ్చర్యమగుచున్నది. వేదములనువేదాంగములను మూలమున విశ్లేషింపనను జరుపకుండ ఎంతగొప్పవాడైననీమి తోడివారియెడ నెంతప్రేమ యున్న నేమి మహాత్ము డేదో చెప్పెను గ దా యని వేదములను జరుపుటకై యాశక్తిపమును గడపినవారి ద్రువపవనములను కావనబాలము. అన్నివారి మతములవారికిని రాజకీయగురుడవగు నీవు మతధర్మములగూర్చి వ్రాయ సాహసించుటలో పొరబడితివేమో యని భయమగుచున్నది. సత్యాగ్రహకాశకు గూర్చి మీరు చాలఅన్యాయముగ వ్రాసిరి. మీరు మొదటి అది ఆధ్యాత్మములను, ప్రార్థన, బ్రహ్మచర్యము, పాండిత్యము, వివాహసంస్కరణము, సన్యాసము, రాజకీయములు, మోక్షము, జ్ఞానము వేదము, కాకాహరములనుగూర్చి వ్రాసినదానిని చదువనటుల గాన్పించుచున్నది. ఈ ఆధ్యాత్మములం దితరమతములమాట యేమియునులేదు. మొదటి నాల్గవ ఉపాధ్యాయములు. సత్యాగ్రహకాశకు చదువకముందే దయానందస్వామికి పరమతినశాశము లేదనుభావముతో నుండుటవలన తొందరలో దీనిని చదువుటవలన భావమే ధ్వంసపడియుండవచ్చును. నీర్వాణ తర్రఫు సాక్ష్యము విని కత్తజేసి దానికనుకూలముగ తీయ

ప్రాయములై ముద్దాయసాక్ష్యమును వివరించు జడ్జినివలె నున్నది మీది. దయానందుని గ్రంథములను జదివినవారిలో మీ మిత్రుడు ఆంధ్రాసుగాను, దయానందునిపాదములపై బడిన హుళూము, సాక్షులు, సర్ సయ్యులు అహమ్మదు, రానెడి, టెలంగు, మలబారి, రఘునాథరావు, నారాయణదొంగారలు అయినవినున్నవని జూచి ఆయన యెంతయో సహనముగఁగ సంగ్రహించియు, జాతిమతవర్ణభేదములు లేకుండనే ఆయన ప్రేమప్రసాదించినదియు దెలిసి. ఇక నేను మాగించెదను. ప్రపంచ మహాపురుషునిపై నేను వ్రాసినదానిని చిన్నవాడు ఇట్లు వ్రాయుట యేమన్న స్వాభిమానభారముగనే యుండవచ్చును, కాని మీయెడల నాకు భక్తిప్రేమ లెక్కువగ నెగలవు. భక్తిప్రేమలవలన నెంతటి కొద్దివాడైనను గొప్పవాడుగావచ్చును.

ఇట్లు భక్తితో ప్రేమించు, రామదేవు.

నాకు ముందువరకు ఆపదప రాజకీయములని యెప్పుడును చెప్పుచునేయుంటిని. మతభర్తృత్వమును నేవాజీవితముగ జేయుటకు రాజకీయముతో సంబంధములేకుండజేయుట నీలుగాక పోవుటలనల అందు దిగితిని. కావున రాజకీయనాయకుడ నగుటలన మతివివక్షముల చర్చింపరాదను సిద్ధాంతమును నే నంగీకరింపజాలను. ఆర్యసమాజ మిప్పుడు నివృత్తియొజనమై యిప్పుడు జేయుపని దేశమునకు హానికరముగ నున్నదని తలంచుటలేకనే అది వ్రాసితిని. హిందువుడను మిత్రుడ నగుటలేక ఒకేమూలమునుండి విశ్వాసమును బొందివారికి మర్యములేకుండ దెలుపవలె ననుకొంటిని. మతములన్నిటిని బోధించిన యెడల ఇస్లామును గూర్చి మాడ తెల్పియుండెడి వాడనే.

వేదములను మూలమున జరుపలేదని ఒప్పుకొనెదను. కాని నాకు నేను తప్పుపట్టిన దెలిసికొనునంత మాత్రము దెలియును. దయానందువారి సిద్ధాంతములపై నాకు ద్వేషముగ లభదని ప్రసిద్ధిపాలు రామదేవుగారు తలంచుటతప్పు. ప్రసిద్ధిపాలురామదేవుగారు చెప్పి ఆమహాపురుషులు యిమ్ముహూసంస్కార శేషముగ ప్రస్తుతింపఁగ నాకు దెలియదు. ఎట్లయినను నేను గూడ వారితో జాతుప్రస్తుతింపదు ఈ అభిప్రాయములే గల్గియుండును. నాభార్యయొక్కలోపములు తెలిసినందువలన నేమాత్రమును తప్పుప్రేమించను. ఈమతసంస్థాపకుని విమర్శించినందువలన ఆయనయెడ నాకు ప్రేమగాని గౌరవముగాని లేదని నావిమర్శకులు పొరబడిరి. నేనుసత్యాగ్రహకాళిలో అన్ని అధ్యాత్మములను జదివితినని రామదేవుగారికిగూడఘనముగ జెప్పవచ్చును. నీతిభర్తృభావ యెంతయున్నతమైనదైనను దృష్టి సంకుచితముగ నుండవచ్చునను విషయము మరువకునా? నామిత్రులే అనేకులు నేను చాల గొప్ప నీతిపరుడననియు, నానీతిభావలు చాల ఉన్నతములనియు చలందురు జీరితముపై వాచ్చిసంకుచితమును, మతావేళకరమునని తలంచువారున్నారని నాకు దెలియును, నాకుజీవితమునుగూర్చి విశాలదృష్టిగలవనియు. మానవులలో నెల్ల నెక్కువవహన బుద్ధిగలవాడననియు నేనుచలంచినను అట్టివిమర్శనమును నేరముగ భావింపను. నన్నుగూర్చివారు నిర్ణయించునట్లే నేనును వారిని గూర్చినిర్ణయించితినని ఆర్యసమాజమిత్రులకు గట్టిగ దెల్పుచున్నాను. కావున నింతటితో దీనిని విరమించెదను. వారు నన్ను దేశీయులలో నెంతమాత్రము సహనములేని మూఢునిగ తలంచెదరుగాక, నాయభిప్రాయము మాత్రము మారకుండవలె యుండుమోసాస్వతంత్ర్యము నిచ్చెదరుగాక.

గాంధీమహాత్ముడు-ఆర్యసమాజము

హైదరాబాదు నిరసనము

హైదరాబాదు (డక్కను) ఆర్యసమాజ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—(1) గాంధీమహాత్ముడు మే 29 వతేదీ యంగుఁగండిమా పత్రికలో ఆర్యసమాజమునకు సమాజ సంస్థాపకులగు మహర్షి స్వామి దయానంద సరస్వతిగారికి, ఆయన వ్రాసిన సత్యాగ్రహకాళము స్వామి శ్రద్ధానంజాగార్లకు ప్రతికూలముగా కొన్ని ప్రకటనలను గావించి, అవసరముగ, నెవ్వరు కొరనిది, నిరాధారములగు యాప్రకటననుసమాజము వారు నిరసించుచున్నారు. మహాత్మునకు సమాజముతో నెక్కువ పరిచయము లేకుండటంచేతను, ఇతరులు, దెలుపు అసత్యవాక్కులను వినుటచేతను యిట్లనిరసి సమాజమువారు తలంచుచున్నారు. (2) ఈ తీర్మానము కార్యదర్శి గాంధీమహాత్మునకు పత్రికలకు పంపవలెనని కోరుచున్నాడు.

టారి ఫోర్డు

సిల్వా, జూను 21:— టారిఫోర్డువారు ఉత్తరహిందూస్థానపేషమెంట్కు కంటేరి ప్రతినిధులనుండి సమాచారము గాను (28 తేదీ) సాక్ష్యమును తీసికొనెదరు. (అ. ప్రె.)

“క్లాస్ మాక్సిమల్స్” మునిగిపోవుట

ఒడవాండ్లొక్కరుగూడ కనబడలేదు

రంగూను, 22 జూను:— నిన్న రాత్రి 12 గంటలైన తరువాత “లీసెర్వుమెంట్” నుండి బల్లకుప్పవరకు ఒక వైరులను వచ్చెను. అందులో “టేబుల్ డ్వీపమునకు 80 మైళ్లు తూర్పుగా ఒడమునిగిపోవుచున్నట్లును ఒడవాండ్లందరు దానిని విడిచివేయుచున్నట్లును “క్లాస్ మాక్సిమల్స్” నుండి తనకు ఒక “యస్. ఓ. యస్” వచ్చినట్లు ఉండెను. “లీసెర్వుమెంట్” వెంటనే బయలుదేరి ఆచోటికి 5 1/2 గంటలకు పోయెను. కాని ఒడవాండ్లొక్కరుగూడ కనబడలేదు.

తాను ఫలానాచోటను ఉన్నట్లు క్లాస్ మాక్సిమల్స్ తన తనందేళము పంపినట్లును “లీసెర్వుమెంట్” అచ్చటికిబయలుదేరి నట్లును 10.45 నిమిషములకు “లీసెర్వుమెంట్” ప్రిన్సిపలు పోస్ట్ ఆఫీసరుకు వైరులను పంపెను. “క్లాస్ మాక్సిమల్స్” పడమర అండమాను ద్వీపములదగ్గర కనబడినట్లు కడసారిగా వచ్చిన వార్తలో నుండెను. ఆర్. వి. యం. యస్. “క్లయపు”ను పోస్టులేరువద్దనున్న ఆర్. వి. యం. యస్. “మింటా” యును “క్లాస్ మాక్సిమల్స్”కు సహాయముచేయుటకు బయలుదేరి పోయినవి.

“క్లాస్ మాక్సిమల్స్” చెన్నపురినుండివచ్చుచున్నట్లు మాత్రము తోచుచున్నది. ఎచ్చటికిపోవుచున్నదో యింకను తెలియదు. “లీసెర్వుమెంట్,” సరిగా జచ్చేయెడల, రేపు ఉదయమునకు రంగూను రావలెను. “టేబుల్ డ్వీపము” రంగూనుకు 248 మైళ్ళదూరములోను పోస్టు స్టేషన్ 176 మైళ్ళ దూరములోను ఉన్నది. (అ. ప్రె.)

“క్లాస్ మాక్సిమల్స్” అండమాను ద్వీపములవద్ద కనబడలేదు

రంగూను, జూను 21:— “క్లాస్ మాక్సిమల్స్” అండమానులవద్ద కనబడినదన్న సమాచారము అబద్ధము. ఈ తినమున పగలు 1.55 నిమిషములకు ప్రిన్సిపలు పోస్ట్ ఆఫీసరుకు “లీసెర్వుమెంట్” నుండి క్రిందిసమాచారము వచ్చెను:—

“మాక్సిమల్స్” పడమర అండమానులవద్ద కనబడియున్నట్లు యేనేనీ వచ్చటికి వెళ్లుచున్నాను.”

1 గంటల 17 నిమిషములకు “ఎరిస్ పురా”కు “లీసెర్వుమెంట్” ఈ విషయముగా వార్తనంపెను. “డక్షిణముగా వెళ్లుచున్నాను. “మాక్సిమల్స్” ఉండవలసిన చోటికి 800 యా పార్లు పోయియున్నాను. కాని అదిగాని ఆవిధమైన బోటులుగాక కనబడలేదు.”

సాయంకాల మొదటగంటలకు “లీసెర్వుమెంట్” ప్రిన్సిపలు పోస్ట్ ఆఫీసరుకు యావిధముగా వార్తనంపెను:— “ఇంకను” క్లాస్ మాక్సిమల్స్ కొంత దూరమున్నాను. 5-80 నిమిషములకు 1246 ఉత్తరముగాను 9837 తూర్పుగాను ఉండును. అది 18 లోగాక 12 లాటిట్టుడులో నున్నదని కలచెదను. ఉదయం 9 గంటలనుండి క్లాస్ మాక్సిమల్స్ జనాభేమియ రావేను. అది యెచ్చటినుండి యెచ్చటికి పోవుచున్నదో చెప్పగలరా?”

ప్రిన్సిపలు పోస్ట్ ఆఫీసరు యావిధముగా జవాబిచ్చెను:— “క్లాస్ మాక్సిమల్స్ కలకత్తానుండి ఫిజీదీవులకు పోవుచున్నది.”

రంగూనునుండి పోవుచున్న యెడల కన్నిటికిని యీ ఘోరవిషయము గుచ్చి సలహాలియబడెను. నాలుగుయెడల ప్రచారమునకు పోవుచున్నవని తెలియుచున్నది. ఉత్తరవీయబడిన ఆర్. వి. యం. యస్. “క్లయపు” రంగూనునుండి రేపు ఉదయం 6 గంటలకు బయలుదేరును. (అ. ప్రె.)

ఎంతవెడతినను ఏమియు గానరాలేదు

రంగూను, జూను 22:— నేడుసాయంకాలము 3 గంటలకు విచారింపగా క్లాస్ మాక్సిమల్స్ నుంచిగాని వానిజోటులను గురించిగాని యేమియు తెలియలేదని ప్రిన్సిపలు పోస్ట్ ఆఫీసరు కమాండరు విచారించెప్పెను. ఒక అంగుళము మేరయైన విడుదలకు ఒడలు ఆయాప్రదేశముల నన్నింటిని యింకను వెదకుచున్నవి. అండమాను ద్వీపములమట్టు 85 మైళ్లు వెదకబడినవి. మాక్సిమల్స్ ఉన్నదని తెలిసిన ప్రతి ప్రదేశమును వెదకబడినది 21 తేదీ రాత్రి 1 గంటలనుండి 22 తేదీ మధ్యాహ్నమువరకు వాతావరణ మెట్లున్నదని విచారింపగా ప్రిన్సిపలు పోస్ట్ ఆఫీసరుకు యాజవాబువచ్చెను. వాతావరణము చాల పరిశుభ్రముగానున్నది. వర్షములేదు. ఆకాశములో మబ్బులులేవు. పెద్దగాలిలేదు. మేఘములు నడచిపోవుచున్నవి. సముద్రము ఒక మాదిరిగా నున్నది.

మాక్సిమల్స్ గాని దానిజోటుగానికనబడునోమోయనీ వెదకుటై లీసెర్వుమెంట్ ప్రిన్సిపలు దీవులకు పోవుచున్నది.

క్లాస్ మాక్సిమల్స్ మాప్రమాదము సంభవించినదని తెలిసినప్పటినుండియు ప్రిన్సిపలు పోస్ట్ ఆఫీసరు రాత్రింబగళ్లు కష్టపడి పనిచేయుచున్నాడు. మాక్సిమల్స్ కలిగిన ప్రమాదము నకు కారణమింకను తెలియలేదు.

“క్లాస్ మాక్సిమల్స్” వర్ణన

ఇది సరకులను తీసికొని పోవుచోడయని తెలియుచున్నది. దానిమీద యెంత మంది పనివాండ్లున్నది యిచ్చట తెలియదు. క్లాస్ మాక్సిమల్స్ ఉక్కు స్త్రీమరు 4525 టన్నుల మోయగల శక్తిగలది. పెట్టెలు డెక్క మోస్తరుగా నుండును. లాయిడ్స్ దగ్గరదీనిని ఏ 1 తరగతిలో చేర్చిరి. దాని యొక్క సర్వోపోస్ట్ కార్డి పుడంబరానులో నున్న మేస్టరు వి. మాక్సిమల్స్ అందుననే లిమిటెడు కంపెనీవారి కొరకి 1901 లో నిర్మింపబడెను. దీనిపొడవు 196 అడుగులు. వెడల్పు 48, అడుగులు. లోతు 27 అడుగులు. ఇది గ్లాస్కోలో రిజిస్టరు చేయబడినది. (అ. ప్రె.)

“లీసెర్వుమెంట్” రంగూను వచ్చినది క్లాస్ మాక్సిమల్స్ ఎచ్చట కనబడలేదు

రంగూను, జూను 22:— ప్రిన్సిపలు దీవులకు పోవనియు క్లాస్ మాక్సిమల్స్ యొక్కగాని దానిజోటుల యొక్కగాని జాడలే కనబడలేదనియు నేటియుదయము రంగూనువచ్చిన “లీసెర్వుమెంట్” చెప్పుచున్నది. (అ. ప్రె.)

తరువాత సమాచారము

చెన్నపురి, 28 జూను 1924:— అస్సామీ యే టెడు ప్రెస్సువారు విచారింపగా, లండను నుండి పూర్తిగా సరుకులు వేసికొని మే 29 వ తేదీన రాత్రి 1.20 నిమిషములకు కొలంబోద్వారా “క్లాస్ మాక్సిమల్స్” చెన్నపురి వచ్చినదియు చెన్నపురినుండి జూను 4 తేదీన సాయంకాలము యిదుగంటలకు కలకత్తాకు పోయెననియు తెలియుచున్నది. దానిలో వివిధరకముల సరకు లుండెను. యూరపియను ఉద్యోగులను ఒడవనివాండ్లును తప్ప దానిమీదప్రయాణికులులేరు. కలకత్తానుండి సరకులను వేసికొనుటకు యిది ఫీజీకి బయలుదేరెనని తెలియుచున్నది.

ఇప్పుడు చెన్నపురి మార్పులో నున్న యస్. యస్. “మహారాజా” కప్పెను సి. పీటు అస్సామీయేటెడువారి యొక్కచెప్పెను. “కుక్ వారసునాడు రాత్రి 11 - 30 గంటలకు “క్లాస్ మాక్సిమల్స్” నుండివచ్చిన యస్. ఓ. యస్ నునుంచి “లీసెర్వుమెంట్” రంగూనుతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుచుండగా మాకు వివరించినది. “మహారాజా” అప్పుడు పోస్టు స్టేషనుకు చెన్నపురికిని మధ్యగా నుండెను.

“క్లాస్ మాక్సిమల్స్” ఉన్నదనునోటి కిది 350 మైళ్లదూరము. తరువాత క్లాస్ మాక్సిమల్స్ కొరకు వెదకుచున్న లీసెర్వుమెంట్ రాత్రి 12.15 నిమిషములకు కలకుకొంటిమి. క్లాస్ మాక్సిమల్స్ ఉండుచోటుకు వెళ్లుటకు 86 గంటలు పట్టును. గనుక “మహారాజా” ఆచోటికి వెళ్లేదు. కనివారమునాడు రాత్రి 12.10 నిమిషములకు రంగూను నుండి ఆమెకి సమాచారము తెలిసెను. పనివాండ్లు బోటు వేసికొని వెళ్లినప్పటినుండియు క్లాస్ మాక్సిమల్స్ సమాచార మేమియును తెలియలేదు. (అ. ప్రె.)

క్లాస్ మాక్సిమల్స్ గతి యేమైనది యింకా తెలియదు. రంగూను పోస్ట్ ఆఫీసరునుండి మద్రాసుపోస్ట్ ఆఫీసరుకు వచ్చిన కడపటి సమాచారములో జూను 21 తేదీ ఉదయం 9 గంటలనుండి క్లాస్ మాక్సిమల్స్ సంగతి యేమియు తెలియవనియు ఒడ ఆది నముననే రాత్రి ఒంటిగంటకు యస్. ఓ. యస్ ను పంపెననియు రంగూనుకుగాని ప్రియియలకు గాని పోవుచున్నట్లువంటి ఒడలకు మాక్సిమల్స్ కుసంబంధించిన బోటులేమైన కనపడునోమోచూచుచుండవని చెప్పవలసినదనియు నుండెను. క్లాస్ మాక్సిమల్స్ 6608 మెట్టన్నులలోను 16800 డెడ్డు ట్రైబుతోను కెప్టెను మెక్క్లిస్ సుగారి యాధిపత్యము క్రింద ప్రయాణము చేయుచుండెను. అందులో ఉద్యోగులను యింజనీరులను 12 గురు కేడెట్టులను లాస్కరులు మొదలగు పనివాండ్లును 75 గురు ఉండిరి. ఒడ కలకత్తానుండి న్యూకాలిడోనియాకు పోవుచుండెను. విపత్తు జరిగినప్పుడు ఒడ ఉత్తరమున 18 డిగ్రీల 46 మినిట్లలోను తూర్పున 98 డిగ్రీల 37 మినిట్లలోను ఉండెను. (అ. ప్రె.)

చుండుకు నూనె

వల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి సహా 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన-చుండు పొట్టురాలుట, జల, గోకును పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన మౌటెలకు హానిగలుగక చక్కగఁగ బెరుగఁగలవు. అమ్మతాంబనం దిబో, మదరాసు, బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం. జూలై 28 న లేదా

సోమవారము

కృష్ణాపత్రిక : మాననవృత్తుకేసులు

కృష్ణాపత్రికపై ది. బ. తిక్కాని బాలాజీ రావునాయుడుగారు దెచ్చిన మాననవృత్తు కేసులకు రెండును విచారణపూర్తిగా జరుగుతున్నదే, కొట్టి పేయబడెను. ఆరునెలల పై కాలమునుండి యుగలుగుచున్న కేసులు తుదికు నిరాధారములని తేలి నందులకు సంబంధము గలుగుచున్నను, మోటారు లారీలవ్యవహారము విషయమై జనసందృఢములను గ్రహించుటకు ప్రజలకు ఏలుగలుగజేయబోయెను. కృష్ణామండలమునందీవ్యవహారము ఆలజడకీ కారణ మయ్యెను. అట్టి వ్యవహారముగూర్చి జల్లాబోర్డులో గాని కోర్టులో గాని సరియగు పరిష్కారము జరుగ వలెయ్యెను. తుట్టతొడిమ, ఫిర్యాదీ క్రాసుకరితు యయిన జరుగజేయుచుండే, విచారణ యంతరించుటచే, ప్రజలలో ప్రతినిధియైన మానము లులులనే నిలిచియుండును. రెండు కేసులలో, మొదటికేసు మోటారు లారీలకు సంబంధించియుండెను. నాలుగున్నల లారీలను కొనవలసియుండ జల్లాబోర్డు వారి రెండవన్నలను మాత్రమే కొనుటయు, త్రెయిలరులతో గలిసి నాలుగున్నలన్నల లారీ లని పిమ్మట కేర్పుటయు, బోర్డువారు కాక్షను జేసిన మొత్తముకన్న ఎక్కువ మొత్తమును ఖర్చు పెట్టుటయు, మున్నగువిషయములకు లెగిన సమాధానము వెలువడియుండలేదు. లారీలు నాలుగున్నలయినచో పంతులను మోయజాలవనట, విశ్వాసార్హముగ గనపించదు. ఈసంగతు లెటులున్నను, ప్రజలకు గలిగిన సందియములనే కృష్ణాపత్రిక వెలిబుచ్చియుండుట దోషము గానేరదు. జల్లాబోర్డు పరిపాలకు సంబంధించిన విషయములను, మండల పత్రిక నిర్భయముగ చర్చింపనిచో తన ధర్మమును కోల్పోవక మానడ. పరిపాలనా వ్యవహారములు ప్రైవేటుచర్యలు గానేరవు. బహిష్కారచర్యలను చర్చించుట పత్రికల ప్రధానధర్మము. జల్లాబోర్డు ద్రవ్యము ప్రజల ద్రవ్యము. అయ్యది సజ్వసియోగ వాగునటుల జూచుట, మండలాధిపతిగొరెడివారెల్లర ఫర్మముగాదా? లారీకి వెన్వెంటనే మరమ్మత్తు జరుగవలసి వచ్చినపుడు, ఆకస్తువు నుంచిదిగదని వ్రాయుట తప్పుగదా. తక్కువబరువు మోయగలిగిన లారీలను ఎక్కువబరువు మోయుటకై దెచ్చుటవలన, ప్రజల ద్రవ్యము నష్టమగునని భయపడుటయందా శ్చర్యము లేదు. ఇట్టి విమర్శనములు నిరాధారము లయినయెడల, వెంటనే జవాబియ్యవచ్చును. జల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు తమ చర్యను పరమించుకొనవచ్చును. అందుకుమారుగ కోర్టుకెక్కి పత్రికానిర్యాహకులను వ్యయప్రయాసలకు లోనుజేయుట మిగుల ససభ్యము. ముఖ్యముగ స్థానికస్వపరిపాలనాధికారులు విమర్శనలకలవాలు పడెయిందవలెను. అధికారవర్గమున కన్నను స్థానికస్వపరిపాలనాధికారులు ప్రజాభిప్రాయము నిధిముగ గౌరవించుట న్యాయము. అధికారులు రాజద్రోహప్రయత్నమును ప్రయోగించినటు

లనే బలవంతులు మాననవృత్తుచార్జీలను దెచ్చుటకు మొదలిడుచో, పత్రిక లేదు జరుగుచున్నను చూచి యూరకుండవలసి వచ్చును. పత్రికాస్వాతంత్ర్యము నీటితన నణగదొక్కుట ఎంతవరకు శ్రేయస్కరమో యోచించుకొనవలయును పత్రికానిర్యాహకులకాలము కోర్టులకు దిరుగుటతో పరిపూర్ణ, ఇకపంకే చిక్కులనేకములు మధ్యప్రజాభిప్రాయమును వెలిబుచ్చుచున్న వానిని మరల దుస్సహమగును. ఉత్తరహిందూస్థానమున అధికారులుగొందరు మానవ్యముపేరుపెట్టి పత్రికల కలుకుబడిని అంకితంపజేయుట కెటుల లెంటాలుబడుచున్నాలో జూచిన, వింతయగును. అట్టిపరిస్థితులను, ఆంధ్రదేశమున గలిగింపకుండుటకు, పత్రికాస్వాతంత్ర్యాభిలాషులందరును బూనుకొనుట ధర్మము. స్థానిక పరిపాలనాధికారు లట్టి ప్రయోచములకు బోకుండు, ప్రజల విమర్శనలను సామనస్య భావముతో గ్రహించి, వారి కోర్కెలను సఫలపరుచుట శ్రేయస్కరము. రెండవ కేసు కమ్మసంఘ విమర్శనమునకు సంబంధించినది. రెండు కేసులకు సంబంధించిన వ్రాతలలోను డిఫమేషన్ కనుపించదని నిర్ణయించిన న్యాయాధిపతి దూరదృష్టిని కొనియాడవచ్చును. ఇంతటితో గతిమను మరచుట ఎల్లర ధర్మము. అభిప్రాయభేదము లెన్నియున్నను, అన్ని పక్షము వారును తమతమ భేదభావములను మరచి సాదరులవలె ప్రవర్తించవలసిన యవసరమేలేని గలను. స్వరాజ్యసిద్ధికి అంతరంగికముగ నైకమత్య మవసరము. బాలాజీరావునాయుడుగారిపై తమ కెట్టి ఉర్వ్యాగాని, కగగాని లేదని, కృష్ణాపత్రిక యీ సమయమున మరల వ్యక్తీకరించుట మిగుల ప్రశంసార్హము. ఆ వాక్యముల నిట పొందువరకే గము. “ఈ సందర్భములో నాయుడుగారి కొక విషయమును నివేదించవలసింది. వారిపై నిజముగ మా కెట్టి ద్వేషమును లేదు. జల్లాబోర్డు పరిపాలనా సాక్ష్యముకొకకు అందలి లాపములను వెల్లడి జేయుట పత్రికల విధియని తలంచి అందుకు బూనుకొంటిమి. కాని వారు కో ఆపలేరని, జస్టిసుచార్జీ వారిని ఎన్నికలలో గడలేరకూడదని మొదలగు నీచోద్దేశ్యములు మాకులేవని హృదయపూర్వకముగ మనవిజేయుచున్నాము. కాననసభా అహింసాపాదులమగు మాకు ఎవరు ఎన్నికలయందు గడలేనను ఒక్కటే. ఎన్నికల గడబడలేతో మేము కాననసభలను వేళాకోళము చేయుచు ప్రచురించిన గీతములను పాటలను జూచిన యెడల నశ్యరులలో నెరిపినను మాకు ప్రత్యేకముగ నభిమానము లేదని స్పష్టపడగలదు. సంస్కరణములు వచ్చినపిమ్మట స్థానికస్వపరిపాలనమైనను జక్కబడలేదని నూచించుటకు కృష్ణాజల్లాబోర్డు వ్యవహారములను నిర్భయముగ గ్రహింపమే కాని ఎన్నికలలో వారిని గడలేరకుండ జేయు నద్దేశ్యము మాకే మాత్రమును లేదని హృదయపూర్వకముగ మనవి చేయుచున్నాము.”

మాననవృత్తుకేసులనుండి బయల్పడి, జయము గంచిన పిమ్మట, గూడకృష్ణాపత్రిక నాయుడిగారికి తీరున అభయమొసగుచు తన కరిములను స్నేహభావముతో చూచినపుడు, వానిని అందుకొని గతమును చూచుట నాయుడుగారి ధర్మమగుచున్నది. కృష్ణాపత్రికకు దురుద్దేశ్యము గలదనియు, తమ కెటులయినను నష్టము గలిగింపవలెనని దలపెట్టి ఈ తీరున ప్రాసెనిము నాయుడుగారు ప్రయత్నంపయ్యారేమిటను దెచ్చిరి. న్యాయస్థానపు నిర్ణయములు లుండ, కృష్ణాపత్రికాధిపతు లేతమి కట్టిరలంపు ఏములనులేదని వెల్లడిజేయుచుండ,

నాయుడుగారి కింతకన్నను నేమిగావలయును? పర్వతాలనావిభాగమును విమర్శించుచున్నపుడు వ్యక్తుల చర్యలను సందర్భవశమున విమర్శింపకలేదు. పత్రికల కందుకవకాశము లేనిచో, అయ్యవి యాగిపోవలసి వచ్చును. పత్రిక స్వాతంత్ర్యమును రక్షించి, వాని ప్రయోజనమును విస్తరింపజేయుటకు, పాశ్చాత్య దేశములలో ప్రజలే విశేషశ్రద్ధను వహించెదరు. దేశప్రజాభిప్రాయముకు పత్రికలే ముఖ్యసంస్థానముగ పరిగణింపబడుచున్నవి. సక్రమ పరిపాలనమునకును, ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యమునకును యివియే ముఖ్యముగ తోడ్పడుచున్నవి. హిందూదేశమునందు పత్రికల కింతను అట్టివలుకుబడి లేకున్నను, వాని యుపయోగమును రానురాను ప్రజ లెక్కుడుగ గ్రహించుచున్నాడు. హిందూదేశమునందు వ్యాపించియున్న వికరీకరితమిథ్యమధ్య పత్రికలను అందు ముఖ్యముగ దేశభాషాపత్రికలను నిర్వహించుట, కత్తెరిలోని పోక చందము గుచున్నది. టు ప్రభుత్వమువారి యాగ్రహమునకు పత్రికలు తరుచుగ గురియగుచున్నవి. టువ్యక్తుల కోపాగ్ని కిది బలిగావలసివచ్చుచున్నది. దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికై పాలుబడుచున్న పత్రికల స్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధము గలుగకుండ కాపాడు భారము ప్రజలపై నిలిచియున్నది. పెద్ద పోరాట నాక్రమించెడి వారు తమ చర్యలను శ్లాఘించుచు పత్రికలలో వ్రాసినపుడు ఎక్కడ లేని సంతోషము జూపుచు, కొంచెము విమర్శనము వెలువడగనే కోపాగ్నిపై పత్రికలపై కారములు మిరియములు నూరుట, బాధ్యత నేమాత్రము సూచించదు. ఇట్టి దుస్థితి త్వరితగోచరి, పత్రికల స్వేచ్ఛ పెంపొంది, దేశమునకు శుభ మొనగూర్చుగా !

విద్యార్థులు: రాజకీయవిషయములు

విద్యార్థులు రాజకీయవిషయములలో పాల్గొనరాదని, అధికారవర్గము సరితమ బోధించుచున్నను పాఠశాలలలో నీ విషయములను చర్చింపవచ్చుననియు, ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు తగిన సలహాల నియవచ్చుననియు, ఇటీవల యంగ్లీకరింపబడుచుండెను. లేనియెడల పాఠశాలలలో చర్చితను బోధించుటయే దుర్లభమగును. విద్యార్థులు వార్తాపత్రికలు చదువకుండు నిరోధించినదప్ప వారికి రాజకీయవిషయములు గోచరింపక మానవు. ప్రజాసామాన్యమునకు రాజకీయసమస్యలు తేలవకున్న నీ విషయమున, పాఠశాలలచుట్టును గిరిగిచి రాజకీయవాసన తగులకుండ జేయుటకు సాధ్యమగునా? దేశమంతయు స్వాతంత్ర్యము నాశించుచున్నది, విద్యార్థులుమాత్రము అజ్ఞానమునబడియుండవలయుననుట, ఏటిన్యాయము? కద్దు రాజకీయములలో ముఖ్యమగుటచే విద్యార్థులుకద్దురునుగట్టినట్లే పణ వచ్చుచున్నది. దేశనిమిత్తమగుర్చి సందర్భములు గ్రహించుచున్నగా, విద్యార్థులు భావికాలమున దేశాభ్యుదయమునకై కృషి సలుపజాలరు. ప్రభుత్వపాఠశాలలలో విద్యార్థులదృష్టి నన్నివిధముల నిరోధించుటచేతనే జాతీయ పాఠశాల లవసరమగుచున్నవి. దేశనాయకులయొక దేశములగ్రహించి వారిపై భక్తిగనుభావములకు ఏలులేని విద్యార్థుల జీవితము వ్యర్థముగాదా ?

ప్రభుత్వపాఠశాల లెటుల మెలగినను, స్థానిక సంఘముల యాజమాన్యముక్రింద బనిచేసెడి పాఠశాలలయినను విద్యార్థుల కెక్కుడు స్వాతంత్ర్య మిచ్చుట ధర్మము. బాంబాయి కార్పొరేషనుకు స్వరాజ్యపక్షనాయకులగు వి. కే. పటేలుగారధ్య

తులు. కార్పకేషను సభ్యులలో పలువురు విశాల హృదయులు గలరను ప్రతీతిగలదు. ఆట్టి బొంబాయి కార్పకేషను పాఠశాలలలో విద్యార్థుల కెట్టి రాజకీయ విషయములను బోధించవలదని, ఎ. కే. పాయిగా రిటేవల నోకీర్లనుమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఇట్టి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టవలసిన యవసరము గాని అవకాశముగాని గనుపించదు. ఈ తీర్మానము తేకున్న మునిగిపోవునదేమియు లేదు. కార్పకేషను పాఠశాలలకుగూడ నిట్టి కఠిననిబంధన వర్తించుచో, స్థానిక సంఘములు అధికారివర్గ ప్రతిష్ఠాపనలో భాగము లేయగును. బొంబాయిలో నిపుడు గలిగిన యుపద్రవమేమి? విద్యార్థులు మహమ్మదాలీ మోక తాలీగారి ఆటలను ఇండ్లలో నాడుచున్నారు. ఇది తప్పా? ఆలీనాదులవలె ప్రఖ్యాత పురుషులుగావలయునను కోర్కెయందు దోషముగలదా? నెల్లరు గవలయునని, ప్రతి ఆంగ్లేయబాలుడును కోరుట లేదా? పాయిగారి ఆక్షేపణ ఎంత నిస్సారమయినదో దెలుపనక్కరలేదు. విద్యార్థుల ప్రల్లదనముల నాపివేయవలయునని, పాయిగారు కేకలిడిరి.

శారీ క, నైతిక, సాహిత్యాభివృద్ధి కొరకే పని జేయు వలయునట గాని, రాజకీయ విషయముల జోలికి బోగూడవట! విద్యార్థుల నైతిక, సాహిత్యాభివృద్ధికి రాజకీయ విషయ పరిజ్ఞాన మావశ్యకముగాదా? దేశనాయకు లేమని తలంచుచున్నారో, వారెట్టి మేలును ప్రజలకు జేయుచున్నారో, బాలరకు సూచనగ నయినను టెలుప గూడదా? మహాత్ముని గొప్పతనమును ప్రపంచమంతయు నేకగ్రీవముగ నంగీకరించుచుండ, విద్యార్థులు మూర్ఖము గుర్తింపనవసరమేదా? పాయిగారి దృక్పథము కడుసంకుచితమయిన దనుటకు సందియములేదు. పాయిగారికి హాడ్ జిక్కోనను సతి తోడయ్యెను. దేశభక్తిని గూర్చి పాఠశాలలో బోధించినచో, విద్యార్థులు అరాజకవ్యవస్థల నవలంబించెదరని యామె బలుకుట ఎంత విరుద్ధమో జూడవచ్చును. ఇతర దేశములలో దేశభక్తినిగూర్చి గ్రీతములను మిన్నగువానిని బోధించుచున్నపుడు, విద్యార్థులు దుర్మార్గులగుచున్నారా? హిందూదేశమునందు మూర్ఖము అన్యధా జరుగునని తలంచుట కేమి యవకాశముగలదో తెలియదు. కెని యలోనేమి యితర దేశములలో నేమి భారతీయులెటుల కడగండ్లుబడుచున్నారో విద్యార్థులు చెలిసి కొనవలసిన యవసర మెంతేని గలదు. కెన్యా దినమున పాఠశాలకు సెలవిచ్చుటవలన, సంగతి సందర్భముల నెల్లరును తెలిసికొనుట కవకాశము గలదు.

బొంబాయి కార్పకేషను పాఠశాలలలో రాజకీయవిషయములను ప్రత్యేకముగ బోధించిన నిదర్శనము నయినను, పాయిగా రుదహరింపలేక బోయిరి. గాంధీమహాత్ముడు నిర్బంధవిముక్తు డయి పుడును, లోకమొన్నని నిర్యాణాశిస్టునాడను, పాఠశాలకు సెలవిచ్చిమాత్రమున ఆకస్మాత్తుదిగి భూమిపై బడిజాలదు. రాజకీయవిషయములతో పాఠశాలల కెట్టిజోక్య ముండగూడదన, అవిలన్ని సందర్భములకును వర్తింపవలయును. సామ్రాజ్య వివసమునాడును, సార్వభౌమని జన్మదినమునందును, పాఠశాలను మూసివైచుటకు కారణమేమి? పాయిగా రిందు కంగీకరించెడివారే. వేల్పు యవరాజు, కన్నాటప్రభువుగార్లు బొంబాయికి విచ్చేసి నపుడు స్వాగతమొసగుటకు విద్యార్థులను జండా స్తోత్రం బుపియండిరి. ఇట్టిసితిలో ఒంగిరిమగు రాజకీయవిషయము కవకాశమిచ్చి దేశభక్తికి మూర్ఖము పాఠశాలలలో చోటులేకుండుట జూడ, పాయిగారి తీర్మానము నిరర్థకమని

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని పూజానిధి లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను 23.6.24

యథాశక్తిని తోడ్కుడుడు

చందాలు		చందాలు	
ఇవలకు	రూ 4076-4-7	ఇవలకు	రూ 16075-9-5
నేటివనూలు	29-3-0	గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారిద్వారా	22-3-0
నెల్లూరుజిల్లా నార్దురాజుపాలెం		పూనిమాంగారు వేమన సుదర్శన	
గ్రామమునందు వసూలైన		నాయుడు తన వివాహకాల	
చందాలు	26 11-0	మండు సమర్పించినది	7-0-0
మొత్తం	40181-2-7	మొత్తం	16104-12-5

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చినునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిరి, మద్రాసు

కరతలామలక మగుచున్నది విద్యార్థులకు పౌరధర్మములను నేర్పవలయునని, విద్యాభ్యాసాధికారులంగీకరించెదరు. పౌరస్వపుధర్మమును, రాజకీయ విషయములనుండి బాత్తుగ వేరుజేయుటకు ఏలుండునా? పాయిగారి తీర్మానమును బొంబాయి కార్పకేషను సభలో సభిసంఖ్యాకులంగీకరించుట అవమానకరము. స్థానికసంఘ యాజమాన్యముక్రింద నిర్వహింపబడెడి పాఠశాలలో గూడ దేశభక్తి బహిష్కారముగనుచో, విద్యార్థుల దుస్స్థితిని వర్ణింప దరమగునా?

ప్రపంచపరిస్థితులు

ప్రపంచపరిస్థితులు చిత్రవిచిత్ర యావము దాల్చుచున్నవి. అమెరికాకును జపానుకును మన స్పర్థలు ప్రబలమగుచున్నవి. రెండును విశేషబలము గల దేశములే. పసిఫిక్కు మహాసముద్రములో అమెరికాకును జపానుకును గూడ సంబంధము గలదు. ఇందుకు జోడుగ, జపాను దేశీయులను బహిష్కరించుచు అమెరికా కాసనము గావించుటచే వైషమ్యము పెచ్చుపెరుగుచున్నది. ఇరువురు జపాను దేశీయులను అమెరికాలో జంపివైచినటుల నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఎప్పుటి కేమి మూడనో జ్వల విలులేకున్నది. మెక్సికోకును ఇంగ్లండుకును మధ్య విరోధ మేర్పడినది బ్రిటిషు ప్రతినిధిని మెక్సికోనుండిరప్పించవలసినవచ్చెను. వివిధ జాతులకు సంబంధించిన వాయువిమానములు ప్రపంచమునంతను చుట్టినచ్చుటకు బయల్పించుచున్నవి. అమెరికా డిప్లొమెటులు బయటకు వచ్చుచున్నవి. ఇది కేవలము వినోదమా? లేక దీనియందేమయిన యుపద్రవవీజములుగలవా? మరణకరణమును నిర్మించుటచే సర్వవిమానవిమానాశనమునకు అవకాశ మేర్పడకమానదు. యూరపుఖండమునందు సాంఘిక వాదుల ప్రాబల్య మధికమగుచున్నది. వీరు యథము నేవగించెదరు. కాని వీర్యమును సంగ్రాహము లను నివారించగలరా? ప్రాన్సునందు, పాంకేరు గారికి బడులుగ హరియట్ గారు ప్రధానమంత్రి లయిరి వీరు సాంఘికవాదులు. వీరి పరిపాలనము జగ్గనికిని ప్రాన్సుకును సభ్యమును పెంపొందించుటతోడ్పడవని యూహించుచున్నారు. రుష్యాలో ప్రాన్సు సభ్యుడనుచు చెలియుచున్నది. ప్రపంచపరిస్థితులు నిరాశకు తావిసగకుచ్చును, ఉత్సాహమును కలిగింపకున్నవి. హృదయపరివర్తనము గలి

గినగాని, వివిధజాతులమధ్య సభ్యము బలపడ నేరదు. ప్రపంచశ్రేయము నాలోచింపక, ఎవరి లాభమువారు జూచుకొనుచున్నంతవరకు, అనవసర మనస్పర్థలు బాడముచు శాంతి కుపద్రవముగలుగ జేయుచునేయుండును. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, హిందూదేశము ధర్మమార్గమును విడువక విజయము గాంచుచో, ప్రపంచమునకు మార్గదర్శకముగాగలదు. శాంతి రక్షణలో పాయమును జూపగలదు. ఉట్టిఫలితము ఎంతర్వరలో సమ కూరిన లోకశాంతిమునకైకంత శ్రేయస్కరము.

గాంధీ పూజానిధి

మదరాసు	
చెన్నైలో సమ్యక్సాక్షుడు ఫిర్యాలో, మింకాల తినబాలుచెట్టి, గద్దె రంగయ్యనాయుడు గార్లద్వారా వసూలు అయిన నిరాకములు	
అయినవరమువాస్తవ్యులు కర్నాట మహాసాహెబు	0 0-0
చెట్టిగారు	
ఈ మహాసాహెబుచెట్టిగారి కుటీలండ్ వరాలు	8-2-0
అయిన మొత్తము	
మొత్తం	18-2-0
గద్దె-రంగయ్యనాయుడు కార్యదర్శి	
* * *	
మహాత్మా గాంధీ పూజానిధికిగాను నెల్లూరు జిల్లా నార్దురాజు పాలెం, గ్రామమునందు వసూలయిన చందాల మొత్తం.	
వాగారెడ్డి కరవారెడ్డిగారు (రామన్నపాలెం)	10-0-0
మామూరు శేషారెడ్డిగారు	4-0-0
శేషారెడ్డి బాబురెడ్డిగారు	1-0-0
రాజంనెట్టిగారు	2-0-0
బోగ్గలు వె.కరెడ్డిగారు	1-0-0
పల్లంరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు	0-8-0
యెర్రాపు వెంకటరెడ్డిగారు	0-8-0
కనుమూరు కోదండరామ రెడ్డిగారు	0-8-0
కెన్నారెడ్డి సుబ్బరామరెడ్డిగారు	0-8-0
అహమ్మదు శేకు సాహెబుగారు	0-8-0
గుర్రం వెంకటప్పగారు	0-8-0
నమలూడి వెంకటసుబ్బయ్య రెడ్డిగారు	0-8-0
,, శేషయ్యరెడ్డిగారు	0-4-0
,, ముప్పయ్యరెడ్డిగారు	0-4-0
కొండా వెంకటరెడ్డిగారు	0-4-0
మొల్లూరు సుబ్బరామయ్యగారు	0-4-0

పువ్వులపల్లి లింగారెడ్డిగారు	0-4.0
సుబ్బసింగుగారు	0.4.0
పెన్నా వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు	1-0.0
కొడవలూరు పిచ్చయ్యనాయుడుగారు	0-2.0
మొదటి సుబ్బయ్యగారు	0-2.0
తేలూరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారు	0-2.0
యలవూరు బలరామరెడ్డిగారు	0-2.0
వాకాటి శేషచార్యులుగారు	0-2.0
పూడిపల్లి వేంకటయ్యగారు	0-2.0
గుజుపూడి గోవిందు శెట్టిగారు	0-2.0
గు. రాఘవశెట్టిగారు	0.2.0
పెట్టుగాని సుబ్బిశెట్టిగారు	0-2.0
పట్టిశెట్టి కొండయ్యగారు	0-2.0
మల్లి నరేశమ్మ	0-2.0
యెడిముక్కల సుబ్బారామయ్యగారు	0-2.0
కీరాం చాణేల	0-2.0
కొమ్మూరు రాఘవులు	0-2.0
మహమ్మద్ అబ్దుల్ కరీమ్ సాహెబులు	0-2.0
మొల్లూరు వెంకయ్యగారు	0-2.0
కేవలయ్యగారు	0-1.0
పాత్తూరు అప్పారామణ శెట్టిగారు	0-1.0
తేజూ రంగయ్య	0-1.0
చలంపల్లి న రమరెడ్డిగారు	0-8.0
	26-11-0

సానిక వార్తలు

తపాలనోటిను:— పాట్ల జైలునకు రిజిస్టరు కాని బహుమతియు సురువారము 28 వ తేదీ ఉదయం 7 గ వరకు రిజిస్టరు వస్తువులు, పాట్లకు మెయిలు బుధవారం రాత్రి 7 గ వరకు జనరలు పోస్టాఫీసు వద్ద పుచ్చుకొనబడును.

ఆగమనము:— మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము వైసు భాస్కరయ్య డా॥ ఇ. ఎం. మాకు వైసుగారు ప్రెసిడెన్సీ పోస్టాఫీసుకు సీ. ఆర్. కాంట్లెలుగారు స్వరాజ్యపత్రిక సంపాదకులు టి. ప్రకాశంగారు శేష విచ్చేరిరి.

కుటుంబము:— పాట్లకు శేషు చెన్నపురి విచ్చిరి. రేపు అహమ్మదాబాదు తోయిదు.

కాల్పా శేషను ఎన్నికలు:— కాంగ్రెసు సభ్యులు:— జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున 24 వ తేదీ (రేపు) రాత్రి 8 గ కేరియమెటుమాక్రెటున శేషుగారు బహిరంగసభ జరుగును. క్రీమాను ఎస్. క్రీనివాసయ్యంగారు, పి. ఎం. ఆదితేశ్వరునాయకులు, వి. చక్రయ్య, ఎస్. సత్యయ్యార్తి ఎస్. ఎ. మోక్షమహమ్మదు, జి. రంగయ్య నాయకులు, మినాక్షి సుందరంశెట్టి మున్నగువారు ఉపస్థితిపడెదరు.

ఒకమందుకు బదులు మరెయొకమందు విచ్చుట:— దేవనాసనునతి అను నామెకు ఒకమందు బదులు మరెయొక విషపుమందు నిచ్చి చంపెనను నేరముపై డబ్బు. ఈ నిర్ణయమునకు అప్పి. డోర్నెట్టె తేబడిన శేషులో నేడు రెండు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ఖాన్ సాహెబులో డిఖానుసాహెబుగారు తీర్పుచెప్పిరి. విషపుమందు నిచ్చినట్లు రుజువుగా నందునను, ముద్దాయి ప్రవర్తన మంచిది కావని సంబోధము ముగూడ రుజువుగానందునను, శేషు త్రోసివేయబడెను.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

జెంగుపూరులో నువన్యాసము

క్రీ. రాజగోపాలాచారిగారు 17 వ తేదీన జెంగు పూరులో మండిత. కాంగ్రెసు ప్రచారకులతో కొన్ని ముఖ్య విషయముల గూర్చి ప్రశంసించిరి. 18 వ తేదీన బహిరంగ సభలో నువన్యాసించిరి. డోర్నెట్టె కృష్ణరావుగారు సభాధ్యక్షులుగానుండిరి. బేరభక్త కొండావెంకటప్పయ్యగారు తిలుగున మాట్లాడిరి.

క్రీ. కొండా వెంకటప్పయ్యగారు

క్రీ. కొండా, వెంకటప్పయ్యగారు 22 వ తేదీన జెంగు పూరులో ఆహమ్మదాబాదుకు పోయెదరు.

ఆగమనము:— గా॥ టి. ఎస్. శివశాసనంశెట్టిగారు అభివృద్ధికాళి మంత్రిగారు నేటిఉదయం మెట్టుపాల్యం మెయిలులో చెన్నపురివచ్చిరి. వీరు ఎల్లండి సామల్లోబిల్వోయి కోయం బత్తుల వ్యవసాయ కార్యకర్త విద్యార్థుల ఎన్నిక జరిపెనరు. 28 వ తేదీన చెన్నపురి వత్తురు.

ఉదకమండలము నుండి రివెన్యూబోర్డు ప్రభుమంత్రిగారు ఎం. ఇ. కోచిమనగారు కంపనసభ్యుడు ఎఫ్. మాక్ మెక్లేలు గారు నేడు వచ్చిరి.

వ్యభిచారవ్యవహారము

పార్శ్వ ఇంజనీరువదవి భాయము

ప్రత్యేకముగా పార్శ్వ ఇంజనీరునుంచినవదవి లేదని యు, అతనిపనిలో పెద్దపనులు పట్టినవత్తువారి కొప్పగించి చిన్నపనులను పార్శ్వకాళివారే తేసికొనవచ్చుననియు మితవ్య యసంఘమువారు శిఫార్సుతేసియుండిరి. పృథుత్వము వారిందు ల కంగీకరింపబడలేదు. అదవి కాళిలో ఇంజనీరు బ్రాంంచి నూతనముగా నిర్మింపబడినది. అదవులకు సంబంధించిన అన్ని ఇంజనీరింగుపనులు ఈ బ్రాంచి క్రిందనే జరుగవలెను. కావున కలకు రూ 1050-50-1600 తీరముపైనున్న పెర్యెంటు పనుల విలీనించి రూ 1000-5-1200 పై తాత్కాలికముగా 2 యేండ్లవరకునుంచినది నిశ్చయించిరి.

పార్శ్వకాళిలో కలకురూ 85-11-50-1-60 పైని ఒకగుమ్మస్తాను, రూ 12-18 పైని అటెండెన్సు భాయవరచిరి.

కూనూరుపట్టుపురుగుల వ్యవసాయము

కూనూరులోని పట్టుపురుగుల వ్యవసాయము స్వపాషి తముగా నుండునట్టి వ్యాపారముగా శేయవలెనని ప్రభుత్వము వారు మితవ్యయసంఘమువారు రాకముందునుండి అలోచించుచున్నార. పరిశ్రమలదైర్ఘ్యముగారిని దానిగూర్చి రిపోర్టు పంపమని గోరియుండిరి. ఆయన రిపోర్టు అట్లుతేలుటకు వీలు లేదని చెబుచున్నది. అట్లేమనునది సరఫరాశేయవలసిన విత్తులు ప్రారంభమునందు అతిస్వల్పముగా నుండును. స్త్రీమను స్వపాషితముగా నుండునట్లు శేయవలెనన్న యాచిత్తులపర చాల హెచ్చించబడియుండును. అప్పుడు, గ్రామములలో దొరకు గింజలభరకు మించియుండును. జబ్బులేనివిత్తులను వాటికన్న పరీక్ష ప్రమేనవాని సరఫరాశేయవలె నను ముఖ్యోద్దేశ్యమున కాటంకము జచ్చును. రాష్ట్రమున కంతకు కావలసినవిత్తులను యిక్కడనుండియే సరఫరాశేయవలసిన సమయము నందు యీ పరిశ్రమను వ్యాపారరీతిగా నడపింపవచ్చును.

మితవ్యయసంఘమువారి సూచన ప్రకారము పట్టు వ్యవసాయము అప్పింటెంటుని తీసి తక్కువ జీరిము పై శూపర్వెంటుని నియమించబడునట్లుంగకు ప్రభుత్వమువారు చింతించుచున్నార. అప్పింటెంటుని కొలిదికాలముక్రిందటనే నియమించిరి. అతనినిపుణ్యత్వము క్రింద బడయు లాభమును జూడనిది తొలగించుట భావ్యముగాదు.

ఎఫ్. నోయిసు.
ప్ర. కార్యదర్శి.

బ్రిటీషు మిలిటరీ యుద్యోగులు మైసూరులో సుంకిములను చెల్లించనక్కరలేదు

జెంగుపూరు, జూను 28:— బ్రిటీషు మిలిటరీ యుద్యోగులు వారిపనులపై అధికార విహ్వమైన దుస్తులతో రాష్ట్రముగూడా పోవుచున్నప్పుడు రాష్ట్రీయ, జిల్లానిధుల బోర్డుగట్టు వంతెనలవద్ద చెల్లించు సుంకిములను చెల్లించనక్కరలేదని మైసూరుప్రభుత్వమువారి బిల్లుడే యుత్తరువులను ప్రకటించిరి.

వార్తావరణస్థితి

1924 సం. జూలై నెల 23-వ తేది సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మే 23 వ తేదీన ఉత్తరములో ఉన్నది	మే 23 వ తేదీన ఉత్తరములో ఉన్నది	మే 23 వ తేదీన ఉత్తరములో ఉన్నది	మే 23 వ తేదీన ఉత్తరములో ఉన్నది	మే 23 వ తేదీన ఉత్తరములో ఉన్నది
గోపాలపురి	88.7	81.0	...	0.26	44.66
విశాఖపట్టణము	92.5	83.5	0.04	0.40	87.09
కాకినాడ	105.1	84.7	...	0.29	89.03
మచిలీపట్టణము	01.8	81.8	...	0.88	41.19
కర్నూలు	97.2	79.8	...	0.58	26.01
బళ్లారి	97.5	75.9	...	1.22	20.51
కడప	91.7	83.2	...	0.68	81.28
కెలూరు	104.9	86.6	...	0.8	87.98
మద్రాసు	99.5	80.8	...	1.89	50.74
కడలూరు	10.8	78.7	...	0.48	52.94
నీలము	100.0	75.0	0.44	1.09	89.40
కోయంబత్తూరు	88.1	71.7	...	4.32	22.28
తిరుచనాపల్లి	01.2	78.4	...	0.08	88.18
గాగపట్టణము	100.8	81.0	...	0.88	54.98
మధుర	101.4	79.2	...	0.87	88.59
పాంబన్	98.8	81.4	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.44	28.84
తిరువేండ్రము	83.9	76.0	...	0.19	64.51
కొచ్చిన్	81.6	76.0	...	2.02	114.51
కాలికట్టు	88.0	74.9	0.67	85.60	117.16
మంగళూరు	86.9	74.7	0.03	86.71	125.68
జెంగుపూరు	88.8	66.8	...	8.48	86.81
మేర్ కార	72.6	65.1	0.10	17.42	126.46
కొడైకనల్	66.8	72.4	...	8.88	62.18

సర్కారులు:— విశాఖపట్టణములో చిన్నకుంప పడినది. మేఘము లాకరితిగ నున్నది. గోపాలపురిలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ లెక్కనవలె తక్కువ. దక్షిణమున పగటివేడిమి 8.6 నుండి 10.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి నాలుగునుండి 4.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:— మేఘములు పురుగునవు. పగటివేడిమి 2.7 నుండి 4.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 8 నుండి 8.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— కడలూరులో 0.44 అంగుళములవార వడినది. ఆకాశము ఒకమో సురుగు మేఘావృతంబైయున్నది. నెలూరులో ఆర్ద్రతతక్కువ. ఇతరు రాత్రిపగటివేడిమి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడలూరులో పగటివేడిమి 8.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. సానిక కనుములు పడుచునే యుండవచ్చును.

ఎఫ్. ఆర్. నావూరు,
సానిక జిల్లా ప్రభుత్వము.

శ్రీకల్కాజానంద స్వామిలనారకస్వకాలయమున ప్రతి సాయంత్రము శ్రీ భగవద్గీతోవాక్యాసనము చేయబడుచున్నది. ప్రజలు విశేషించి హాజరైతే బలమవచ్చును. బోధ యను భవనీయముగ ఆనందము గనున్చి. పురుషగణాంశస్వభావముతో తెలియునట్లు విపులముగ బోధించుచున్నది. ప్రతిరోజు నాలుగుగంటల వరకు జరుగుచున్నది.

బలహీనము, వకముల బలహీనము

మీదలను వాటికి.

Deschiens' syrup

వికల్పము ఉపయోగించుము.
ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నిద్రాంతరీదము, 80,000 పై బిల్లులు విక్రయింపబడుచున్నాయి. ఇట్టివి, వికల్పము నుండును, కనుగొనుటకు, ఎక్కడను చిత్తుగను.

స్టాండ్ ట్యూబ్స్ వివాద

డైరెక్టరు విచారించుట

లిక్విడేటరు ప్రాసిక్యూషనును గోరుట

లాహోరు, జూన్ 21:—ఇటీవల, సెషన్స్ కెజ్సియగు లాలా రంగిలాలుగారి యెదుట, అవ్యతసరము నేషనల్ బ్యాంకు మానేజింగు డైరెక్టరును బహిరంగముగ స్వయముగ విచారించిన అఫీషియలు డిక్విడేటరు లాలా మదనగోపాలుగారు, 1923 సం॥ మే 16 లేదిన దివాలాదీసిన స్టాండ్ ట్యూబ్స్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడుకు ముఖ్యమంత్రి డైరెక్టరును, ఇతర డైరెక్టరుగూడ బహిరంగముగ విచారించవలెనని గోరెను. ఈ దరఖాస్తు అంగీకరింపబడుటచే నీదినమున పై న్యాయాధిపతియెదుటనే స్టాండ్ ట్యూబ్స్ మానేజింగు డైరెక్టరు సర్దారు కిషన్ సింగుగారు విచారించబడిరి. డిక్విడేటరు ప్రశ్నించగా, కిషన్ సింగుగారు క్రిందివిషయముల చెలిసిరి.

నేను బి. ఎ. డిగ్రీ పుచ్చుకొనినతరువాత స్టాండ్ ట్యూబ్స్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడునందు జాయింటు మానేజింగు డైరెక్టరుగా జేరితిని. సర్దారు రంజితసింగుగారుగూడ మానేజింగు డైరెక్టరుగా నున్నంతకాలము నేనెట్టి పతిఫలమును పుచ్చుకొనలేదు. మొదట ఆఫీసునోట్లు, రంజితసింగుగారు జెప్పవలెనగా నేను ప్రాయముం డెడివాడను. అప్పుడు నాకు చాల బుణ్ణములు గలవు. నాబంధువులకును ఇతర డైరెక్టరులకును వులకును అన్యాయము లాసగబడుచుండెడివి. వానిని బోర్డు వారు ఆమోదించుచుండిరి. బొంబాయిలో సెంట్రల్ బ్యాంకు వారు మాకు ఏజెంట్లుగానుండిరి. తరువాత సెంట్రల్ బ్యాంకును తొలగించి కిషన్ సింగు కంపెనీవారిని బొంబాయిలో తమ ఏజెంట్లుగా నుండుటకు బోర్డు వారు తీర్మానించిరి. 1922 ఆక్టోబరు 14 లేదిన జరిగిన డైరెక్టర్ల సభలో, బ్యాంకు మూలధనము 2 లక్షలనుండి 10 లక్షలకు పెంచువలెననియు, వాటా 1 కి రు 50 లు ఖరీదు గల 500 వాటాలుగలవారు మాత్రమే డైరెక్టర్లుగ నుండవలెననియు, వారు తీర్మానించిరి. అదే ప్రకారము వాటాదార్ల అవసరమంతే మొనర్చుటకు నోటీసు పంపబడెను. ఆసభ ఎప్పుడు జరిగినదియు నాకు తెలియదు. డైరెక్టర్లలో ఎవ్వరూ 500 వాటాలను కొనలేదు. 1922 ఆక్టోబరు 29 లేదినండియు నే నొక్కడనే డైరెక్టర్ లెని. 1923 ఫిబ్రవరి 3 లేదిన డైరెక్టర్ల సభకు కొరమును 2 నుండి 2 కి తగ్గింపవలెనని తీర్మానింపబడెను. నా స్వంతయందొక్కలగు తామరదాసు, ఈశ్వరసింగుగార్లు డైరెక్టర్లుగా నియమింపబడిరి. రెండవయింతునకు 1 కి రు 40 ల చేరవలసినదిగా అధ్యక్షుడుగ నుండెను. క్రొత్త డైరెక్టర్ల సభలో అధ్యక్షుడు మొక్కలకురూపులైన నను కిషన్ సింగు అందు కంపెనీ వారివద్ద నుంచవలెననియు, చిల్లరకర్పనకు రు 50 వేలను సర్దారు కిషన్ సింగుగారివద్ద నుంచవలెననియు, తీర్మానింపబడెను. వాటాలలో చాలభాగము కిషన్ సింగు కంపెనీ ప్రాప్తియగు వగు నానేరనే మార్చబడెను. 1922 నవంబరులోనో ఆక్టోబరులోనో ఈవ్యాపారమును ప్రారంభించితిని. కాని స్టాండ్ ట్యూబ్స్ బ్యాంకు దివాలా దీయవలసికి వారికి కిషన్ చందు కంపెనీ వారు రు 2 లక్షలకుపైగా బాకీపడిరి. బ్యాంకునకు బాకీలు పడియున్నవారి మొత్తములన్నిటిని కిషన్ సింగ్ కంపెనీకి మాచ్చుటయే ఇందుకు గారణము.

ఇట్లు చేయుటవలన అసలు ఋణగ్రస్తులనుండుటకంటె, కిషన్ సింగు కంపెనీవారి నుండి రాబట్టుకొనుట కెక్కువ యవకాశము గలదని యెంచితిని. నేను మొదట సెంట్రల్ బ్యాంకు ఇంజనీరింగు మర్చులో భాగస్వామిని. తరువాత నానేరనకు బంబుల కేసరిసింగుపేరు చేర్చబడెను. బ్యాంకునకు రావలసిన మొత్తములకు గాను కేసరిసింగు గారికి నోటు ప్రాసి ఇచ్చితిని.

ప్ర:— కేసరిసింగున కెందుకు ప్రోనోటుప్రాసీతిని.

జ:— సెంట్రల్ బ్యాంకు ఇంజనీరింగు మర్చు జామీనుమీద మియూకా ఆల్బర్ట్ అజీజునుండి రు 15000 లను చెచ్చి బ్యాంకు నకుసహాయ మొనర్చుటకు.

ప్ర:— అందువలన బ్యాంకునకే నష్టముగలిగెను?

జ:— అవును.

బ్యాంకువారు మొత్తము 254 వేలు బాకీపడియున్నారు. అందు 2 లక్షల 2 వేలు నేను బాకీయున్నాను. చిన్నచిన్న మొత్తములుగల ప్రోనోటులన్నియు, నానూచలపైన, మేనేజరుయొక్క స్నేహితునిపేర బ్రాగ్మిస్తుంటు చేయబడెను.

ప్ర:— బాకీ మట్టుమాలచందు చాలబుణ్ణములలో

నుండెనని చెలిసియు, ఎట్టిజామీను లేక రు 50 వేల ఋణ మొసగుటకు కారణమేమి?

జ:— రు 2 లక్షలు విలువగ 800 ప్రతిశేక్కునజామీనుగా నుంచుకొని ఆపివెట్టితిని. ఆశేక్కు కిషన్ సింగు కంపెనీ వారియధీనములో నుండెను. మానేజరు లెక్కను పుచ్చుకొని ఆశేక్కు ను బ్యాంకు మట్టు మూల్పుంచున కిచ్చివేసెను.

ప్ర:— బ్యాంకువా రేమొత్తమును, కిషన్ సింగు కంపెనీ వారి మూలమున గోల్పోయిరి?

జ:— అవును.

1924 మే 14 వ లేదిన బ్యాంకును మూసివేయవలసి జన్యునని నాకు తెలియెను. అప్పుడు కోమాటు, జలందరు బ్రాంచి ఆఫీసులనుండి రు 10 వేలను చెప్పించి, అందు రు 2 వేలను జలందరు బ్రాంచి మేనేజరున కొనిగిరిని. బ్యాంకును మూసివేసిన తరువాత బ్యాంకు డ్రైవ్వి విక్రమణిగారు (బొంబాయి) రు 15 వేలచెక్కును పంపెను. దానిని మార్పిరినిగాని ఆసనమున బ్యాంకు లెక్కలో జమకట్టలేదు. తరువాత రు 10 వేలుచెట్టి పంజాబుబాండ్లను కొంటిని.

ప్ర:— బ్యాంకును మూసివేసినతరువాత ఒక దమ్మిడి యైన చెల్లించివా?

జ:— లేదు.

1922, సం॥న జరిగిన క్రెడిట్ సభలో నాకు బాకీ యొన్న మొత్తమునలెను వాయిదాలమీద చెల్లించెదననియు, అందు పెద్దమొత్తమును ఒక నెలలో చెల్లించెదననియు వాగ్దాన మొనర్చెను. కాని ఇంతవరకు ఏమియు నీయలేదు.

న్యాయాధిపతి:— (డిక్విడేటరుతో) ఈజనీని విచారించితిమి. ఇక ఏమిచేయవలెనని మీ ప్రార్థన?

డిక్విడేటరు:— ఈజనీని కేసరిసింగును, ఆలాదీనును ప్రాసిక్యూటు జేయవలెనని నా ప్రార్థన.

తరువాత సర్దారు కిషన్ సింగు మొదలగు నితర డైరెక్టర్లను విచారించబడిరి. (అ|| ప్రె||.)

ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ బుడదు

రాబోవు జూలై నెల 5 వ లేదిన బెజవాడలో ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు పరిపాలనాసభ సమావేశమున సందర్భమున ఆ బెజవాడలో ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు సభ్యుల సమావేశము ఉదయము 8 గంటలకు ఆయ్యడివర కారేక్వర కవుగారియందుజరుగెను. ఆసభలో ఈక్రిందిముఖ్యవిషయము లాలో చింపబడెను గనక సభ్యులెల్లరు తప్పక విచ్చేయ (బాధితులు).

విషయములు:— (1) కార్యదర్శిరాజీనామాను అంగీకరించి క్రొత్త కార్యదర్శులను నియమించుట. (2) ఖాదీబోర్డు యొక్క కార్యక్లాపము నిర్ణయించుట. (3) ఖాదీబోర్డు ఎక్కువ ప్రయోజనకరముగ చేయుమార్గములు ఆలోచించుట. (4) ఖాదీ బోర్డుకు రాష్ట్రీయ కాలగెనువారు ఖాదీ ప్రచారమునకు గాను వాగ్దానము చేసిన రు 1000 లు వినియోగించుట. (5) నూతనముగా బుణ్ణము లిచ్చుట. (6) పాతబుణ్ణముల సంచారపు వాయిదా పూరి కావచ్చుటచే అబుణ్ణముల కనూళ్లను గూర్చి ఆలోచించుట. (7) రాష్ట్రీయభద్రబోర్డును గూర్చి అభిలక్షిత భద్రబోర్డు ఆడిటరు ఇన్ స్పెక్టరుగారగు జే. వారాయణమూర్తి గారు ప్రాసిన రిపోర్టు (8) జిల్లాభద్ర బోర్డులను గూర్చి రాష్ట్రీయ ఆడిటరుగారగు ము. వెంకటరావుగారు ప్రాసిన రిపోర్టులు. (9) డిల్లులు. (10) ఓంగోలుబాతీయ ఇండస్ట్రీయల్సువారి దరఖాస్తు. అందుపై ఆడిటరుగారి రిపోర్టు. (11) స్పెల్లింగు.

బుడదు 18.6.24 } భో. కట్టాభిసేతారామయ్య కార్యదర్శి.

జాండ్ పేట

క్రిబండ్ల బాపయ్యగారికి 'రావుసాహెబు'ను బిరుదుమును ప్రసాదించినందున జాండ్ పేట నివాసులు వారిని సగౌరవముగా 14.6.24 వ లేదిన ఆహ్వానించిరి. మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు ఆగ్రాసభాధిపతియగు శ్రీ. కే. సి. సుబ్బయ్యగారిని క్రిబాపయ్యగారిని జయజయభావములతో బ్యాంకు మొదలగు మంగళవాద్యములతో పురగిధుల నూరేగించుచు సభాస్థానమునకు చేర్చిరి. రావుసాహెబు బండ్ల బాపయ్యగారికి సన్మానస్వాగత పత్రములు సమర్పింపబడినవి. సభ్యులలో కొందరు క్రిబాపయ్యగారి రాజభక్తి మొదలగు గుణములను కొనియాడిరి. కిర్న పీఠికలింగతి.

ద. ఇం. రై. కార్మికుల యూనియను

సోనూ, జూన్ 28:—దక్షిణఇండియా రైల్వే కార్మికుల సంఘమునకు సోమవారం నిప్పి నోక ఉపసంఘ మేర్పరప జడెను. ఈ సంఘముయొక్క భవనమును డాక్టరు వరదరాజులు నాయకుగారు తెరచిరి. ఆయనప్రవచనము ఆంగ్లో హైందవ కార్మికులును, భారతీయ కార్మికులును చాలమంది హాజరైరి. త్వరలో సమైక్యత్వము ముగించినంతకుమును, నాయకుగారు, నాయకులను ప్రశంసించిరి. తొందరపడి సమైక్యత్వ జేయరాదనియు, రాజకీయపక్షములతో బోక్సయ గలిగింపకొనవలసినయు, వరదరాజులు నాయకుగారు కార్మికులను హెచ్చరించిరి. జేమ్స్ డ్రైకరుగా రధ్యక్షులుగను, బలియను చెట్టియారు, రాజేంద్రం పిల్లేగార్లు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. ఇతివర కాసియించబడిన కార్మికుల మహాసభ జూలై నెలలో 12, 18 లేదీలయందు సాదనూరునందు జరుగును. డాక్టరు వరదరాజులు నాయకుగారు రధ్యక్షుల వహించెదరు. (తంలివార్త)

మిక్కిలి కఠినమైనట్టియు చిక్కినట్టి చెవినబంధమైన వ్యాధులను క్వరలోకుదుర్చు బోషధము

అటు లేక ఏమి ఏడ్లకుమునుపు నాకుడి చెవిలో నెప్పియుండెను. నేను దానిని లక్ష్యచెట్టలేదు. అయితే కొంతకాలము క్రిందటనే ఉన్నట్టుండి నా చెవిబాధ అధికమాయెను. చెవు, అందుకు చేరిన భాగములు అమిశముగా ఉబ్బెను. అటు తర్వాత కుడిచెవు శిశుస్వరంను అంతటను ఈ బాధ వ్యాపించెను. బాధ అధికముగానుండుటచే అనేక రోగియు నిద్ర లేకగడిపితిని. తీవ్రమైనజ్వరము వచ్చు సూచనలుకూడ కనబడెను. నాకు సరిగా వినిపడకుండెను. నావ్యాధి కుదురునను నమ్మకము లేకపోయెను. ఇట్టిస్థితిలో కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టము జార్జిటౌను ఆస్పీయన్ విధి 72 రు గృహమునందున్న మడిస్ట్రాయి శ్రీనివాస అయ్యగారివద్దకు చికిత్సకై తీసుకొనిపోబడితిని. మడితులవారి సలహాఃట్టుము రు 15 పిమ్మట వారు నా వ్యాధిని పూర్తిగాకుదుర్చులరా అని అడిగితిని. శ్రద్ధతో బోషధముచేదనిచెప్పి పూచి తానిదివరకు యిచ్చియుండులేదనియు, ప్రస్తుతము కూడ పూచియిచ్చుటకు వీలులేదనియు తెలిపి. మఱియు నావ్యాధి మిక్కిలిచిక్కినదనియు కుదురుట సందేహమనియు తెలిపి. యిదేప్రకారమే అగ్గవైద్యులుకూడ తెలిపియుండిరి. గాన వారివద్ద చికిత్సను ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలపు అనుభవముచే నా మంచికాలమునకే కండ్లికులవారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితనని అనుకొంటిని. యిప్పుడు నాబాధ మాయమైపోయెను. వాపు పూర్తిగా తొలగెను. మామూలు ప్రకారమే చక్కగా వినుటకు వీలైనది. మొదట వారు కఠినముగానుండు నట్లు పైకి అగుపడినను, తరువాత నాకు గలిగిన పరిచయము ననుసరించి అది వారిస్వభావమని తెలుసుకొంటిని. వారు బోషధమునిచ్చుటకు ప్రారంభించిన నాటినుండి కడపటి రోజువరకు నాయందు మిక్కిలి దయాలిగి యుండిరి. నావిషయములో మంచి శ్రద్ధ తీసుకొనిరి.

బి. ముత్యాలరాజు బి. ఏ.,
లా విద్యార్థి, మద్రాసు. 28.2.27.

ఇంతి విలాసము:—
వెంకటగూడం, అక్కివూరుతాలూకా, గొల్లూరుజిల్లా.
(తేదీ 28.2.27)

విదేశ వార్తలు

సోవియటు ప్రకటనము

విద్యార్థులపై భవజమెత్తుట

లండన్, జూన్ 20 రాత్రి 11-45:—విద్యార్థులను విద్యాలయములకు రాకుండ నిర్బంధముగ సోవియటు ప్రభుత్వమువారు సాగించుచున్నారని మాస్కో వార్తలు తెలుపుచున్నవి. కొన్ని పట్టణములలోనే 15000 విద్యార్థులను రానియలేదు. ఇట్లు విద్యార్థులను విద్యాలయములకు ప్రవేశముగ జేయుచున్నారు. విద్యార్థులను విద్యాలయములకు తరగింపజేయుట తరగింపజేయుచున్నట్లు తరగింపజేయుచున్నట్లు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా రాజకీయములు

హార్టిజాగు సేనాని సహకారము గావలెననుట

జ్యోయింఫాంటి, జూన్ 20 — బహిరంగసభలో రెండు జాతులను సహకారముతో పనిజేయుటనందరిని హార్టిజాగు సేనాని తెలియజేసెను. ఈ విషయమై తానిదివరకే ప్రయత్నించినది. ఉభయపక్షములవారును సహకారముతోనే పనిజేయుటకు నిశ్చయించుకొనిన సేనముగము. దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రజలను ఇకమిదుట ఎంతమాత్రము దౌర్జన్యముచే పాలించమని హార్టిజాగు సేనాని అభయమునకు.

దచ్చి ప్రజలు విమర్శము గావలెననుట

కేప్టౌన్, జూన్ 20 :— దక్షిణ ఆఫ్రికా పక్షమువారు తమతో విమర్శముగ పనిజేయవలెనని బ్రాన్స్ వారు జాతీయ వాదుల నాయకుడైన టెల్లూ నుగా గారు వ్రాయుచున్నారట. జాతీయ పక్షము వారు న్యాయముగ నిదానముగ ప్రవర్తించెద రనుచున్నారు. దేశమును భాగ్యదయము గాంచునట్లు జేసెదరు. దక్షిణ ఆఫ్రికాను అభివృద్ధిజేసి బాగుచేయవలెనని దచ్చి ప్రజలందరను మరల విమర్శముతో ప్రవర్తించవలెనని.

హార్టిజాగుగారి ప్రకటనము

జ్యోయింఫాంటి, జూన్ 21:—టీల్కూర్ గారు తమ ఇష్టమువచ్చినట్లు జెప్పవచ్చును. కాని హార్టిజాగు సేనాని అట్లు జెప్పకలడు. కార్యములసహాయము లేనిచే జాతీయవాదులు నెగ్గలేరని హార్టిజాగుగారు ఒప్పుకొనిరి. ఉభయములను ఒకరితో నొకరు త్వరలోనే సంప్రదింపుకొనెదరనుచున్నారు. యూనియను ఆఫ్రికా జెప్పబడిన బ్రిటను దక్షిణ ఆఫ్రికా సంబంధములను జాతీయవాదులు మార్చరు. సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుట సాగునదిగాదని జాతీయవాదుల యభిప్రాయము. తక్కినవా రందరను, ముఖ్యముగ బ్రిటిషువారికి గూడ ఇష్టమున్న గాని అట్లు విడిపోవుటకు వీలులేదని.

గృహనిర్మాణ పనివాండ్రు తగవు

యజమానులు పనివాండ్రు పనిలోనికి

రానియనుట

లండన్, జూన్ 20:—జాతీయ ఒడంబడికను పనివాండ్రు ఒప్పుకొనుటకు జూలై 5 వ తేదీన పనివాండ్రు పనిలోనికి రాకుండ ఆపుకేయుటకు యజమానులు నిశ్చయించుకొనిరి. 100 000 మంది పనిలో ప్రవేశించుటకు వీలులేకపోవును. దీనివలన దేశమందంతటను గృహనిర్మాణము ఆగిపోవును. ఈ ఒడంబడికను సంతకము 16 తేదీనే చేసిరి. ఇంతలో ఈ ప్రకటనమును గావించుట చాల ఆశ్చర్యముగ నున్నది. పరిష్కారపుపథకులను అనుసరించనిచో యజమానులు పనిలోనికి రానియక పూర్వమే పనివాండ్రు సమ్మెగట్టెదరట.

మ్యాటియోటి నేరము

ద్రోహి ఒప్పునట

రోమ్, జూన్ 21:—మ్యాటియోటిగారి విషయమై ఆరంభ జేయబడిన ద్రోహిలో నొకరు తననేరము నొప్పుకొనెను. ఇంకొక ముగ్గురు ప్యాసిస్టులను గూడ ఈ నేరములో పాల్గొనిరని చెబుచున్నది. ఇందులో ఇద్దరిని ప్రాప్యలను జేసిరి ఆరంభ జేసిరి. మ్యాటియోటిగారిని మోటారు బండినుండి లాగి జంపిరి తెలియుచున్నది. తరువాత మోటారు బండిని అడవిలోనికి గొంపోయిరి. మ్యాటియోటిగారి శరీరమును అడవిలో తగులబెట్టెరని తెలియుచున్నది.

యూరపులో శాంతి

ప్రాంత్ జర్జను సహకారము

డాక్టరు ప్రెస్టన్ గారి ఆశలు

లండన్, జూన్ 21:—ఉదయం 12.20 హెరియటు గారు తమ వాగ్దత్తులను నెరవేర్చునట్లు జేయుటకు జర్జనులు నిశ్చయముగ ఉద్దేశించు చున్నారు. హెరియటుగారి ప్రకటనమువలన యుద్ధమునకు మార్పునున్న పరిస్థితు లేర్పడునని డాక్టరు ప్రెస్టన్ గారు సంతృప్తిని జూపిరి. వెర్నెయిల్స్ ఒడంబడికకు విరుద్ధముగ ఆక్రమించుకొన్న ప్రదేశములను గూడ యూరతో బాటు ఖాళీజేసిరని యుద్ధమునకు పూర్వమున్నట్లు లే ఎర్పడునని.

జర్జునికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును గూడ గలుగజేసినచో 'రీచిలో' వికమత్య మేర్పడును. ఇదే జర్జునులు గోచరున్నది. ఇట్లు అన్నియు జరుగుచో జర్జునులుగూడ నిపుడు నివేదిక పు మరతులను న్యాయముగ అమలు జరుపుటకు ప్రయత్నించెదరు. నష్టపరిహారములక్రింద ఇచ్చవలసిన మొత్తమునిచ్చుటకు బ్రహ్మచర్యముగ నున్నప్పటికిని కొన్ని సంవత్సరములైన శాంతిగయుండును. పరాసులు జర్జునుతో నెమ్మదిగ ఇరుగు పొరుగువలె ప్రవర్తించుట కష్టపడినచో జర్జును లంచును ఇది యూరపులో శాంతి ఏర్పడుటకు ప్రధాన కర్తవ్యమనియు అవసరమనియు తెలంచుచున్నారు.

ప్రాంతీకృత విధానము

హెరియటుగారి ప్రయత్నములు

ప్యారిస్, జూన్ 20:— హ్యేవానువార్తలట్లు తెలుపుచున్నది. ఆర్థిక విషయమునుగూర్చి ప్రస్తావించుచు తాను ఆర్థిక పత్రమును సరిపుచ్చి నిలకడగ జేసెదనని హెరియటుగారు తెలియజేసిరి. తగిన ఆదాయము క్రొత్తగవచ్చినగాని క్రొత్తగ వ్యయము నుజేయ ననిరి. మితన్యాయముచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించెదరు. జర్జును లిచ్చు అభయమును జర్జునులు కొనసాగించుటకు బ్రిటను, బెల్జియం, ప్రాంసు పూర్తిగ ఒడంబడికను జేసుకొనవలెనని. ప్రాంసు సదా శాంతిమనోభావముననున్నది. శాంతియుగనే ప్రవర్తించుచున్నదని. నష్టపరిహారమునందు ఉపద్రవము లేకుండ పూచీనిచ్చు సమస్యను గోరుచున్నదని.

ఫ్రెంచిపార్లమెంటులో కొట్లాట

ప్యారిస్, జూన్ 20:—నిన్నటి సాయంత్రము ప్రెంచి పార్లమెంటులో రణగొణగొని బయలుదేరెను. రెండుపార్లమెంటులు సభాగౌరవమునది. రైటులెప్పుడు పక్షములవారు ఒకరినొకరిని తిట్టుకొనుటచే ఆహ్వానించెను. అర్ధరాత్రి సాంఘికవాదులు కమ్యూనిస్టులు ముష్టియుద్ధమునకు దిగిరి. సాంఘికవాదులు పనివాండ్రు ద్రోహులని కమ్యూనిస్టు సభ్యుడనెనని సాంఘికవాదు లతనినిగొట్టిరి. సాంఘికవాదులు ప్రభుత్వమునకుతోడ్పడి పనివాండ్రు ద్రోహులుజేసిరినరకు కమ్యూనిస్టు నాయకుడు బ్లోమిదనియించుడి తనతలచుట్టును పలుకానుత్రిపురు కయ్యమును ప్రారంభించెను. ర్యాడికలుపక్షమువావారు భయకంపితులైరి. నిలుచునిపోయిరి రైటు, పెంటరు, పక్షమువారు చెడనవునవుటకు ప్రారంభించిరి.

సోవియటు ప్రభుత్వము

పసురాలుగుర్తించుట

క్రొత్త ప్రధానమంత్రి తీర్మానము

లండన్, జూన్ 20:—రాత్రి 11.45. ఈ నెలాఖరున పరాసులు సోవియటు ప్రభుత్వమును గుర్తించెదరనుచున్నారు. ఇంతవరకు ఆలస్యముగటకు కారణము అమెరికనులతో ఆలోచించకుండ పరాసులు సోవియటు ప్రభుత్వము సంగీతించుకొడదనుటయే. ఈ ఏర్పాటులేకుండ ఫ్రెంచివారు తమయిష్టము వచ్చినట్లు జేయుటకు ఏర్పాటులు చేయవలెనని వాషింగ్టన్ లో నున్న ఫ్రెంచి రాయబారికి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు సందేశము నంపిరి.

అమెరికా నిమిత్తము క్రొత్తగ ప్రెడికేటుహావెనుల్లో నిర్మించిరి. ఆగస్టు మొదటివారము అమెరికాకు ఈవిమానము పయన మగునట.

కనడో తపా పనివాండ్రు సమ్మె

విఘ్నముగట

ఆట్టావా, జూన్ 21:—ఒక్కటారంటో మాట్రియలులోదప్ప తక్కినచోట్ల సమ్మె సాగలేదు. సమ్మెవాదులు 24 గంటలలోపుగ పనిలో ప్రవేశింపకున్న అందరిని పనిలో నుండి తొలగించెదనని పోస్టుమాస్టరు జనరలు ప్రకటించెను.

నష్ట రిహానము

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

లండన్, జూన్ 20:—రాత్రి 9.45. హెరియటు మన్రోవాల్డుగారి సమావేశము ఫలోన్యము గాంచునని ప్యారిస్ ప్రముఖులు ఉత్సాహముతోనున్నారు. యూరను ఖాళీజేయుటనుగూర్చి హెరియటుగారు చూపు సదుపాయములు ఆభయ సమస్యకు మరింత ప్రాముఖ్యమును దెచ్చిపెట్టెను. నష్టపరిహార మరతులను జర్జునులు చెల్లించనిచో మరల పరాసులు జర్జునీని ఆక్రమించుకొనుటకు ఏర్పాటుండవలెనని పోయింకేరుగారు గోచరి. జర్జునీనిండి ప్రాంసుకు మరల ఉపద్రవము రాకుండుటకు రాంజేమన్రోవాల్డుగారును హెరియటుగారును ఆనుకూలముగ ఏర్పాటులు చేసికొనెద రనుచున్నారట.

జర్జును సూచన

ప్యారిస్, జూన్ 21:— రివిస్టాగుసభవారు ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికము సంగీతించుటకు శాసనములను ఒప్పుకొనిన వెంటనే యూర ఆక్రమణలోనున్న పట్టణము, ద్యూస్లర్గు రూర ద్రుపట్టణములను ఖాళీజేయవలెనని జన్మములు బ్రిటిషువారినిడిగిరి. ఈ విషయమై చెక్కర్న్ లో మన్రోవాల్డు హెరియటుగార్లు ఆలోచించెదరు.

పోర్చుగీసు ప్రమానికులు

మకావో ప్రాంతములను వచ్చిరి. కాని వాతావరణము అననుకూలముగనుండుటచే దిగలేకపోయిరి. కాని బ్రిటిషు సరిహద్దులో దళలెరిగెదెను. విమానము కొంచెము పాడైనది. కప్రెట్ పయనుగారికి కొంచెము గాయములు తగిలినవి.

ల్యాన్సుబరిగారి తీర్మానము

న్యాయమూర్తి న్యకార్థిగాని మందలించుట

ఇంకొక అయిదుగురుకార్మిక సభ్యులు అంగీకరించు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేక శీర్షిక)

లండన్, జూన్ 21:— ఒడ్వయరు యభియోగములో ముందుగనే న్యాయమూర్తి మ్యకార్థిగారు పక్షపాతమును జూపించినందులకు గర్హించుచు ఉపపాదించునట్లు ల్యాన్సుబరిగారి తీర్మానమునకు ఇంకొక విమగురు కార్యకర్తలు చేయూతనిసగదరు. స్విట్జర్లాండు గూడ ఇందులోతేరిరి. వీరు గూడ జేరుటచే ఈవిషయమును చర్చించుటకు ఒకరోజు నేర్పాటు జేసెదరని అనుకొనుచున్నారు. కాని మన్రోవాల్డుగా రెంతమాత్రము లోబడరని తెలుపుచున్నారు. ఈవిషయమును చర్చించుటకు ఒకరోజును నిశ్చయించుటకు వీలులేదనెదరట. తుదకీ తీర్మానము వీరిపోవునను చున్నారు. ప్రస్తుతభారత దేశవ్యవహారములను జూడ ఈవిషయమై మరలఇంకను ప్రస్తావించుట అపాయకమని మన్రోవాల్డుగారియభిప్రాయము.

జపానీయుల వములు

క్యాపిటోలియాలో ఆరంభ కోటగర్జర రోడ్డుమీద ఇద్దరజపానీయులశవములు పడియున్నవట. పడినవిధి కావల ఇంకొక శవముండెనని న్యాయార్థిచేతిగిరి తెలుపుచున్నాడు. పోలీసునారి హత్యవలన జపానులో అమెరికనులకు ప్రతికూలముగ జపానీయులు ప్రతీకామును సర్వెవరేమోయని అనుమానమెపడిరి. కాని చనిపోయినయజపానీయులు దుర్మార్గులని పోలీసువారు కనుగొనిరి. ఒకనిదేహముంతయు తుపాకీగడ్డతో నిండిపోయినది. వీరు సారాయిని దొంగతనముగ గొంపోవునట్లు జూరములో తగవులాడునట్లుదో హతులైయుండురని పోలీసువారు తెలంచిరి.

బొంబాయి కార్యరేఖను

పాఠశాలకు రాజకీయసంస్కర్త ముండగూడదు

బొంబాయి కార్యరేఖను సభయందు 19 వ తేదీ ఎ. కె. పాయిగా రీడింగ్ పత్రము ప్రతిపాదించిరి: - స్కూలుకు మిట్టి పరిపాలన కందు సభ్యులెవ్వరును రాజకీయవిషయములను దేకూడదు. 2. విద్యార్థులుగాని ఉపాధ్యాయులుగాని జీవితావధిమయములందు పాల్గొనకుండ స్కూలుకు మిట్టి చేతి క్రిందనున్న ఉపాధ్యాయులు సూపర్వైజరులు ఉద్యోగులు శ్రేష్ఠ బుచ్చుకొనవలెను. పాఠశాలయందు రాజకీయవిషయములు ప్రవేశపెట్టినచో శిక్షార్హు లగుదురు."

సర్. పి. ఎం. మోహతాగారు గూడ కార్యరేఖనునందు రాజకీయవిషయములు ప్రవేశపెట్టుటసమంజసముగాదనితలచిరి. కానియిప్పుడు అభిప్రాయములు మారుచున్నవని పాయిగారునుడిచిరి. కాని పాఠశాలగూర్చి భేదాభిప్రాయము లుండవు. స్థిర స్థాపితములగు పాఠశాలనుండి తొలగింపబడి చెడిపోయిన బాలురనేకముండి గలరు. పశ్చిమ యిండ్లలో మహమ్మదాలీ షాకాలేల వలె నటించుట మన మెరుగుదుము. ఇట్టి శర్యలను మాన్పించవలెను. పాఠశాలలో బాలరకారితరైతిక జ్ఞానాభివృద్ధికై ప్రయత్నించవలెను గాని రాజకీయ విషయములందు పాల్గొనరాదు. అట్లుగానిచో వానిఫలితము తప్పక ఆనశభవించును.

ఎ. ఆర్. డింటింగరుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి:

క్రిమతి హాజీంగుగారు రాజకీయములు బాలరకు అత్యంతరమగు భోజనపదార్థము వంటిదని చెప్పిరి. దురుద్దేశ పూరితు లగువారిచే రాజకీయవిషయములు బాలరయందు పరమాతులయొడ ననూయ తిరుగుబాటు సృష్టావము కలుగజేయుట కుపయోగింప బడకుండ సర్వవిధముల ప్రయత్నింపవలెనని ఆనూయ విషయవంటిది. అది పసిబాలరమనస్సులయందు నాటుకొనినచో చాల ప్రమాదకరమగును. పిల్లలకు దేశాభిమానము నేర్పవలెనని జాతీయపక్షసభ్యుడొకడు చెలిపెను. ఆపేరు న చాల అరాచకములు జరుగుచున్నవి. వంగరాష్ట్రమునందు పిరికిపంపవలె విదేశీయుని హత్యచేసి, శిక్షనుండి తప్పించుకొనుటకు అనేకయెత్తులు పన్నినవానిని రాజకీయవేత్తలలో ముఖ్యుడొకడు దేశాభిమానిగను, త్యాగపురుషునిగను పొగడెను. బొంబాయి పాఠశాలయందు విద్యార్థులకు రాజకీయోపామే లలితకళగా నేర్పి హత్యలు జేయుటయందు నిపులను తయారుజేయుచుండుటగాక. ఈ నా యభిప్రాయములో బొంబాయిలో పెద్దతల్లిరు యేకీభవితురని దలచుచున్నానని ఆమెబలికెను.

విదేశీయులకు కనిలేదు.

క్రిమతి అవంతికాబాయిగా రిట్లుపలికిరి: - మనపిల్లలు మహమ్మదాలీ షాకాలేగారివలె నటించుట మనభాగ్యమే. వారు నేర్చుకొనవగినదేదో తగనిదేదో మనము నిశ్చయింపవలసియున్నది. కాని వారికి క్రేయస్పర్శముగాని విద్య నేర్చుకొనుట కంటె యిండ్లలో మాంసమును మంచిది. మనపిల్లల కుచితమగునది మనము నేర్పవలసినవిధియైయున్నది. క్రిమతి హాజీంగుగారు రేమి చెలిపిరి? వినబడకుండుటచే నేను ప్రత్యుత్తరమియజాలను. కాని మన పిల్లలకు కెన్యాతీన్యాయముగూర్చి చెలుపవలసియున్నది. శ్రేష్ఠజాతివారు ప్రభుత్వము మనకొనర్చిన అన్యాయము చెలిపి, సామ్రాజ్యమునందు తాము బానిసనుగా నున్నామని స్పష్టముగ నెరుకపరుచవలెను. కార్యరేఖనులో నెల్లప్పుడు రాజకీయములే చర్చించుచుండ, నేటి కొకసభ్యుడు రాజకీయవిషయములు ప్రవేశపెట్టరా దనుచున్నాడు.

పాయిగారు సూచన రుజువుజేసికొనుటకు నివర్తనము లొక్కటైన చెలుపనంజను తాను తీర్మానమును ప్రతిఘటిం చెదనని ఆర్. కె. వైద్యగా రనిరి. స్కూలుకు మిట్టిలో సభ్యుడుగాని, పాఠశాల సూపర్వైజరుగాని యిప్పటికెవ్వరును పాఠశాలలో, రాజకీయవిషయముల ప్రవేశపెట్టలేదు. కాని కెన్యా దినమున, పాఠశాలలు మాయించవలెనని రాజకీయముల ఖోకాము లేనివారుగూడ భావించిరి. మహాత్ముని విడువలదినమున నెలవిచ్చియుండిరి. లోకమాన్యుని మరణదినముగూడ నెలవిచ్చియుండిరి. గాంధీగారిని రాజనీతిజ్ఞులుగాగాక, పండితునిగా గౌరవించియే యీ నెల వొసంగబడెను. ఉపాధ్యాయులు రాజకీయవిషయముల పాల్గొనకూడదని స్కూలుకు కమిటీ వారు నిశ్చయించియుండిరి. ఎంతెరుడే, చక్రవర్తి జన్మదినముల యందుగూడ నెలవియకాదని ఆయన చెలిపెను.

జమ్నాదాసు మెహతాగారు

పాయిగారు ఒక్కతరగతి రాజకీయములే అంగీకరిం

నట్లు తోచునని జమ్నాదాసు మెహతాగా రనిరి. పాయిగారు రాజకీయవేత్తలే ఎంతెరు దినమున పాఠశాలలు మాయించ వలెనందురు. మన బాలురు కన్నాటుమ్యాకుగారు వచ్చు నప్పుడు జెండాలుబట్టి నడుచుకొనిపోయి పదిగంటలనేపు వేచి యుండుట పాయిగారి కిష్టముండకపోవచ్చును. యువరాజు గారిరాక సందర్భమున మన బాలికలు నాట్యముజేయ బోవుట పాయిగారి కిష్టముండక పోవచ్చును కాని పిట్టన్నిటి సభ్యంతర దెట్టుక ఒక్కతరగతి రాజకీయములే దేలనిపేధింపవలెను. విదేశరాజులయెదుట మనపిల్లలు నాట్యమాడుటగూడ ఒక విధ మగు రాజకీయమే.

సి. జె. హోలులో గాంధీమహాత్మునకు సన్మానపత్రము సగునపుడు మన బాలురున పంపుటకు పాయిగారభ్యంతర దెట్టెడరని జిన్నాగారు దలంపలేదు. రాజకీయముల విడచిపెట్టి శూన్యముగా నుండజాలము. ఎట్టి రాజకీయవిషయము లుండ వచ్చును అని నిశ్చయింపవలసియున్నది. ఆ విషయమున ప్రజాభిప్రాయము చెలిసికొనవలెను. కెన్యాతీర్మానమునుగూర్చి స్కూలుకు కమిటీ చర్చలో జాతీయపక్షమువారి కనుహలముగా తీర్మానించుట సంతోషమైనది. ఆనాడు బాలురకు నెలవొసంగకుండిన లజ్జారకుగా నుండెడిది. పాఠశాల సూపర్వైజరు పశ్చిమిడ్లుకారు.

క్రిమతి హాజీంగుగారు రాజకీయములు విడిచిపెట్టవలె ననిరి గాని, ఆమె నుడివిన దంతయు రాజకీయవిషయములే. రాజకీయవిషయము విడిచిపెట్టవలెననిచో పూర్తిగా అన్నియు విడిచిపెట్టవలెను. కాని ఒకరకమనాటి నంగీకరించి వేరొకతర గతిని నిరాకరించుటకుమాత్రము నేనంగీకరింపజాలనని మెహతా గారు రనిరి.

తీర్మానమునందలి కొంతెతనము

బి. ఎస్. మోతీలాగా రిట్లునుడిచిరి: - టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక స్కూలుకు మిట్టివారిని నిరసించుచున్నది. పాయిగా రీపద్ధతి నవలంబించిరి. కెన్యాగూర్చి జమ్నాదాసుగారి ప్రశ్నకు పాయిగారు సమాధానము చెలుపజాలకుండిరి. కెన్యా దినమున పాఠశాలకు బోనందుకు హైందవబాలురు సిగ్గుపడ నన సరములేదు. అభ్యక్తు డొకసారి చెలిపినట్లు సివికువిషయములను రాజకీయవిషయములను ప్రత్యేకించుట కష్టసాధ్యము. వచ్చిపోవుచున్న గవర్నరు కైస్రాయిలందరికి ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగాగూడ ఆభినందనపత్రముల నిచ్చుటయందు కార్యరేఖనులోని ఆంగ్లేయ హైందవసభ్యు లెల్లరు పాల్గొనిరి. ఈ రీతిగా కార్యరేఖనులో అనాచారము ప్రారంభమైనది. మహాత్ముని విడువలనాడు నెలవియవలెనని ఖజాలు ఇబ్రహిం గారి ప్రతిపాదనపై తీర్మానింపబడెను. ఇంతకుమించి స్కూలుకు మిట్టిలో నేటి రాజకీయములు ప్రవేశపెట్టుటలేదు. విద్యార్థులసంఖ్యను రాజకీయసభ కాకున్నను విద్యార్థులు ప్రపంచములో జరుగుచుండు విషయము లన్నిటిని గమనించుచుండవలె నని సర్. నారాయణగా రనిరి. వారు పత్రికలు చదువగూడ దన్నమాత్రమున జరుగుసంగతులు చెలియకుండునా? ఈ తీర్మానము కొంతెతనముతో ప్రవేశపెట్టబడినది. సదుద్దేశముతో ప్రవేశపెట్టుబడలేదు. స్కూలుకు మిట్టివారు తమ కార్యములను బాగుగ నిర్వర్తించలేదని నూచించుటకు యీరీతిగా జెప్పబడి నది. స్కూలుకు మిట్టిచర్చలను రావుబహదూరు పాయిగారిచే నిర్దేశింపబడ కుండుగాక.

తా మచ్చటికి నెమ్మదిగా కార్యములు జరుపుటకు వచ్చుటచే ఊరక నిందారోపణలు జేసికొనగూడవని అభ్యక్తుడు చెలిపెను.

ఎన్నికలసమయమున పాయిగారు తమ ప్రకటనలను స్కూలుకు మిట్టికి చేరినందు పంచిపెట్టించుచుండగా జూచిరిని. ఆయినను సభ్యు లెవరును అవిషయమై రాధాంతము జేయలేదు. స్కూలుసూపర్వైజరులు టైముస్ పత్రిక చదువుచున్నారా క్రానికలుపత్రిక చదువుచున్నారా యను ప్రశ్నయొక్కటి వారిని బాధించుచున్నదని రాంచదాసు గాంధీగారు నుడిచిరి. చర్చ ముగింపవలెనని బైరాంజీ జిజ్ఞయాగాడికొక్కె ఆమోదింపబడెను.

పాయిగారి ప్రత్యుత్తరము

పాయిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు సర్ పి. ఎం. మెహతాగారి పద్ధతులే అనుసరించెదనని చెలిపిరి. (నవ్వు) స్కూలుకు మిట్టి వారు కాంగ్రెసు వారిచే స్థాపింప బడిన తమిళ పాఠశాల బాధ్యతను వుచ్చుకొనిరి. దానికిగాను కార్యరేఖను వారు రూ 500 సొలునకు ఖర్చు పెట్టవలసియున్నది. పేటలుగారు ఎట్టి సంస్థనైనను నెలలో

భగ్నపరచునని గాంధీగా రొక సారనిరి. పేటలుగా రిప్పుడా పని జేయుచున్నాడు. ఆపాఠశాల వార్షికోత్సవమున పండిత మోతీలాలు నైహూగారిని అధ్యక్షునిగా కోరిరి. నేను ఆస మ్మతిని చెలిపితిని.

తమిళ పాఠశాల గూర్చి ఒక సంఘానివృత్తియందు నని అభ్యక్తుడు బడికి పాయిగారి యితర మాటలగూర్చి కార్యరేఖను వారే విచారింపవచ్చుననిరి. తమిళపాఠశాల కాంగ్రెసువారిచే స్థాపింపబడలేదు. విద్యార్థులకు కె. నటరాజను గారు స్థాపించిరి. కమిటీవా రాపాఠశాల నేల తీసికొనవలెనో భాని కారణములను వారు వ్రాసియుండిరి. ఆతీర్మానము సర్వ జనాంగీకారముగా ఆమోదింపబడెను. పాయిగారు ప్రతిపాలు రను మాట ఆయనకు చెలియదు. సమగ్రము విద్యార్థికారిచే కోరబడెను. ఆయన చెలిపిన కారణములు ఎల్లరంగీకరించిరి.

బి. ఎస్. హాజీగారు నటరాజుగారు కాంగ్రెసు సభ్యుడైనచో పాయిగారి మాట తప్పుగాదని పలికెను. వీరి మాటకు పలుడెనలనుండి హేళనవచ్చుటచే హార్మోనిరి.

నటరాజును గారు కాంగ్రెసు సభ్యులగు పాఠశాల స్థాపించలేదని మద్రాసువా డగుటచే స్థాపించెదననియు అభ్యక్తుడు చెలిపెను.

పివప తీర్మానముపై సమగ్రములు వుచ్చుకొనబడెను. 26 గురు అనుహలముగను 28 గురు ప్రతిహలముగ నుండుటచే ఓడి పోయెనని ప్రకటించిరి. కాని సంఖ్య గణించవలెనని కోరగా 34 అనుహలముగను 27 ప్రతిహలముగ నుండునట్లు చెలిపెను.

ఎవరస్తు శిఖరావరోహణము

వివాదకరము

ఆఖరు ప్రయత్నములో మల్లీ, అర్జునునాయకులు చని పోయిరి. తక్కినవారుమాత్రము శిఖరములకు జేరిరి. అనాయకు లిద్దరను మబ్బులో చిక్కుకొనిరట.

హిందూ స్త్రీలను మహమ్మదీయులు బలవంతముగా దాచుట

డబరోతాలూకాలో నుద్రేకము

భిలాఫతు ప్రచారకులపై కేసు

హైదరాబాదు (సింధు) జూను 21: - ఉబరోతాలూకాలలో హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు తీవ్రముగుచున్నవి. ఇరువురు హిందూయువకులను మహమ్మదీయులు బలవంతముగా లాగుకొనిపోయి దాచుటపై నీ వైషమ్యములు బయలుదేరెను. ఆస్త్రీలు తమంతట దామేవచ్చి మహమ్మదీయవతమును వుచ్చుకొనిరని భిలాఫతుప్రచారకు లనుచున్నారు. ఆచ్చట నున్న హిందూపంచాయతీ సంఘమువారు ఈ విషయమున జాంబాంభో యను నొక జమీందారునివైనను, కొంతమంది భిలాఫతు ప్రచారకులవైనను కేసుజేసిరి. మద్రాసులకొరకు వారంట్లు పంపబడెను. జాంబాంభోగారు భామబ్బాను సంస్థానము లోనికి చెల్లిరని చెలియుచున్నది. (ఆల్ తెల్)

వైరులను

లీఫ్టిలుకు శక్తి చాలదుగావున హిందూ దేశములో సరిగా వినబడిదు

దేశములో సరిగా వినబడిదు

సిద్ధా, జూను 21: - హిందూ దేశములో బ్రిటీషు వైరులను వార్తాపరణము తీసివేయబడలేదు కాని జూను జూలై మాసములలో లీఫ్టిలుయొక్క శక్తి సూక్ష్మదయ నూర్వాస్తవములయొక్కయు వాతావరణముయొక్కయు ఫలితములను మించియుండుటకు చాలదు అని విచారణలన తెలియుచున్నది. ఈ కాలములో వార్తాపరణము సరిగా ఈ సమయములందే జరుగును. ఈ కాలములో లీఫ్టి సమాచారములు హిందూ దేశములో ఏవేళయందును వినబడవు. తక్కిన నెలలలోగూడ సాధారణముగా హిందూ దేశములో ఏవేళయందైనను సరిగా వినపించేయునంతటి శక్తి లీఫ్టిలుకు లేదు. ఇంతకంటె నాయన నెంట్లు ఎన్నెజాలనుండివచ్చు సమాచారములు హిందూ దేశములో బాగుగా వినబడును. (ఆల్ తెల్)

అమెరికను విమానములు

రంగూను, జూన్ 21:— నిన్న సాయంత్రము “చికాగో” “బోయింగ్” “మ్యూల్లర్” అను మూడు అమెరికను విమానములు నిన్న యిచ్చటికి వచ్చినవి. విమానాధిపతులు లెఫ్టినెంటు లెఫ్టెన్యంట్లు, లెఫ్టెన్యంట్లు, లెఫ్టెన్యంట్లు లెఫ్టెన్యంట్లుగా కలెక్టర్లను పనివారందరను కూడ అధికారులే. రెక్కిన మగ్గురు లెఫ్టెన్యంట్లు జాన్ హార్టింగ్, లెఫ్టెన్యంట్లు లెఫ్టి ఆర్నాల్డ్, లెఫ్టెన్యంట్లు ఆర్నాల్డ్ యున్నారు. కడపటికయిన సాంబ్రెయిల్ యావనవని పొందెను. అస్సాసియేటెడ్ ప్రెస్సువారు కలెక్టర్లని మాట్లాడినప్పుడు టావా యింట్లకు గంటకు 75 మైళ్ల వేగమున, టావా యింట్లకు రంగూనుకు 90 మైళ్లవేగమున ప్రయాణ మొనర్చితిమని చెబుచున్నట్లు. టావా యింట్ల లెఫ్టెన్యంట్లు ఎరిక్స్ లెఫ్టెన్యంట్లు యొక్క విమానము “బోయింగ్” చమురును తీసికొనుచుండగా చమురుజోటు రెక్కరిందికివెళ్లి బొక్కచేసెను. “బోయింగ్” “మ్యూల్లర్” రెండింటికీని 1 - 45 గంటలకు తీగలు తెగెను. “చికాగో” టావా యింట్లకు బయలుదేరినప్పుడు “మ్యూల్లర్” తెగినతీగలను బాగుచేసికొనుచుండ, ఆ తెగినతీగలు క్రింద ప్రేలుడుచుండగానే దానివెంటబడిపోయెను. కాని “బోయింగ్” బాగుచేసికొనుటకు వెనుకనిల్చి పోయెను. ఇందు వలన యావి మానము టావా యింట్లకు రెక్కిన వాటి కంటె ఒక ఆరగంట ఆలస్యముగా బయలుదేరినవని వచ్చెను. కడిచిన రాత్రి ఒక సామానుబోటు “మ్యూల్లర్” లో గట్టిగా దీసివెను. దానిరెక్కలకు చాలావత్తుము కలిగినది. ఇవిబాగుచేసికొని వైమానికులు బయలుదేరునప్పుటికి 2 దినములు పట్టెను. ఇచ్చటనే బాగుచేయించవచ్చుననే యుద్దేశ్యముతో వైమానికులు సోమవారమునాడు (23తేది) కలకత్తాకు వెళ్లవలెనని యుద్దేశించినారు. బెస్సీను ఆక్సాబుల్లో ఆసుచు విమానములు ప్రమాదములు కలుగకుండుటకై కొద్దిదూరములకే పోవుచు పగలుమాత్రమే ప్రయాణము చేయుచున్నవి. వైమానికోద్యోగిలకును కమాండరులకును బ్రీబిల్ యుద్ధోగిలకును నిన్నరాత్రి పెనుగట్టులో విందోసంగబడెను. (ఆ.ప్రె.)

కలకత్తా, జూన్ 21:— అమెరికను విమానములు రంగూనునుండి 24 తేది బయలుదేరి 26 తేదికి కలకత్తా చేరునని కలకత్తాలోనున్న అమెరికను కాంస్సులకు వర్తమానము వచ్చెను. (ఆ.ప్రె.)

రంగూను, జూన్ 22:— బాగుచేయుట పూరికా లేకుండావున అమెరికను విమానములు రంగూను నుండి రేపు ఉదయము బయలుదేరవు. బహుశః బుధవారము తెల్లవారక పూర్వము బయలుదేరవు. కాని సంగతిసందర్భములనుబట్టి ప్లాను మారిపోవచ్చును; పంగళవార ముచయముననే బయలుదేరవచ్చును.

దాగియున్న బండిపోటుగాండ్లు

పోలీసువారు పట్టుకొనుట

గవర్నరు అభినందించుట

మెయిమ్మో, జూన్ 22:— మోర్టీనులో పోలీసు ఆసిస్టెంటు సూపర్వైజరు ఫీల్డ్ ఫ్యూగారును సాంప్సన్ సీన్ న్యూక్ పోస్ట్ యిన్ స్పెక్టరును సాన్ గ్రీగ్ అను మోడ్లమును యొక్కయు మగ్గురు గ్రామస్థులయొక్కయు సహాయముతో బండిపోటుగాండ్లు దాగియున్న ఒక గుడిసెను మట్టిడించి వార్తపై బడి కొట్టిరి. ఇద్దరు బండిపోటుగాండ్లు చనిపోయిరి. ఒకనికిగాయము తగిలెను, ఒకడు పట్టుపడెను. ఇదివరకు బండి పోటులలో పోయిన మూడు తుపాకులును మూడు తోటలును దొరకెను. ఈసంకార్యమును చేసినందులకై మోర్టీనుపోలీసువారికి గవర్నరు అభినందనములను పంపెను. (ఆ.ప్రె.)

ఎవరెప్పు యా తాద్రమాదము

దార్జిలింగ్, జూన్ 21:— ఎవరెప్పు యాత్రలో ప్రమాదము జరిగినవని వచ్చిన రిపోర్టు సమాచార మేమియు తెలియలేదు. కాని ఇంగ్లాండునుండి వచ్చిన తూటరు సమాచారమువలన ఆరిపోర్టు నిజమేనని తెలియుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

బిడ్డకు తగిన ఆహారము తల్లికి సంతోషము

రాబిన్స్ ను “వేటెంటు” బార్లి

అవుపాలు, శేడపాలు, శేకపాలుకన్ దెప్పడు పాలు లేక యితర పిండి పాలు తోచేర్చి యువయోగవరచిన బిడ్డలందరికి మంచి ఆహారమును తేల్చుటందరును వారి బిడ్డను తగిన ఆహారము యిచ్చుటకై మిక్కిలి ఆటకతోనుండురు నరియైన ఆహారమును ఏర్పాటుచేయు విషయమై తన శ్రద్ధతీసుకొనకపోవుటచే హిందూదేశము వంతి వసి బిడ్డల మరణాంశ్యు చాల పెచ్చుగానున్నది. అన్నిరకముల బార్లి లను ఉపయోగించకూడదు.

రాబిన్స్ ను “వేటెంటు” బార్లి

మిక్కిలి కాన్వల్యుక్తముగాను అతి శ్రద్ధతోను రియారుచేయబడుచున్నది. రాబిన్స్ ను “వేటెంటు” బార్లి ప్రపంచమందు అంతటను బాగుగా మెల్లడియ్యున్నది, మరి యుక్లాసింఛము చున్నది. అన్నిరకములలోను బైర్లులచే విశేషముగా శిష్యా చేయబడుచున్నది. ఇది మిక్కిలి పరిశుద్ధమైన, అనుబార్లి, రాబిన్స్ ను “వేటెంటు” బార్లిని తప్ప తిను దేనినిగాని దుకాణములందు కొనకుడు ఇది అన్ని బాగాలలోను దొరకును.

రాబిన్స్ ను “వేటెంటు” బార్లి

బెంగాలు రాష్ట్రీయ

కాంగ్రెసుసంఘము

దానుగారిచర్యను నిరసించిన సభ్యులనుండి రాజీనామాను గోరట

మహాత్ముని, జాతీయమహాసభాధ్యక్షతకు చేర్కొనుట

కలకత్తా, జూన్ 22:— చిత్తరంజనదాసుగారి అధ్యక్షత క్రింద నిన్నటిదినమున బెంగాలు రాష్ట్రీయసంఘ సమావేశము జరిగెను. సెరాజింగంజీయందు జరిగినసభలో, గోపీనాథమహాను గురించి గావించినతీర్మానమునకును, అధ్యక్షుడగు దానుగారును కార్యదర్శియగు అనిలచరణరాయగారును ప్రకటించినతీర్మానమునకును అగ్గమునందును భావయంగును సంపూర్ణమున భేదము గలవనియు, ఆట్టితీర్మానమును ప్రకటించినందులకు దానుగారియొక్కయు, అనిలచరణ రాయగారియొక్కయు చర్యలను తీవ్రముగ నిరసించుచు డాక్టరు ఇంద్రనారాయణ సేనుగ ప్రగాఢోక్తిర్మానమునుపూడించిరి. తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ 88 నుడును ఆనుకూలముగ 8 పండియు సభ్యులు నొసగుటచే నోడిపోయెను. 16మంది తటస్థులుగనుండిరి. డాక్టరు సేనుగారిపై తీర్మానమునుఖండించుచు, ఆతీర్మానము సర్వదూరమైనదనియు, ఈర్ష్యా పూరితమైనదనియు, బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ్యుల కట్టిచర్య అనర్హమైనదనియు తీవ్రము, డాక్టరు సేనుగ ప్రగాఢము, ఆతనిని బలపరిచినవారు

ను, అసత్యమును బలపరుచుచున్నారు కాన వారు వెంటనే తమ సభ్యత్వము రాజీనామా చేసగవలెననియు, బోనుగారొక తీర్మానమును దీసికొని రాగా 77 గరు ఆనుకూలముగను 22 ప్రతికూలముగను సభ్యులునొసగిరి.

మహాత్ముని జాతీయమహాసభాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడెను

రాబోవు కాంగ్రెసుమహాసభకు, గాంధీగారు అధ్యక్షుడుగ నుండవలెనని బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము వా రేకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. వారునిరాకరించుచో, సరోజినీదేవి, ఎన్. సి. కెల్కార్డు, ఎం. ఎ. ఆస్వానీ, క్రిష్ణవాసలయ్యంగారు, ప్రకాశము, రాజగోపాలాచార్యులుగార్లలో నొకరు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడవలెనని తీర్మానింపబడెను. (ఆ.ప్రె.)

కాకినాడ డి॥ ము॥ కోర్టులో

సెప్టెంబర్ 65/1924

వాది:—నందిపాటి మాంబు సా॥ పంపూరు, ప్రతివాదులు:—యింద్రగంటి సూర్య నారాయణ వర్రా సా॥ పంపూరు.

ఈ సెంటరు వాడి ప్రతివాదులపంపూరు ప్రోకోటరునుబట్టి 86-0-0 లు దావా తీసుకవచ్చినది. 3డబ్బ ప్రతివాది పెండ్లాల సత్యనారాయణ సా॥ కాకినాడ అప్పీయేషన్సునిమిత్తం ది 26-6-1924 వాయిదా అయివున్నది.

మకాం కాకినాడ } దువ్వూరి కృష్ణమూర్తి, వాదిష్టిడరు. 20-6-24.

రెవెన్యూ సామాన్య సేవల శాఖ, మద్రాసు 28-వ తేదీ సోమవారము

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూన్ 28-వ తేదీ సోమవారము

(1) ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, and Total. Includes items like rice, wheat, and oil.

(2) వస్తు ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, and Total. Includes items like sugar, pulses, and other foodstuffs.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, and Total. Includes items like ghee, oil, and other fats.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, and Total. Includes items like cloth, shoes, and other daily necessities.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, and Total. Includes items like iron, steel, and other metals.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, and Total. Includes items like copper, brass, and other alloys.

(7) రంగులు చిల్లరైను

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, and Total. Includes items like dyes, pigments, and other coloring materials.

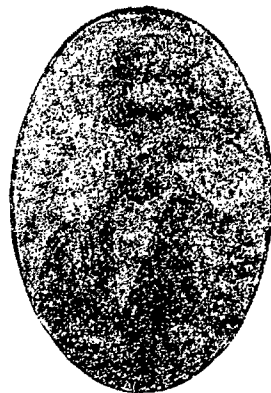
శ్రీయత వామన్ నాయకు జాగీరుదారుగారు వైస్రాయ్ ను శ్రీపతిస్థానముందు పాల్గొనటము అది తేదీవివేచనముగా...

గుల్బర్గా న్యాయస్థానమునది పునరుద్ధరణమును ధార్మిక సంబంధమైన అభియోగమునుగురించి ఈ క్రిందివివరములు తెలియచివరి.

ముప్పనసోమరాజు అండు వీరాజు.

వెదాపురము పోస్టు.

TRADE MARK.

విజ్ఞాపన REGISTERED 1918 సంవత్సరం నుంచి మేము మనదేశము...

వస్త్రములపనులరంగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జీసాదా అంచులు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి.

“.... ఇతర కాంగ్రెసుసభము వారున్న మరెవరికీ ప్రజలకుడ అన్నిరకములభద్రదన్నా ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎందరూ కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరవ్వపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు...

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అదృష్టమును రకములను విభులముగా వ్రాయుటలన దేశము స్వదేశీవస్తు పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ నభివృద్ధి పరచెదరుగాక.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము లేకున్నవలెను బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మోసపుచ్చుచున్నారనిగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బట్టయందు వుండేమాటేడ్ మార్కును ఇంచున ప్రచురించితిమి.

బిజ్జె బందు:— సరైపోయిన వీర్యమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి జేసినది. స్వప్నమందు గాని మాత్రముతోగాని వీర్యముస్థితిమగుచున్న యడల తక్షణం నిరపిడేయను.

ఆర్య వైద్యశ్రమం, 38 బై రాగిమతం, మద్రాసు.

నాణ్యమైన బస్తీనులు:

ఈ దినన మహారాష్ట్రమున విల్లూలో తయారగుచున్న బస్తీనులు, హిందూదేశపువిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులోనున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతినున్నా, సకలమైనపట్టువున్నా ప్రత్తి, వస్త్రరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరైన మైనధరలకు, భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుంజేయవలెననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాడచేసి విక్రయించుచున్నాము.

THE BOOKS READY FOR SALE.

- 1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. an Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. ... 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS OF T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

RAJARAM TUKKARAM. 29 Hummum Street, Fort Mambay.

SUN & Co., Chaukamba, Benares City.

మాదగ్గర అన్నిరకములపట్టు బట్టలు రుద్రాక్షీ మొదలయిన సామానులు కోరినవారికి సరి అయిన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. పాగాలు 12 మూర 1, కి రు 12 నుంచి 20 రుద్రాక్షీ 108 వుండు సరం 1.కి అ 6 నుంచి రు 10 వరకు కొత్తుపంచలు 7,8 మూర 1, కి రు 7 నుంచి 11 పట్టుపంచలు 10,12, మూర 1.కి రు 14 నుంచి 35, బెంగళూదురకం చీరలు జరిపనిచే చేయబడినవి 12.16 మూర 1.కి రు 46 నుంచి 150, బనారసు జరిపట్టు చీరలు మూర 12 16 మూర 1.కి రు 25 నుంచి 150, యింకా కావలసినసామానులకు మాకేటలాగు వుచితము.

యస్. యు నారాయణచారి అంతుకంపెని చాకాంబ, బెనారస్ సిటీ. (యం. కి)

అమృత తాంజీనము

నూతన యంత్రములు

నూతన పరికరములు

సరస్వతీపవర్ వైన్ రాజమండ్రి

తెలుగు—నాగరి—అరవము—ఇంగ్లీషు—లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు పాఠములు
కవర్లు
క్యాపిట్యులు

రసీదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్టోను బ్లాకులు

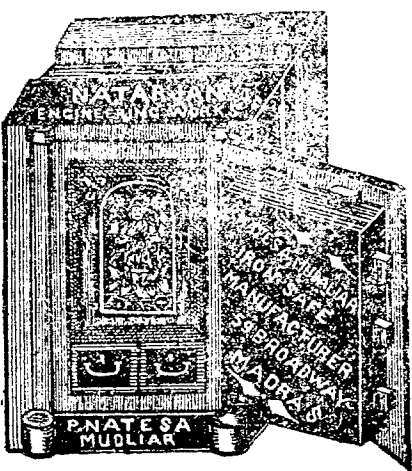
జలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా
ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కుడయు క్తములగు బొమ్మలు అనగా ఎన్ గ్రేవింగునము చక్కగా తయారు చేయబడును.

సరస్వతి

దృఢమైనది

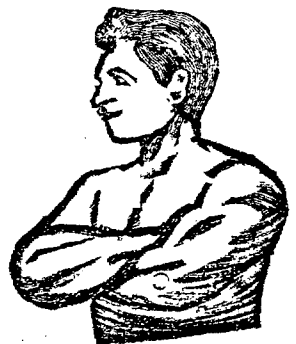
నమ్మకమైనది

యిప్పటి మోస్త్ర ప్రకారము బాగుగా తయారు చేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుప పెట్టెలు చేయువారు,

ప్రావైటర్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిను భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగుదురు. రైసు మిల్లులకు కావలసిన సిలిండర్లు, సాప్టింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్ప శిల్పి, పెద్దనాయుడు పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారు చేసి యివ్వబడును. ఈ త్రేతములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

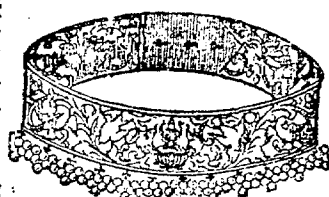

బ్రా
హ్మ
చి
ర్రా
గి
రి

వీర్యవర్ధనీ మాత్రము, తైలమున్ను:— శుక్లవర్ణము గలవారికిన్ని, దుర్బలలకున్ను, నపుంసకులకున్ను, నరపటు త్వము లేక సంభోగ సుఖమును నష్టపోయిన వారికిన్ని, స్త్రీ పురుషులకు సంబంధించి వంటిది. మృతలను లోపలికి పుచ్చుకొనవలెను. తైలమును పైకి పూయవలెను. 25 సంవత్సరములవరకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ముసలివారు యావను లగుదురు. 20 మాత్రము పెరు 4-0-0 1 బొమ్మ తైలము పెరు 4-0-0 పోటీజీ కేసు

వీర్యవర్ధనీ ఫార్మేషన్, తిరువళ్ళిక్కేణి, మద్రాసు.

సమృద్ధి మునకు ప్రసిద్ధి చెందినది
చేతిపై పెడలు, లేక నాగవత్తులు

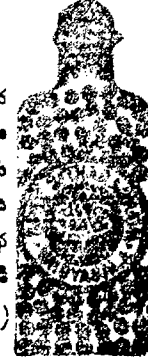
వీటిని పాతికావరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వేడల్పువరకును, 6—14 సవరముల వరకును యే మోస్త్ర రులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి రు. 25—35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును. 172 పుటల మా అందమైన గ్రంథాలగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగవరము, 25 చైనాబజారులో మద్రాసు.

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమృతమైన మాత్రము మొకటిరకం కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారలగు వనమాలికలు చేర్చి రియూనెయబడినది. ఆ డ్రేజరీలగు ఏకమృతము యిందులో చేయబడినది. శరీరబలము, బాంకులు, బాలికలు, యశ్వములు ఈ మాత్రము, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు దీనిని సాధారణరోగము లన్నిటిని అనుభవించుటతో వాడరిగినది. కిడ్నీలు, బాలింతలు ఇది సంతరించుచున్నది. వేసకు వేలు బుద్ధులకు అనుచున్నది 250-300 మాత్రము గలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుద్ధులు 1-4-0 పోస్తాఖర్చుకేసు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన డ్రేజరీ మాత్రము అని ఏ యే క్యాఫీ, గుణమిచ్చుటలు తెలుపబడినది అందుకు యేలాటి సందేహములేదు. రక్తము కాడి చూడుడు.

సారస్వతానందం:—రక్తకృద్ధిని, బుద్ధిశక్తిని, జ్ఞానశక్తిని పెంచుచును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.
బాలసుఖానందం:—శిశు పిల్లలకు బలమిచ్చుచున్నది. శిశుకానందును. గుణ మశ్శిశుకము 0-12-0.
భావన బీరక రసాయనం:—పిత్తసంబంధమైన క్యాథులు, వాంతులు, ఆకర్షి భూపంచలైపోవును. రు 1-0-0.
వాతగజకేసరి లేహ్యము:—సర్వవారములకు అతి ముదంగించుట మలబద్ధము మొదలగునా కి పెట్టెడి విడియ. రు 2.
మా డ్రేజరీలగు గుణము ఒకసారి కొనినవారికి లేలియును. ఒకరకా మాత్రము కొనిన పిదప ఎన్నడును మాత్రము కొనినవారిని బాధ్యుడనుకము. పాశేపు వెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు, శ్రీ సీతారామ వైద్యులు, మైసూరు.

వెండికీ బంగారు
బహుమానము
లాటరీ తేకున్న-అదృష్టమునకు మార్గము లేదు
మోసము లేదు
ఏదైన రాకపోవుటలేదు
పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది
ఒక రూపాయకు ఖర్చుచేసి 32 అంక నిగ్రహ మాత్రము కొనుడు. బలహీనులు, అశక్తులు, మానస కారీ గంబంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాపంచలైపోవును. దానిని విజయించవలెను “దానియొక్క విజయ బంగారు” నామానముని తెలుపుచున్నది.
పూర్తి కాటలాగునకు వ్రాయుడు.
అతంక నిగ్రహ డ్రేజరీల,
26 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గ్రహణిమాత్రలు
20 మాత్రల డ్రబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0
రక్తరేచనములు, బలకరీరేచనములు, జిగురురేచనములు, అశక్తురేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు నేపించిన తోడనే నిలిచిపోవును. వీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణ మిచ్చును. అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - జొంబాయి.